

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri
Genel Müdürlüğü

İLKÖĞRETİM VE ORTAÖĞRETİM KURUMLARI
SINIF REHBERLİK PROGRAMI

ANKARA, 2006

**İLKÖĞRETİM VE ORTAÖĞRETİM KURUMLARI SINIF REHBERLİK
PROGRAMI İHTİSAS KOMİSYONU**

DANIŞMANLAR:

Prof. Dr. Serdar **ERKAN**

Doç. Dr. Mehmet **GÜVEN**

ÜYELER:

Uzman Psikolog; Şükran **KILIÇ**

Uzman Psikolojik Danışman; Filiz **ERDOĞAN ALTAY**

Uzman Psikolojik Danışman; Hicran **ÇETİN**

Uzman Psikolojik Danışman; Cevriye **GÜLEBAĞLAN**

Psikolog; Ayla **SIRIKLI**

Psikolojik Danışman; Didem **GÜLSARAN**

Sınıf Öğretmeni; Sündüz **BÜKEL**

Sınıf Öğretmeni; Rabiye **ERSAYAR**

Program Geliştirme Uzmanı; Serap **YALÇIN GÜLER**

Ölçme ve Değerlendirme Uzmanı; Çetin **TORAMAN**

tarafından hazırlanmıştır.

İÇİNDEKİLER

PSİKOLOJİK DANIŞMA VE REHBERLİK HİZMETLERİ	1
OKULLARDA PSİKOLOJİK DANIŞMA VE REHBERLİK HİZMETLERİ..	4
Hizmetler Modeli	4
Süreç Modeli	4
Görevler Modeli.....	5
Kapsamlı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Programları Modeli.....	5
PROGRAMIN GEREKÇELERİ.....	9
PROGRAMIN GENEL AMAÇLARI	11
PROGRAMIN VİZYONU.....	12
PROGRAMIN YAPISI	12
PROGRAMIN ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI.....	19
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME FORM ÖRNEKLERİ	24
TABLolar
TABLO 1- İlköğretim ve Ortaöğretim Sınıf Rehberlik Programı Yeterlik Alanlarına Göre Kazanımların Dağılımı	31
TABLO 2- İlköğretim Rehberlik Programı Yeterlik Alanlarına Göre Kazanımlar ve Kazanımlara İlişkin Açıklamalar	42
TABLO 3- Ortaöğretim Rehberlik Programı Yeterlik Alanlarına Göre Kazanımlar ve Kazanımlara İlişkin Açıklamalar	66
ETKİNLİK UYGULAMASINDA DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR.....	81
EKLER.....	82
EK 1- İlköğretim ve Ortaöğretim Yeterlik Alanlarına Yönelik Örnek Etkinlikler	83
EK 2- İlköğretim Sınıf Rehberlik Programı Kazanımlarının İşleniş Sırası	124
EK 3- Ortaöğretim Sınıf Rehberlik Programı Kazanımlarının İşleniş Sırası	132
EK 4- İlköğretim 1-8. Sınıflar Fen ve Teknoloji, Sosyal Bilgiler, Türkçe ve Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programlarında Yer Alan Rehberlik ve Psikolojik Danışma ile İlgili Kazanımlar.....	136
EK-5- İlköğretim 1-8. Sınıflar Fen ve Teknoloji, Sosyal Bilgiler, Matematik, Türkçe ve Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programları ile Eşleşen Ara Disiplinlerde (<i>Rehberlik ve Psikolojik Danışma, Kariyer Bilinci Geliştirme, İnsan Hakları ve Vatandaşlık, Girişimcilik, Sağlık Kültürü, Özel Eğitim, Afetten Korunma ve Güvenli Yaşam, Spor</i>	

<i>Kültürü ve Olimpik Eğitim) Yer Alan Rehberlik ve Psikolojik Danışma</i> ile İlgili Kazanımlar	146
KAYNAKÇA	159

PSİKOLOJİK DANIŞMA VE REHBERLİK HİZMETLERİ

Günümüzde eğitim kurumlarından bedensel, zihinsel ve psiko-sosyal yönden uyumlu, kendini ve içinde yaşadığı toplumu geliştiren bireyler yetiştirmesi beklenmektedir. Eğitim sürecinde her öğrencinin kendine özgü olduğu, bireysel farklılıklar gösterdiği kabul edilmekte ve öğrenci merkezli bir öğrenme ortamı oluşturulmaya çalışılmaktadır. Bu bağlamda eğitim sistemi içindeki psikolojik danışma ve rehberlik (PDR) hizmetlerinin, eğitim sürecinin önemli ve ayrılmaz bir boyutunu oluşturduğu kabul edilmektedir.

Ülkemizde öğrencilere verilen psikolojik hizmetlerin adı başlangıçta sadece "Rehberlik" iken daha sonra "Rehberlik ve Psikolojik Danışma" ya da "Psikolojik Danışma ve Rehberlik" olarak anılmaya başlanmıştır (Doğan, 1997). Genel bir anlayış olarak rehberliğin, psikolojik danışmaya göre daha geniş bir kavramı ve uygulamaları ifade ettiği, ancak psikolojik danışma hizmetlerine gerektiği şekilde yer vermeyen rehberlik çalışmalarının eksik olacağı kabul edilmektedir. Rehberlik hizmetleri içinde yer alan psikolojik danışma, rehberlik hizmetlerinin özünü ve merkezini oluşturmaktadır (Kepçeoğlu, 1994). "Rehberlik" kavramı kullanıldığında, rehberliğin çeşitli uygulamalarının yanında, bunun içinde psikolojik danışma uygulamalarının da olduğunu ve psikolojik danışmanın, rehberlik hizmetlerinin ayrılmaz bir parçasını oluşturduğunu bilmek gerekir. Bu bakımdan son yıllarda sadece "rehberlik" kavramı yerine "Psikolojik Danışma ve Rehberlik" ifadesini kullanmak tercih edilmektedir.

Psikolojik danışma ve rehberliğin anlamına ilişkin çeşitli tanımlar yapılmıştır. Yapılan tanımlar incelendiğinde, rehberliğin bireye dönük psikolojik bir yardım süreci olduğu, bu yardımın bilimsel ve profesyonel bir nitelik taşıdığı vurgulanmaktadır.

Güven'e (2006) göre PDR hizmetleri, bireyin kendini daha iyi tanıması, özelliklerinin farkında olması, kendisine açık olan fırsatları ve seçenekleri tanıması, kendisi için gerçekçi kararlar alabilmesi,

potansiyellerini geliştirebilmesi, karşılaştığı engel ve sorunlara karşı uygun baş etme becerileri gösterebilmesi ve çevresine dengeli bir uyum yapabilmesi için yürütülen psikolojik yardım hizmetleri olarak tanımlanabilir.

Erkan'da (2003) rehberliği bireylere ağdaş dünyanın ihtiyaı olan, mutlu ve üretken insanlar olabilmeleri için gerekli niteliklere ulaşmaları amacıyla, uzman kişilerce yapılan yardımları içeren bir süreç olarak tanımlamaktadır. Bu süreçte bireye yardım yapılırken amaç, bireye belli bir yol gösterip o yolu izlemesini istemek değil, çeşitli yolların avantajlı ve dezavantajlı yönlerini tartışıp kendisine uygun olanı seebilmesinde ona yardımcı olmaktır (Doğan, 1997).

PDR hizmetleriyle erişilmek istenen nihai amacın, bireyin kendini gerçekleştirmesine yardım etmek olduğu, alandaki birçok uzman ve yazar (Kuzgun, 1988; Kepçeoğlu, 1994; Doğan, 1997; zgven, 1999; Yeşilyaprak 2003) tarafından belirtilmektedir. Bu kavramla, kişide var olan gizilglerin, yeteneklerin, kapasitenin ortaya konması, kullanılması ve geliştirilmesi kastedilir. Ancak bireyin kendini gerçekleştirmesi uzun bir süreç içinde, aşama aşama sağlanabilecek bir oluşumdur (Yeşilyaprak, 2003). Kendini gerçekleştirmekte olan bireylerin özellikleri göz önünde bulundurulursa, rehberliğin bu nihai amacına ulaşmak için yapması gereken çalışmalar daha iyi anlaşılacaktır. Kendini gerçekleştirmekte olan birey, daha yeterli bir kişiliğe sahiptir; daha verimlidir. Kim olduğunu gerçekçi bir gözle algıladığı gibi kim olabileceği hakkında daha tutarlı bir görüşe, kendisi ve başkaları hakkında iyi düşüncelere sahiptir; insani değerlere saygı duyar; onları benimser ve geliştirir. Zamanını iyi kullanır; geçmişten çok geleceğe dönüktür. Kendine saygı duyar ve kendini olduğu gibi kabul eder; değişmeye ve yeni yaşantılara açıktır (Kepçeoğlu, 1994). PDR hizmetleri bireyin kendini gerçekleştirmesine yardımcı olurken yukarıda belirtilen özellikleri kazandırmaya yönelik çalışmalar yapmaktadır.

Bireyin hayatında başarılı ve mutlu olabilmesi için bazı niteliklere sahip olması gerektiğini, rehberliğin amacının da bireyin bu nitelikleri kazanmasına yardım etmek olduğunu belirten Erkan (2003), bu nitelikleri;

verimli çalışma, sınav, zamanı iyi kullanabilme, etkili karar verme, problem çözme, etkili iletişim ve plan yapma becerileri, kendini tanıma ve kendini kabul, meslekleri tanıma, kendi yetenek, ilgi ve kişilik özellikleri ile öğrenme konuları ve meslekler arasında bağ kurabilme, öğrenme ve çalışmaya yönelik olumlu tutumlar, toplum hayatına uyum sağlayabilme ve katkıda bulunma için gerekli sorumluluk, başkalarına saygı ve yardımlaşma gibi değerler şeklinde sıralamaktadır.

PDR hizmetlerinin yukarıda belirtilen amaçlarını gerçekleştirmek için yürütülen tüm etkinliklerinde, bireye ve bireysel farklılıklara saygı, bireyin kendisi için seçme özgürlüğüne sahip olma hakkı, gönüllülük, gizlilik, ilgililerin iş birliği, hem bireye hem de topluma karşı sorumlu olma ve bilimsellik gibi temel ilkeler benimsenmektedir.

OKULLARDA PSİKOLOJİK DANIŞMA VE REHBERLİK HİZMETLERİ

Okullarda PDR hizmetlerinin başlangıcından bu yana, bu hizmetlerin nasıl ve hangi içerikte verileceği, psikolojik danışmanların rollerinin neler olacağı gibi konularda, bir başka deyişle okul PDR hizmetlerinin nasıl örgütleneceği konusunda çeşitli modeller uygulanmıştır. Bu modellerden başlıcaları aşağıda kısaca tanıtılmıştır (Erkan, 2004).

Hizmetler Modeli: Bu model 1920'li yıllarda ortaya çıkmıştır ve modelde psikolojik danışmanların etkinlikleri oryantasyon, bireyi tanıma, bilgi verme, psikolojik danışma, yerleştirme ve izleme biçiminde altı kategoride ele alınmıştır. Model, birinci derecede ortaöğretim yönelimli olması, rehberlik hizmetleriyle öğrenciye kazandırılacak davranışların değerlendirmeye uygun olmaması ve psikolojik danışmanların zamanlarını nasıl kullanmaları, hangi etkinliğe ne kadar zaman ayırmaları gerektiğinin belirsiz olması yönleriyle eleştirilmiştir.

Süreç Modeli: Bu model de 1920'li yıllarda uygulanmaya başlanmıştır. Psikolojik danışma hizmetinin klinik ve terapötik yönü

vurgulanmış, psikolojik danışmanlar psikolojik danışma, müşavirlik ve koordinasyon rollerini üstlenmişlerdir. Süreç modelinin, hem ilk hem de ortaöğretimde uygulanabilir olması bir avantaj olarak görülebilir. Ancak hizmetler modeline yönelik eleştiriler bu model için de geçerlidir.

Görevler Modeli: Bu modelde psikolojik danışmanların görevleri basitçe listelenmiştir. Bu görevler fazla sayıdadır ve son görev genellikle “zaman zaman kendisine verilen diğer görevleri yerine getirir” biçiminde ifade edilir. Bu durum da psikolojik danışmanların rollerinde bazen belirsizliklere neden olmuştur.

Yukarıdaki üç model de programdan ziyade psikolojik danışmanın pozisyonu üzerinde odaklanmıştır. Bunun sonucu olarak rehberlik hizmetleri eğitim sürecinin ana parçası olmaktan çok, eğitim faaliyetlerini destekleyen bir hizmet alanı olarak görülmüştür. Daha fazlası, yapısı açıkça tanımlanmış bir program olmadığı için psikolojik danışmanlara rehberlikle ilgisi olmayan bazı yönetsel görevler de yüklenmiştir.

Kapsamlı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Programları Modeli: PDR hizmetlerini meslek ya da program seçimi ve kriz durumlarına müdahale ile sınırlayan geleneksel modellere bir tepki olarak bu model kuramsal temelini gelişimsel rehberlik yaklaşımından almıştır. 1960'lı yıllarda ortaya çıkan bu yaklaşımda bireyin gelişimsel ihtiyaçları ön plandadır ve rehberlik hizmetlerinin öğrencilerin içinde buldukları gelişim dönemlerinin ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik olması gerektiği savunulur. Yaklaşımın ya da yaklaşımı temel alan programların ilkeleri aşağıdaki biçimde özetlenebilir (Akt. Erkan, 2004):

1. PDR hizmetleri sadece problem yaşayan öğrencilere değil, tüm öğrencilere yöneliktir.
2. Gelişimsel rehberlik yaklaşımı organize edilmiş ve planlı bir müfredatı gerektirir. Bu müfredat, okulu ve çevresini tanıma, kendini ve başkalarını tanıma, tutumları ve davranışları anlama, karar verme ve problem çözme, kişiler arası ilişki ve iletişim

becerileri, okul başarısı becerileri, mesleki farkındalık, eğitimsel planlama ve toplumsal katılımı vb. kapsamaktadır.

3. Gelişimsel rehberlik, müfredatları farklı yaşlardaki öğrencilerin düzeylerine dayalı olarak ardışıklık özelliği gösterir ve esnek bir yapıya sahiptir. İhtiyaç ve imkânlar göre değişik düzenlemeler yapılabilir.
4. Gelişimsel rehberlik, okuldaki eğitimsel süreçler bütünüdür tamamlayıcı bir parçasıdır ve PDR programı akademik programlarla bağlantılı ve etkileşim hâlinindedir.
5. PDR programından beklenen verimin alınabilmesi için okuldaki tüm personelin katılımı ve iş birliği gerekir.
6. Gelişimsel rehberlik, öğrencilerin kişisel gelişimleri ve bireysel potansiyelleri üzerinde odaklaşmıştır. Ancak bu durum öğrencilerin akademik başarılarının dikkate alınmadığı anlamına gelmez. PDR programlarının eğitimsel bir temeli de vardır.
7. PDR programıyla gerçekleştirilen amaçlar dışında psikolojik danışmanların bireysel olarak ilgilenmeleri gereken problemleri öğrenciler de söz konusudur. Psikolojik danışmanların kendi yetki ve sorumluluk sınırları içindeki vakalara müdahale edebilecek bilgi ve becerilerle donanımlı olması gerekir.

Gelişimsel rehberliğin uygulamalı yönünü, kapsamlı PDR programlarının oluşturduğu söylenebilir. Kapsamlı PDR programının unsurları “içerik”, “yapısal çerçeve, faaliyetler, zaman” ve “kaynaklar” dan oluşur. İçerik unsuru öğrencilerin programa katılımları sonucunda ulaşacakları yeterlikleri kapsar. İkinci unsur üç yapısal (tanım, gerekçe, sayıltılar) ve dört süreçsel öğeyi (rehberlik müfredatı, bireysel planlama, müdahale hizmetleri, sistem desteği) ve bunlara ayrılan süreleri içerir. Kaynak unsuru ise programın tam olarak uygulanabilmesi için gerekli insani, mali ve politik kaynakları içerir. Aşağıda PDR programlarının süreçsel öğeleri üzerinde durulmuştur (Aktaran Erkan, 2004):

1. Bireysel Planlama: Öğrencilerin kişisel ve mesleki gelişimlerinin yanı sıra kendi öğrenimlerini de planlamaları ve yönetmelerine yardımcı

olacak etkinlikleri içerir. Burada yer alan etkinlikler psikolojik danışman tarafından planlanır ve yönlendirilir. Bireysel planlama hizmetlerinin verilmesinde bireyi tanıma, bilgi verme, yerleştirme ve izleme stratejileri kullanılır.

2. Müdahale Hizmetleri: Bu hizmetler çerçevesinde öğrencilerin psikolojik danışma, müşavirlik, sevk ya da sadece bilgi vermeyi gerektiren acil sorunlarına ve ihtiyaçlarına yönelik etkinlikler sunulur.

3. Sistem Desteği: Sistem desteği, PDR programının oluşturulması, sürdürülmesi ve geliştirilmesini sağlayacak yönetsel ve eğitsel etkinliklerden oluşur. Bu unsur profesyonel gelişim, personel ve çevreyle ilişkiler, öğretmenlere müşavirlik, danışma kurulları, topluma ulaşma, program yönetimi ve yürütülmesi, araştırma–geliştirme alanlarında yapılacak etkinlikleri içerir.

4. Rehberlik Müfredatı: Rehberlik müfredatının amacı, her düzeyden tüm öğrencilere, normal büyüme ve gelişim bilgisi sağlamak ve yaşam becerilerini kazanma ve kullanmalarına yardımcı olmaktır. Rehberlik müfredatının düzenlenmesi ve yürütülmesinden okul psikolojik danışmanları sorumlu olmakla birlikte, müfredatın başarılı bir şekilde uygulanması için okuldaki tüm birimlerin ve personelin iş birliği ve desteği gerekir. Rehberlik müfredatı öğrencilere sınıf ve grup etkinlikleri şeklinde sunulabilir. Sınıf etkinliklerini psikolojik danışman tek başına ya da öğretmenlerle birlikte gerçekleştirebilir veya sadece öğretmenlere yardımcı olabilir. Grup etkinlikleri ise öğrencilerin bazı ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla psikolojik danışmanın sınıf dışında gruplar oluşturarak yürüttüğü etkinliklerdir.

Her okul kendi özelliklerine ve öğrencilerinin ihtiyaçlarına göre hazırladığı okul PDR programı kapsamındaki etkinlik ve çalışmalarını yürütmekle görevlidir. Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Yönetmeliği'ne (2001) göre psikolojik danışmanı bulunmayan eğitim-öğretim kurumlarında da sınıf rehber öğretmenliğine ilişkin rehberlik

hizmetlerinin okul rehberlik hizmetleri yürütme kurulu aracılığıyla RAM'larla iş birliği yapılarak yürütülmesi öngörülmektedir. İdeal olan, her okulda psikolojik danışman bulunması ve okulda PDR hizmetlerinin psikolojik danışmanların koordinatörlüğünde yürütülmesidir. Ancak okulda psikolojik danışmanın bulunmaması öğrencilere rehberlik hizmeti verilmeyeceği anlamına gelmez. Okul yönetimi ve öğretmenlerin de rehberlik hizmetleri kapsamında yürütebilecekleri faaliyetler vardır. Diğer yandan psikolojik danışmanın okuldaki diğer çalışanlar ile işbirliği yapmadan tek başına bu hizmetleri yürütmeye çalışması sağlıklı bir yol değildir. PDR programının başarısı, okul yönetimi ve öğretmenlerin bu programı benimsemeleri, desteklemeleri ve uygulamalarına bağlıdır (Güven, 2006). Psikolojik danışman, okulda etkili bir rehberlik hizmeti sunabilmek için okul yönetiminin ve öğretmenlerin desteğini almak ve onları bu konuda cesaretlendirmek durumundadır. Özellikle öğrenciler hakkında çeşitli bilgilerin toplanması ve onlara götürülecek hizmetlerin planlamasında öğretmenler psikolojik danışman için başvuru kaynağı ve birer kanaldır (Güven, 1994).

PROGRAMIN GEREKÇELERİ

1.Türk Millî Eğitim Sisteminin Genel Amaçları incelendiğinde “öğrencilerin ilgi, istidat ve kabiliyetlerini geliştirme, birlikte iş görme alışkanlığı kazandırma, hayata hazırlama kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlama, beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirme” gibi doğrudan rehberlik hizmetlerinin içeriğini ilgilendiren unsurlar taşıdığı görülmektedir. Bu program söz konusu amaçlara katkı sağlayıcı bir araç olarak görülebilir.

2. Gerek ilköğretim gerekse ortaöğretimin amaçlarında benzer unsurlar yer almaktadır. Dolayısıyla aynı gerekçe her iki kademe için de geçerli olacaktır.

3. 14.07.2005 tarihli 192 sayılı Talim ve Terbiye Kurulu Kararıyla kabul edilen, ilköğretim okulları haftalık ders çizelgesinde rehberlik ve sosyal etkinlikler için birinci sınıftan sekizinci sınıfın sonuna kadar zorunlu ders saati ayrılmıştır. Bu durumda söz konusu saatler için bir program hazırlanması ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Öte yandan Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın 07.06.2005 tarih ve 184 sayılı Kararı ile orta öğretimin yeniden yapılandırılması konusunda; üç yıllık genel, mesleki ve teknik liselerin eğitim ve öğretim süresinin 2005–2006 öğretim yılından itibaren 9. sınıftan başlamak üzere, kademeli olarak 4 yıla çıkarılmasını kararlaştırmıştır. 10.06.2005 tarih ve 1092 sayılı Müsteşarlık Emri ekinde de bu kararla ilgili yapılacak çalışmaları kapsayan bir Eylem Planı bulunmaktadır. Bu plana göre; ortaöğretim okulları haftalık ders çizelgesinde rehberlik çalışmaları için zorunlu bir zaman ayrılarak, öğrencilerin yöneltme ve psikososyal gelişimlerine destek olacak gelişimsel bir rehberlik programının hazırlanması gereği öngörülmektedir. Bu bağlamda 2000–2001 eğitim öğretim yılından itibaren uygulanmak üzere Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın 16.05.2000 tarih ve 87 sayılı Kararı ile kabul edilen “Orta Öğretim Kurumları Sınıf Öğretmenleri İçin 9, 10, 11. Sınıf Rehberlik Programı” nın revize edilmesi gereği ortaya çıkmıştır. Ancak “İlköğretim ve Ortaöğretim Sınıf Rehberlik Programı” arasındaki uyumu sağlayabilmek amacıyla revizyon yerine programın yeniden hazırlanması yoluna gidilmiştir.

4. Çağdaş eğitim sistemlerinde rehberlik hizmetlerinin sunulmasında temel yaklaşım olan gelişimsel rehberlik yaklaşımının örgütlenmiş ve planlı bir müfredat gerektirmesi, bu müfredatın öğrencilerin gelişimleri ile ilgili genel ve özel amaçlara sahip olması, müfredatın öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve fiziksel gelişimlerini temel alarak eğitimin insani boyutu ile öğrenme koşulları üzerinde yoğunlaşması gereği (Erkan, 2004) de bu programın gerekçelerinden birisidir.

5. 2005–2006 öğretim yılında gerçekleştirilen ihtiyaç analizi sonuçları, gerek öğretmen gerek veli gerekse öğrencilerin bu programla sunulacak rehberlik hizmetlerine ihtiyaç duyduklarını ortaya koymuştur.

PROGRAMIN GENEL AMAÇLARI

İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Sınıf Rehberlik Programı'nı tamamlayan öğrencilerin;

- 1.Okula ve çevreye etkin olarak uyum sağlamaları,
- 2.Potansiyellerini tam olarak kullanıp eğitsel başarılarını artırmaları,
- 3.Kendilerini tanımaları, kabul etmeleri ve geliştirmeleri,
- 4.Başkalarını anlamaları, kabul etmeleri ve kişiler arası etkileşim becerilerini geliştirmeleri,
- 5.Topluma karşı olumlu anlayış ve tutum geliştirmeleri,
- 6.Hayatını güvenli ve sağlıklı sürdürmek için olumlu tutum ve davranışlar geliştirmeleri,
- 7.Eğitsel ve mesleki kararları için gerekli olgunluğa ulaşmaları amaçlanmaktadır.

PROGRAMIN VİZYONU

“İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Sınıf Rehberlik Programı”nın vizyonu; gelişen ve değişen dünyada kendini ve içinde bulunduğu durumu doğru algılayan, kendisi ve çevresiyle barışık, kişisel değerleri ile toplumsal beklentiler arasında bir denge kurabilen, yaşadığı toplumun sorumlu bir üyesi olan, karar verme, sorun çözme, kişiler arası ilişki ve iletişim becerilerine sahip, kapasite ve yeteneklerini en uygun biçimde geliştiren, potansiyelini tam olarak kullanan, başarıyı ve hayat boyu öğrenmeyi amaç edinmiş, araştıran, sorgulayan, üretken ve mutlu, kendini gerçekleştiren bireyler yetiştirilmesine katkı sağlamaktır.

PROGRAMIN YAPISI

Program hazırlanırken kişisel – sosyal, eğitsel ve mesleki rehberlik alanları temel alınmıştır.

Kişisel-sosyal rehberlik; Bireyin “kişisel-sosyal” gelişim ihtiyaçlarını karşılamak ve böylece onun kişisel gelişim ve uyumuna yardımcı olmak amacıyla yürütülen PDR hizmetleridir.

Eğitsel rehberlik; Bireyin öğrenmesini kolaylaştırmak, eğitsel başarısını artırmak, yetenek ve ilgilerine uygun bir eğitim dalı seçmesine katkı sağlamak, eğitim yaşamıyla ilgili karşılaştığı sorunlarının çözümüne yardımcı olmak, birey için uygun ve etkin bir öğrenme ortamı oluşturmak amacıyla yürütülen PDR hizmetleridir.

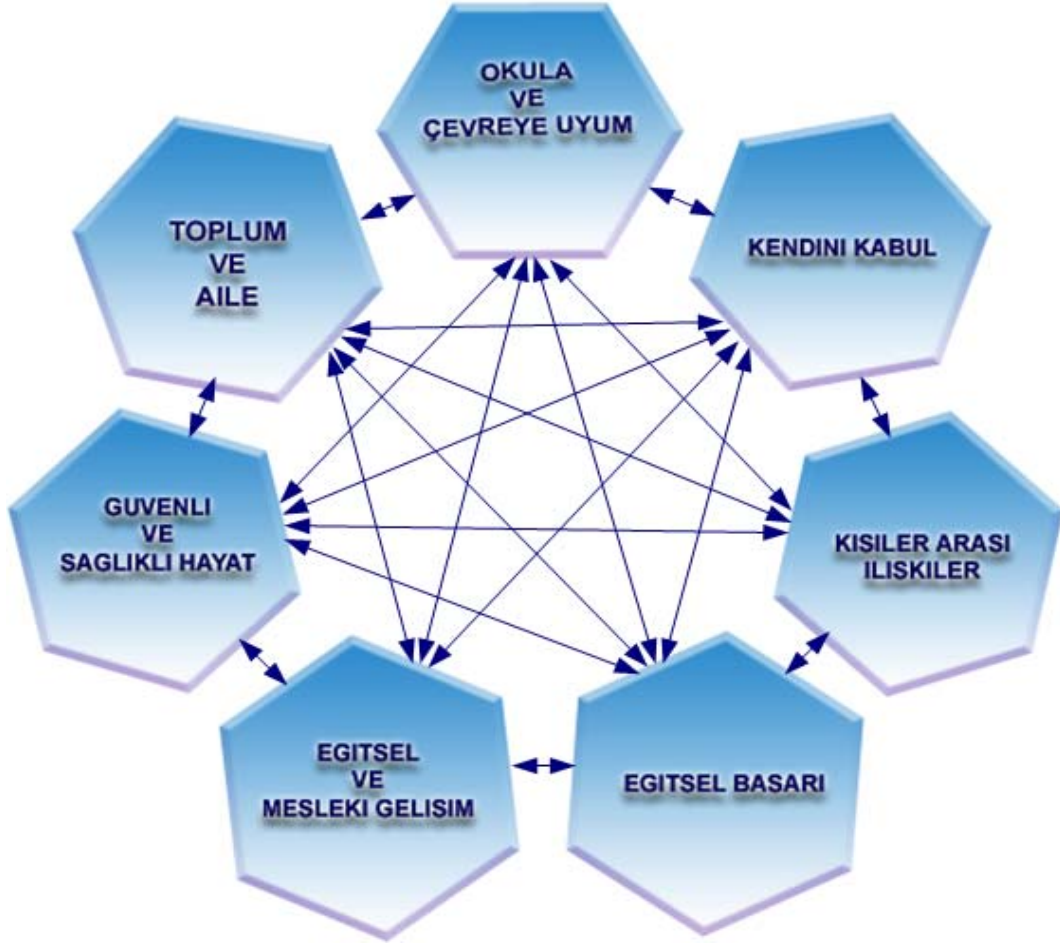
Mesleki rehberlik; Bireyin çeşitli meslekleri tanıması, kendi özelliklerine uygun meslekleri seçmesi, seçtiği mesleğe hazırlanması ve mesleki yönden gelişmesi amacıyla yürütülen PDR hizmetleridir (Kuzgun, 1988; Kepçeoğlu, 1994; Yeşilyaprak, 2003).

Rehberliğe ilişkin bu alanlar yaygın biçimde kullanılmakla birlikte, program içerisinde hazırlanan yeterlik alanları ve kazanımların birden çok alana uygun olması nedeniyle sınıflamalar yeterlik alanlarına göre yapılmıştır.

Programda yer alan ve yukarıdaki gelişim alanlarıyla ilgili 7 yeterlik alanı:

- 1.Okula ve Çevreye Uyum
- 2.Eğitsel Başarı
- 3.Kendini Kabul
- 4.Kişiler arası İlişkiler
- 5.Aile ve Toplum
- 6.Güvenli ve Sağlıklı Hayat
- 7.Eğitsel ve Mesleki Gelişim'dir.

Eğitsel, mesleki ve kişisel-sosyal alanlar nasıl birbiri ile ilişki içinde ve tam olarak birbirinden soyutlanamaz ise söz konusu yeterlik alanları da birbiri ile ilişkilidir ve birbirinden tam olarak soyutlanamaz. Bu ilişki aşağıda şematik olarak gösterilmiştir:

Yeterlik Alanları

Bu yeterlik alanları temel alınarak hazırlanan “İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Sınıf Rehberlik Programı” kendi içerisinde esnek bir yapıya sahiptir. Öğrencilerin, içinde yaşadıkları çevrenin ve okulun ihtiyaçlarına göre programda değişiklikler ve düzenlemeler yapılabilir. Düzenlemelerin öğrencilerin ihtiyaçları ve gelişim özellikleri göz önünde bulundurularak yapılması önemlidir. Bu düzenlemeler, sınıf rehber öğretmenin önerisiyle okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmenin bulunmadığı okullarda ise rehberlik araştırma merkezlerinin onayıyla yapılmalı, programın ana çatısını bozacak nitelikte olmamalıdır. Okul rehber öğretmenleri ve rehberlik araştırma merkezleri yapılacak olan

değişikliklerde alan bilgisi gerektiren kazanımları göz önünde bulundurmalı, bu tarz kazanımların programa yerleştirilmesi durumunda ise kazanımlar, okul rehber öğretmenleri ya da rehberlik araştırma merkezinde çalışan rehber öğretmenler tarafından işlenmeli ya da konu ile ilgili uzmanlar çağrılmalıdır.

Program hazırlanırken programın yapısına ilişkin aşağıdaki hususlar da göz önünde bulundurulmuştur.

1) Program “Okul Rehberlik ve Psikolojik Danışma Programı” değil, bu programın bir parçasıdır. Sınıf rehber öğretmenlerinin rehberlik saatinde uygulaması için hazırlanmıştır.

2) 2004-2005 öğretim yılında yapılan program değişiklikleri ile ilköğretim programlarında çeşitli rehberlik kazanımlarına yer verilmiştir. Bu program hazırlanırken söz konusu kazanımlarla da bütünlük göstermesine çalışılmıştır.

3) Program, diğer programlar ile bağlantılı ve etkileşim hâlinde olup, diğer programların bütünlüğü bir parçasıdır. Matematik, Türkçe, Fizik vb. derslerin programlarından farklı bir yapıya sahip olmakla birlikte, bunlardan tamamen bağımsız değildir. Programda yer alan kazanımlar diğer derslerde yer alan psikolojik danışma ve rehberlik kazanımları ile diğer ara disiplin kazanımları göz önünde bulundurularak hazırlanmıştır.

4) Program ilköğretim ve ortaöğretimde her yeterlik alanına yönelik etkinlikleri içermektedir. Etkinliklerde öğrenciyi aktif bir katılımcı ve sorunları araştırmacı bir birey hâline getiren, öğrenci merkezli yaklaşım temel olarak alınmıştır. Etkinlik örnekleri Ek 1 ve Ek 2’de yer almaktadır.

5) Programda yer alan kazanımların hazırlanmasında öğrencilerin gelişimsel özellikleri dikkate alınmıştır.

6) Programda ilköğretim ve ortaöğretime ait kazanımların listesi işleniş sırasına göre verilmiştir. Kazanımların işleniş sırasında öğrencilerin öncelikli ihtiyaçları, belirli gün ve haftalar, okulda düzenlenen sosyal etkinlikler dikkate alınarak değişiklikler okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmenin bulunmadığı durumlarda da RAM'ın görüşü alınarak yapılabilir.

7) Kazanımların değerlendirilmesinin süreç ağırlıklı olması öngörülmüştür.

8) İlköğretimde 18 hafta rehberlik, 18 hafta sosyal etkinlik olmak üzere dönüşümlü olarak kullanıldığından program, ilköğretimde 15 hafta, ortaöğretimde 30 hafta olarak düzenlenmiştir. İlköğretimdeki 3 hafta ve ortaöğretimdeki 6 hafta rehberliğe ilişkin test, envanter uygulamaları, meslek gezileri gibi konular için ayrılmıştır. Bu saatler okul ve sınıf rehber öğretmenlerinin iş birliği ile düzenlenecektir.

9) Hazırlık sınıfı olan okulların rehber öğretmenleri, öğrencilerin ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak "İlköğretim ve Ortaöğretim Sınıf Rehberlik Programı Yeterlik Alanlarına Göre Kazanımların Dağılımı" tablosundan hazırlık sınıflarına uygun sınıf rehberlik programını hazırlayabilir.

10) Programda yer alacak etkinlikler, sınıf rehber öğretmenleri tarafından uygulanacaktır. Bazı kazanımlara yönelik uygulamalar özel bilgi ve deneyim gerektirdiği için okul rehber öğretmeni veya RAM'lardan gelecek uzmanlar tarafından uygulanacaktır.

11) Programda yer alan kazanımlar etkinlikler ile desteklenmektedir ve bu etkinlikler öğretmen kılavuzunda yer almaktadır.

Okul Müdüründen Beklentiler:

Okul müdürü pozisyonu gereği okuldaki diğer tüm etkinliklerde olduğu gibi psikolojik danışma ve rehberlik etkinliklerinin yürütülmesinde de lider konumundadır.

Bu amaçla okul müdürlerinin;

- Programın sağlıklı yürütülebilmesi için uygun çalışma ortamlarını hazırlaması, gerekli materyalleri temin etmesi,
- Programın yürütülmesi için sınıf rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni, veliler arasında eşgüdüm sağlaması,
- Programın uygulanmasından kaynaklanabilecek sorunları tespit ederek bunların düzeltilmesi için okul rehberlik servisi, öğretmenler ve müdür yardımcıları ile eşgüdümlü bir şekilde çalışması,
- Rehberlik ve psikolojik danışma servisiyle iş birliği yaparak okuldaki öğretmenleri her sınıfa bir sınıf rehber öğretmeni olmak üzere görevlendirmesi, zorunlu olmadıkça sınıf rehber öğretmenlerini sınıftaki öğrencilerin mezuniyetine kadar değiştirmemesi ve sınıf rehber öğretmenlerini bir zorunluluk bulunmadıkça yönetim işlerinde görevlendirmemesi,
- Rehber öğretmeni bulunmayan okullarda, rehberlik araştırma merkezleri ile eşgüdüm sağlaması beklenir.

Okul Rehber Öğretmeninden Beklentiler:

Programın başarıyla uygulanabilmesi için okul rehber öğretmenlerinin programın içeriğini anlayarak sınıf rehber öğretmenlerine gerekli desteği sağlaması ve programın uygulanmasına ilişkin geri bildirimleri değerlendirerek önlemler alması gerekmektedir.

Bu amaçla rehber öğretmenler;

- Programın yürütülmesi sürecinde sınıf rehber öğretmenlerine müşavirlik etmesi, gerekli kaynak, materyal ve ölçme araçlarını sağlaması,

- Program içerisinde okul rehber öğretmenlerinin işlemesi gerektiği belirtilen kazanımlara yönelik etkinlikleri bizzat gerçekleştirmesi,
- Gerektiğinde sınıf rehber öğretmenleri ile program değerlendirmesini yaparak eksiklikleri belirlemesi ve gerekli görülen önlemleri sınıf rehber öğretmeni ve okul müdürünün iş birliği ile alması,
- Velileri program konusunda bilgilendirmesi ve programla eş güdümlü olarak veli eğitimine yönelik programlar hazırlaması,
- Programda okulun koşul ve ihtiyaçlarına göre gerekli düzenlemeleri yapması,
- Okul PDR programını hazırlaması ve program geliştirmeye ilişkin diğer işleri, okuldaki diğer paydaşların da katkıları ile yerine getirmesi beklenir.

Sınıf Rehber Öğretmenlerinden Beklentiler:

Programın başarılı biçimde yürütülebilmesi için sınıf rehber öğretmenleri tarafından programın temel yapısının ve amaçlarının anlaşılabilmiş olması, esnek, ılımlı ve kararlı tutumların sınıf ortamına taşınması gerekmektedir.

Bu doğrultuda sınıf rehber öğretmenleri;

- Programda yer alan konulara yönelik araştırma yapması ve sınıf uygulamalarına hazırlıklı katılması,
- Okul rehber öğretmeni ile eş güdümlü çalışması ve gerekli durumlarda okul rehberlik servisinden yardım alması,
- Programı bir ders olarak algılamaktan çok, yaşantı sağlamaya, tutum, değer ve beceri kazandırmaya yönelik bir süreç olarak düşünmesi,
- Öğrencilerin kendilerini rahatça ifade edebilecekleri sınıf ortamını oluşturması, onları etkinliklere katılmaya teşvik etmesi, birbirleriyle karşılaştıran eleştirel davranış ve ifadelerden kaçınması, yargılayıcı olmayan tutum ve davranışlar sergilemesi, öğrencilere, kazandırılmak istenen becerilere uygun model olması,

- Kazandırılmak istenen becerilerin rehberlik saati dışında da takip edilmesi, gerektiğinde öğrencilere pekiştireçler verilmesi,
- Öğretmenler ve veliler ile işbirliği yaparak öğrencilerin gelişimini takip etmesi,
- Velilerin program sürecine katılması için gerekli çalışmalarını düzenlemesi beklenir.

Veliden Beklentiler:

Programda yer alan kazanımların kazandırılma sürecinde okul aile iş birliği kaçınılmazdır. Bu sebeple kazanımlara yönelik yaşantıların aile ortamında da sağlanması, takibinin yapılması ve aile desteği, programın etkililiğini artırmak için gereklidir.

Bu amaçla veliler;

- Öğrencilere kazandırılması istenen beceriler konusunda model olması,
- Okul ile iş birliği yaparak öğrencinin takibi ve değerlendirilmesinde sınıf ve okul rehber öğretmenine destek sağlaması,
- Okulda düzenlenen velilere yönelik çalışmalara katılması beklenir.

PROGRAMIN ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Bu program çerçevesinde ulaşılmaması hedeflenen kazanımların değerlendirilmesinde öğrencilere herhangi bir not verilmesi söz konusu değildir. Programın ölçme ve değerlendirme yaklaşımının temel özellikleri aşağıda özetlenmiştir.

1) Program çerçevesinde yapılacak ölçme ve değerlendirme daha çok duyuşsal niteliktedir.

Psikolojik özellikler genellikle iki boyutta ölçülür. İlk boyutta başarı ve yetenek yer almaktadır. Bu özelliklerin ölçülmesinde daha objektif göstergeler vardır. Örneğin, bir matematik sorusunun doğru cevabının

bulunması gibi. İkinci boyutta ise tutum, ilgi ve kişilik özellikleri yer almaktadır. Bu özelliklerin ölçülmesinde objektif göstergelerin bulunma olasılığı daha sınırlıdır. Örneğin, sigaraya karşı olumsuz tutumun bir çok derecesi olması gibi. Sigaraya karşı olumsuz tutumun doğru cevap olması ve doğruluk derecesinin bulunması gibi bir durumdan söz etmek zordur. Sınıf içi rehberlik saati uygulamalarında öğrencilerin duyuşsal özellikleri ağırlıklı olarak ölçülmektedir. Bu ölçümler yukarıda bahsedilen ikinci boyutta yer almaktadır. Bu nedenle öğretmen sınıf rehberlik programı çerçevesinde yapacağı değerlendirmelerde bunu dikkate alır.

Aşağıda tanıtılan farklı ölçme araç ve yöntemlerinin kullanılması önerilmektedir

İhtiyaç Analiz Formları: Öğretim yılı başında program uygulaması başlamadan önce uygulanan ve öğrencilerin rehberlikle ilgili ihtiyaçlarının neler olduğunu belirlemeye yardımcı olan ölçme araçlarıdır. Aynı araçlar öğretim yılı sonunda tekrar uygulanarak program uygulamalarının öğrenci ihtiyaçları üzerindeki etkisi incelenir. Form A ihtiyaç analizi örneği olarak verilmiştir.

Etkinlik Değerlendirme Formları: Etkinlik örnekleri incelendiğinde birçok etkinliğin içeriğinde kazanıma yönelik varsayımsal bir durum öğrenciye sunulurken öğrenciden o durum karşısında ne yapacağını belirtmesi istenmektedir. Öğrencilerin bu sorulara verdikleri cevaplar değerlendirme için veri niteliğindedir. Form B örnek olarak verilmiştir.

Öz Değerlendirme Formları: Amaç ya da ilgili alt kazanımlara ilişkin etkinlikler yapıldıktan sonra öğrencilerin bu becerileri hayatlarına ne derecede aktardıklarını ya da uygulayıcıların öğrenciler üzerinde sağladıkları gelişimi görmek için uygun gördükleri belirli aralıklarda öz değerlendirme formları uygulanır. Öz değerlendirme formlarında, “öğrencilerin becerileri yaşamlarına ne derecede aktardıklarına, öğrendiklerini uygulamaya değer bulup bulmadıklarına” ilişkin sorular yer alır. Bu sorular aracılığı ile öğrencilerin beklediğimiz davranışları ne

derecede uyguladıklarını ya da uygulamaya değer bulduklarını gözleriz. Form C öz değerlendirme formlarına örnek olarak verilmiştir.

Gözlem Formları: Program kapsamında yer alan kazanımlara ve bu kazanımların öğrenciler tarafından sergilenip sergilenmediğine ilişkin davranış ifadelerinin sıralandığı ve öğretmenin gözlemlerini sistemli biçimde yapmalarına olanak veren formlardır. Uygulamada, uygulayıcılar gözlem formu kullanmadan da gözlem yapabilir. Yapılacak her gözlemlerde, gözlem formu kullanılması gibi bir durum söz konusu değildir. Ancak gözlem formları kullanılarak yapılacak gözlemler daha tutarlı ve geçerli olur. Bunun nedeni, gözlem formları hazırlanırken gözlenecek davranışların önceden belirlenmesi ve bu yolla kazanımlara ilişkin gösterilmesi beklenen davranışların ve becerilerin olabildiğince gözden kaçırılmamasıdır. Her bir etkinliğin sonunda kullanılacak bir gözlem formu örneği form D’de, tüm eğitim–öğretim dönemine ilişkin uygulanabilecek bir gözlem formu örneği de form E’de verilmiştir.

Diğer: Yukarıda verilenlerin dışında, hazırlanması, uygulanması ve puanlanması uzmanlık gerektiren yetenek, ilgi, tutum, kişilik, zekâ vb. gibi ölçekler de program değerlendirmesinde kullanılır. Ancak bu ölçme araçları bu alanda eğitim almış okul rehber öğretmeni ya da rehberlik ve araştırma merkezi uzmanları tarafından kullanılır.

2) Program çerçevesinde kazandırılmak istenen bazı yeterliklere ulaşıp ulaşılmadığının gözlenmesi zaman alabilir.

Rehberlik hizmetlerinin doğası gereği, bireylere kazandırılmak istenen yeterliklerin kısa, orta ve uzun vadede gerçekleşmesi söz konusudur (Erkan, 2004).

Kısa vadeli hedeflere yönelik değerlendirme, gerçekleştirilen her etkinliğin hemen ardından yapılır. Bu amaçla öz değerlendirme, etkinlik değerlendirme formları vb. araçlar kullanılır.

Orta vadeli hedeflere yönelik değerlendirme, program bitiminde ya da okulun son döneminde gerçekleştirilir. Bu türden değerlendirmeler yapmak için öğretim yılı başında uygulanan ihtiyaç analizi formlarının tekrarlanması, dönemlik gözlem formlarının uygulanması yoluna gidilebileceği gibi okul bazındaki birtakım gözlemlere ve okul kayıtlarına da bakılır. Örneğin; başarı ve disiplin durumlarının bir önceki yıl ile karşılaştırılması vb.

Uzun vadeli hedeflere yönelik değerlendirme ise mezuniyet sonrası dönemlere kadar uzanır. Bu değerlendirmelere temel oluşturacak veriler; testler, görüşmeler, gözlem kayıtları, ilgi envanterleri, tutum ölçekleri, öğrencilerin bir üst öğretim kurumundaki kayıtları vb.dir.

3) Toplanan bilgiler sağlıklı biçimde saklanmalı ve gizlilik gerektiren bilgiler korunmalıdır.

Rehberlik hizmetleri kapsamında yukarıda sıralanan ölçme araç ve yöntemleri kullanıldığı gibi, başka araçlar ve veri toplama yöntemleri de kullanılmaktadır. Bunlar; okul rehberlik servisinin kullandığı veri toplama araçları (problem tarama listeleri, başarısızlık nedenleri anketi, otobiyografiler vb.) ve sınıf rehber öğretmenin kullandığı diğer yöntemlerdir (öğrenciler ya da velilerle yapılan görüşmeler, aile/veli/öğrenci ziyaretleri vb.). Sınıf rehber öğretmenin yapacağı gözlemler, öğrencinin yaşadığı ortamlara ziyaretler, aile/veli ziyaretleri ve kullanacağı araçlardan (öz değerlendirme formları, gözlem formları, ihtiyaç analizleri, problem tarama listeleri ve okul rehberlik servisi aracılığı ile uygulanan birçok araç) elde edeceği bilgileri incelemesi gereklidir. Sınıf rehber öğretmenlerinin bu incelemelerde, “öğrencilerin özel yaşamını etkileyeceği düşünülen, öğrencinin ruh sağlığının korunması açısından önemli olan, paylaşılması durumunda bireye zarar vereceğini düşünülen bilgileri” okul rehber öğretmeni ile iş birliği içerisinde dikkate alması ve gizliliğini sağlaması gerekir.

4) Program çerçevesinde kullanılacak tüm ölçme araç ve yöntemlerinin gerek seçilmesinde gerekse kullanılmasında okul rehber öğretmenin müşavirliğinden yararlanılmalıdır.

Bazı ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin sadece uzman kişilerce gerçekleştirilmesi gerektiğine yukarıda değinilmişti. Bunların dışında kalan diğer ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin kullanımında da okul rehber öğretmeni ya da RAM ile iş birliği sağlanması yararlı olacaktır

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME FORMU ÖRNEKLERİ

FORM A

İHTİYAÇ ANALİZİ FORMU

(8. sınıflar için)

Sınıf :

Tarih
.../.../20...

Sizlerden doldurmanız istenilen bu form, Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri kapsamında verilmesini istediğiniz ve ihtiyaç duyduğunuz hizmetleri belirlemek içindir. Liste hâlinde verilmiş olan ifadeleri okuyunuz ve ihtiyaç duyduğunuz hizmetler için ifadenin karşısında “Evet” yazan kısma (X) işareti koyunuz. Forma isim yazmak zorunda değilsiniz. Bu formun derslerden elde ettiğiniz başarı ile bir ilgisi yoktur.

Teşekkürler

Sıra	İhtiyaçlar	Evet
1	Vereceğim kararların okul hayatımı ve mesleğimi nasıl etkileyeceği konusunda bilgi almaya ihtiyacım var.	
2	Geleceğimi etkileyecek önemli kararları nasıl vereceğimi bilmeye ihtiyacım var.	
3	İlgilerimin gelecekte sahip olacağım mesleği nasıl etkileyeceğini bilmeye ihtiyacım var.	
4	Yeteneklerimin gelecekte sahip olacağım mesleği nasıl etkileyeceğini bilmeye ihtiyacım var.	
5	Gelecekte önemi artacak ve azalacak meslekler hakkında bilgi almaya ihtiyacım var.	
6	Sahip olmak istediğim mesleğe ulaşabilmek için ilköğretim sonrası öğrenim göreceğim ortaöğretim (lise) kurumları hakkında bilgi almaya ihtiyacım var.	
7	Ortaöğretim Kurumları Sınavı (OKS) hakkında bilgi almaya ihtiyacım var.	
8	OKS’ de başarılı olabilmek için yapmam gerekenleri bilmeye ihtiyacım var.	
9	Kaygının ne olduğu, sınav kaygısının sınavlarımı nasıl etkileyeceğini bilmeye ihtiyacım var.	
10	Ergenlik döneminde bedensel ve duygusal olarak meydana gelen değişimleri ve bu değişimlerden nasıl etkileneceğimi bilmeye ihtiyacım var.	
	Listede bulunmayan konularda yardıma ihtiyacınız varsa lütfen aşağıya yazınız:	

NOT: Örnek olması amacıyla 8. sınıflara yönelik olarak kullanılacak bir ihtiyaç analizi formu geliştirilmiştir.

ETKİNLİK

***DİNLİYORUM**

Sınıf:	3.sınıf
Süre:	40 dk.
Yeterlik Alanı:	Kişiler arası İlişkiler
Kazanım:	İletişimde dinlemenin önemini fark eder.
Kaynak:	Senaryolar

SÜREÇ

1. Öğrencilere Senaryo 1 okunur.

Senaryo 1:

Birsen o gün okula geldiğinde canı çok sıkkındı. Serviste bir arkadaşı ile kavga etmişti. Sırasına oturduğunda yaşadığı olayı Mert'e anlatmaya başladı. Mert, Birsen'in sözünü bitirmesini beklemeden, "Barışsınız, boş ver." diyerek oradan ayrıldı ve diğer arkadaşlarının yanına gitti.

2. Aşağıdaki sorularla grup etkileşimi başlatılır.

- Sizce Mert, Birsen'i dinledi mi?
- Sizce bu durumda Birsen ne hissetmiş olabilir?
- Bu davranış, Birsen ile Mert'in arkadaşlığını etkiler mi? Nasıl?
- Sizin de buna benzer yaşadığınız durumlar oldu mu? Neler hissettiniz?
- Siz Mert'in yerinde olsaydınız ne yapardınız?

3. Öğrencilere Senaryo 2 okunur.

Senaryo 2:

Birsen o gün okula geldiğinde canı çok sıkkındı. Serviste bir arkadaşı ile kavga etmişti. Sırasına oturduğunda yaşadığı olayı Mert'e anlatmaya başladı. Mert, Birsen'i sonuna kadar dikkatlice dinledi. Serviste olanları anlamak için sorular sordu. "duruma üzüldüğünü, ama onun kendini çok üzmemesini, arkadaşı ile bu konu için konuşursa barışacaklarını" söyledi. Daha sonra beraber diğer arkadaşlarının yanına gittiler.

4. Aşağıdaki sorularla grup etkileşimi devam eder.

- Sizce Mert, Birsen'i dinledi mi?
- Sizce bu durumda Birsen ne hissetmiş olabilir?
- Bu davranış, Birsen ile Mert'in arkadaşlığını etkiler mi? Nasıl?
- Sizin de buna benzer yaşadığınız durumlar oldu mu? Neler hissettiniz?
- İletişimde dinlemek önemli midir? Neden?
- Karşımızdakini dinlemezsek neler olur?
- Karşımızdakini dinlersek neler olur?

2. Bu etkinliğin sonunda öğrencilere neler kazandıkları sorulur ve paylaşımlar alınır.

3. İletişimde dinlemenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

*Erkan, S. (2005). **Rehberlik programlarının hazırlanması**. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım

ETKİNLİK DEĞERLENDİRME FORMU

FORM B DEVAMI

Form 1
(Dinliyorum Etkinliği İçin)

Sınıf :

Tarih
.../.../20...

Sizden, bugün sınıfta gerçekleştirdiğimiz etkinlikte öğrendiklerimizi düşünmeniz ve daha sonra aşağıda verilen ifadeleri okuyarak katılıyorsanız “Evet”, katılmıyorsanız “Hayır” seçeneğinin altına (X) işareti koymanız beklenmektedir. Bu form üzerine adınızı yazmak zorunda değilsiniz.

İfadeler		Evet	Hayır
1	Arkadaşlarımızın sözünü kesmeden dinlemek önemlidir.		
2	Arkadaşlarımın sözünü kesmeden dinlemek onu daha iyi anlamamı sağlar.		
3	Arkadaşlarım ile konuşurken konuşma sıramın gelmesini beklemek önemlidir.		
4	Arkadaşlarım ile konuşurken yüz yüze olmam önemlidir.		

ÖĞRENCİ ÖZ-DEĞERLENDİRME FORMU

Etkinlik Adı :
Sınıf :
Cinsiyet :

Tarih
...../...../.....

Dolduracağınız bu formun amacı; sınıfta uygulanan etkinliğe ilişkin duygu ve düşüncelerinizi anlamaktır. Bu formun derslerdeki başarınız ya da sınıf geçme durumunuz ile herhangi bir ilgisi yoktur. Forma isminizi yazmak zorunda değilsiniz. Sizden, duygu ve düşüncelerinizi samimi olarak bu forma yansıtmanız beklenmektedir. Aşağıdaki listede okuduğunuz her bir ifadeye katılıyorsanız “Evet” seçeneğinin altına, kısmen katılıyorsanız “Kısmen” seçeneğinin altına, katılmıyorsanız “Hayır” seçeneğinin altına (X) işareti koyunuz.

Teşekkürler

		Evet	Kısmen	Hayır
1	Etkinliğin amacını anladım.			
2	Etkinlik yaşanırken arkadaşlarımla söz hakkına saygılı davrandım.			
3	Etkinlik yaşanırken arkadaşlarımla duygu ve düşüncelerime saygılı davrandım.			
4	Etkinlik sürecine, duygu ve düşüncelerimi belirterek katkıda buldum.			
5	Etkinlik sürecine, günlük hayatımdan örnekler vererek katkıda buldum.			
6	Etkinlik sonunda yapılan tartışmalara katkıda buldum.			
7	Etkinlikte işlediklerimizin hayatımızdaki yerini anladım.			
8	Etkinlikte öğrendiklerimi günlük hayatımda kullanmayı düşünüyorum.			
9	Benzer etkinlikler yaşamak isterim.			

Etkinliğe katılımımla ilgili diğer görüşlerim:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

GÖZLEM FORMU

Etkinlik Adı :
Sınıf :

Tarih
...../...../.....

Dolduracağınız bu formun amacı; sınıfta uygulanan etkinliğin, öğrencilerden aldığınız tepkiler doğrultusunda amacına ne derecede ulaştığını değerlendirmenizdir. Formu doldurarak kendinize ilişkin alacağınız geri bildirim doğrultusunda, amaca ulaşamadığını düşündüğünüz konularda “Okul Rehber Öğretmeni veya Okul İdaresi”nden destek alabilirsiniz. Aşağıda listelenmiş ifadeleri okuyun ve ifadelerde yer alan durumun ne derecede gerçekleştiğine ilişkin “yüzde” sütununun altına 0–100 arası bir yüzde verin.

Teşekkürler

		Yüzde (%)
1	Etkinlik öncesinde öğrencilere açıkladığım “etkinlik amacı” öğrenciler tarafından açık bir şekilde anlaşıldı.	
2	Etkinlik yaşanırken öğrenciler kendi aralarında arkadaşlarının söz hakkına saygılı davrandı.	
3	Etkinlik yaşanırken öğrenciler kendi aralarında arkadaşlarının duygu ve düşüncelerine saygılı davrandı.	
4	Öğrenciler etkinlik sürecine, duygu ve düşüncelerini belirterek katkıda bulundu.	
5	Öğrenciler etkinlik sürecine, günlük hayattan örnekler vererek katkıda bulundu.	
6	Öğrenciler etkinlikte işlenenlerin hayattaki yerini anladıklarını ifade etti.	
7	Öğrenciler etkinlikte öğrendiklerini günlük hayatında kullanmayı düşündüklerini ifade etti.	
8	Öğrencileri benzer etkinliklere katılma konusunda istekli gördüm.	

Bu etkinliğin daha verimli olması için aşağıdaki düzenlemeler yapılmalıdır:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

NOT: Öğretmenin gerçekleştireceği her etkinlikten sonra etkinliğin verimliliğine ilişkin kullanılabileceği türden bir gözlem formudur. Öğretmen tarafından doldurulması için geliştirilmiştir. Öğretmen isterse farklı türde formlar geliştirebilir.

FORM E**GÖZLEM FORMU**

Bu form, sınıfınızda bulunan öğrencilerin, bir öğretim yılı süresince rehberlik hizmetleri kapsamında yapılan faaliyetler sonucunda ulaştıkları yeterlik düzeylerini gözlemlemek amacıyla geliştirilmiştir. Sizlerden beklenen; yeterlik alanlarına yönelik etkinlikler sonrasında öğrencilerinizi gözlemlemeniz, öğrencilerde yeterince gelişme sağlayamadığınız alanları belirlemeniz, nedenlerini araştırmanız ve gerektiğinde okul rehberlik servisi ile iletişime geçmenizdir. Bu form her bir öğrenci için ayrı ayrı doldurulur. Öğrencilerin ifadelerde yer alan davranışları sergileme derecesine göre “her zaman”, “kısmen” ve “hiçbir zaman” seçeneklerinden uygun olana (X) işareti koyunuz.

Ad Soyad : Cinsiyet :
Sınıf : Nu :

Ölçütler		Her zaman	Kısmen	Hiçbir zaman
1	Okulda gerçekleştirilen sosyal etkinlikleri araştırır.			
2	Okulda gerçekleştirilen sosyal etkinliklere katılmak için çaba gösterir.			
3	Gerekli olduğu durumlarda, konu ile ilgili yönetmeliklerden yararlanmaya çalışır.			
4	Rehberlik faaliyetlerinden ergenlik dönemine ilişkin elde ettiği bilgileri, bedensel ya da duygusal gelişiminin getirdiği sorunları çözmede kullanır.			
5	Verimli ders çalışma yöntemlerini sınıfta ders dinlerken ya da derslerle ilgili faaliyetler sırasında kullanır.			
6	Başarılı ya da başarısız olduğu durumlarda, bunun nedenini açıklar.			
7	Geleceğini etkileyecek amaçlar oluştururken okulda uygulanmış olan test ve test dışı tekniklerden elde edilen bilgileri kullanır.			
8	Kişiler arası iletişimde söz konusu olan engelleri fark eder.			
9	Kişiler arası iletişimde hoşgörülü ve anlayışlıdır.			
10	Bir çatışma durumu yaşadığında, çatışmayı çözmek için uygulaması gereken basamakları kullanır.			
11	Sağlıklı bir hayat için beslenmesine özen gösterir.			
12	Sağlıklı hayata özen gösterir.			
13	İlgi, yetenek ve kişilik özelliklerinin derslerini ve seçeceği alanı nasıl etkileyeceğine yönelik elde ettiği bilgileri kullanır.			
14	İlgi, yetenek ve kişilik özelliklerinin seçeceği mesleği nasıl etkileyeceğine yönelik elde ettiği bilgileri kullanır.			
15	Seçeceği alanın gelecekte sahip olmak istediği meslek ile ilişkisini açıklar.			
16	Eğitsel ve mesleki planlama dosyasında yer alan bilgileri, alan seçimine yönelik olarak kullanır.			

NOT: Bu gözlem formu 9. sınıflara yönelik olarak geliştirilmiş, yalnızca bir sınıf düzeyi için ve sınıf rehber öğretmenlerinin kullanması için hazırlanmıştır. Benzer formlar okuldaki diğer personel, veliler ve öğrenciler için de hazırlanabilir.

Birbiriyle ilişkili, beceri, kavram ve değerlerin bir bütün olarak görülebildiği özgün bir yapıdır.

BİRİNCİ SINIF

Kazanımlara ve etkinliklere ilişkin öğretmene yardımcı olacak ve yol gösterecek ifadelerdir.

YETERLİK ALANI: GÜVENLİ VE SAĞLIKLI HAYAT

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
1. Kendini tehlike oluşturacak durumlardan korur.	1. Geçmişte ciddi bir tehlike yaşamış ve bundan hâlâ etkilenen öğrenci tespit edilirse okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni yoksa RAM ile işbirliği yapılmalıdır.

Öğrencinin öğrenme süreci içerisinde planlanmış ve düzenlenmiş yaşantılar yoluyla edinmesi beklenen bilgi, beceri ve tutumlardır.

TABLO 1
İLKÖĞRETİM ve ORTAÖĞRETİM KURUMLARI SINIF REHBERLİK PROGRAMI YETERLİK ALANLARINA
GÖRE KAZANIMLARIN DAĞILIMI

NU	YETERLİK ALANLARI	SINIF
	OKULA VE ÇEVREYE UYUM	
1.	Sınıf arkadaşlarını, öğretmenlerini, yönetici ve diğer çalışanları tanır.	1
2.	Okula ilişkin duygularını ifade eder.	1
3.	Okula gidip gelme yolunu fark eder.	1
4.	Farklı ortamların kendine özgü kuralları olduğunu fark eder.	1
5.	Sınıf ve okul kurallarına uyar.	2
6.	Okula ilişkin duygularındaki değişimi sorgular.	2
7.	Sorumluluklarını fark eder.	2
8.	Sorumluluklarını yerine getirmemenin sonuçlarını fark eder.	3
9.	Sorumluluklarını yerine getirir.	4
10.	Okuldaki seçim süreçlerine katılır.	4
11.	Yaşadığı çevredeki eğitsel ve sosyal imkânlardan yararlanmanın önemini fark eder.	5
12.	Okulda, yönetmeliklerin kendisini ilgilendiren bölümleri hakkında bilgi edinir.	9
13.	Okula ilişkin olumlu tutum sergiler.	9
14.	Okul ve çevresindeki eğitsel ve sosyal imkânlardan yararlanır	9
	EĞİTSEL BAŞARI	
15.	Ders araç gereçlerini yanında bulundurmanın önemini fark eder.	1
16.	Bir üst sınıfla ilgili hayallerini açıklar.	1
17.	Okul araç-gereçlerini korur.	3
18.	Ders çalışma ile başarı arasındaki ilişkiyi açıklar.	3
19.	Zamanı etkili biçimde kullanmanın önemini açıklar.	3
20.	Serbest zamanını ilgileri doğrultusunda değerlendirir.	3
21.	Sınavlarda başarıyı etkileyen etmenleri ifade eder.	4

22.	Zamanını etkili biçimde kullanır.	4
23.	Kendi öğrenme stilini fark eder.	4
24.	İhtiyaç duyduğu bilgileri çeşitli kaynaklardan toplar.	4
25.	Grupla çalışmanın avantajlarını açıklar.	4
26.	Etkili bir grup üyesinin ve liderinin özelliklerini açıklar.	5
27.	Kendi öğrenme stiline uygun çalışma yöntemlerini kullanır.	5
28.	Bir üst sınıfın nasıl olacağına ilişkin hayallerini ve beklentilerini açıklar.	5
29.	Eğitsel başarı ile ilişkili etmenleri açıklar.	5
30.	Amaç belirlemenin önemini açıklar.	6
31.	Amaç belirlemedeki ölçütleri açıklar.	6
32.	Kısa, orta ve uzun vadeli amaçlar oluşturur.	6
33.	İlgi ve yetenekleri doğrultusunda hobiler edinir.	6
34.	Serbest zaman etkinliklerinin gelecekteki amaçlara ulaşmadaki önemini belirtir.	6
35.	Kendini başarı ve başarısızlığa neden olan etmenler açısından değerlendirir.	6
36.	Sınavda başarıyı etkileyen düşünceleri fark eder.	6
37.	Sınav kaygısının başarı üzerindeki etkisini fark eder.	7
38.	Okulda uygulanan testlerin ve test dışı tekniklerin kendini tanımadaki önemini açıklar.	7
39.	Ortaöğretim kurumlarına giriş sınavları ile ilgili bilgi toplar.	7
40.	Vereceği kararların geleceğine olan etkilerini fark eder.	8
41.	Karar verme sürecinin aşamalarını kararlarında uygular.	8
42.	Ortaöğretim kurumlarına giriş sınavı öncesi, fiziksel açıdan sınav başarısını etkileyen etmenleri açıklar.	8
43.	Sınavlarda başarıyı etkileyen etmenler açısından kendini değerlendirir.	8
44.	Sınav kaygısının performansını düşürecek düzeyde olup olmadığını belirler ve gerekiyorsa yardım alır.	8
45.	Başarı ve başarısızlığa neden olan etmenleri belirler.	9
46.	Eğitsel alanlardaki güçlü ve zayıf yönlerini geliştirir.	9
47.	Verimli ders çalışma tekniklerini açıklar.	9
48.	Ders çalışma alışkanlıklarını verimlilik açısından değerlendirir.	9
49.	Geleceğe ilişkin amaçlarını oluştururken okulda uygulanan testlerin ve test dışı tekniklerin sonuçlarından	9

	yararlanır.	
50.	Grup çalışmalarına etkili biçimde katılır.	10
51.	Grup çalışmalarında iş birliğinin önemini ve gerekliliğini açıklar.	10
52.	Geleceğe ilişkin amaçlarını açıklar.	10
53.	Verdiği kararları etkili karar verme basamakları açısından değerlendirir.	10
54.	Etkili karar verme unsurlarını kararlarında kullanır.	10
55.	Geleceğe ilişkin amaçlarını toplumun sosyal ve ekonomik kaynaklarını dikkate alarak belirler.	11
56.	Geleceğe yönelik belirlediği amaçların ulaşılabilirliğini değerlendirir.	11
57.	Yükseköğretim kurumlarına giriş sınavları ile ilgili bilgi toplar.	11
58.	Yükseköğretim kurumlarına giriş sınavına hazırlanırken çalışma planı yapar.	11
59.	Yükseköğretim kurumlarına giriş sınavına yönelik hazırladığı çalışma planını, uygulanabilirliği açısından değerlendirir.	11
60.	Yükseköğretim kurumlarına giriş sınavı için kendine özgü bir sınav taktiği belirler.	11
61.	Yükseköğretim kurumlarına giriş sınavı öncesi, fiziksel açıdan sınav başarısını etkileyen etmenleri açıklar.	12
62.	Sınava ilişkin duygularını sınav performansına etkileri açısından değerlendirir.	12
63.	Sınav kaygısıyla başa çıkma yollarını kullanır.	12
	KENDİNİ KABUL	
64.	Kendisinde gördüğü olumlu özellikleri ifade eder.	1
65.	Hata yapılabileceğini ve bunun doğal olduğunu fark eder.	2
66.	Başkalarının kendisinde gördüğü olumlu özellikleri fark eder.	2
67.	İlgilerini fark eder.	3
68.	Güçlü ve zayıf yönlerini fark eder.	3
69.	Başarılı olduğu etkinlikleri açıklar.	4
70.	Duygularını ve düşüncelerini ifade eder.	4
71.	Duygularının, davranışlarını nasıl etkilediğini fark eder.	5
72.	Hatalarının sonuçlarını değerlendirerek düzeltme yollarını belirler.	6
73.	Bedensel değişimini fark eder.	7
74.	Başarılı olduğu durumlarda kendini takdir eder.	7

75.	Yeteneklerini fark eder.	7
76.	Bedensel ve duygusal değişimlerin ergenlik döneminin doğal bir parçası olduğunu fark eder.	8
77.	Kendini geliştirmede eleştirinin önemini fark eder.	8
78.	Değerlerini fark eder.	9
79.	Ergenlik dönemindeki bedensel ve duygusal değişimlerle baş etme yollarını kullanır.	9
80.	Değerlerinin hayatı üzerindeki etkilerini açıklar.	10
81.	Bireyin kendini algılama biçiminin davranışlarını nasıl etkilediğini fark eder.	10
82.	Başkalarının kendisi ile ilgili görüşlerinin bireyin kendini algılama biçimini nasıl etkilediğini fark eder.	10
83.	Hobilerin insan hayatındaki önemini belirtir.	12
84.	Kültürel birikimin kişiliğine ve kariyerine katkılarını belirtir.	12
	KİŞİLER ARASI İLİŞKİLER	
85.	Engelli bireylere karşı hoşgörölü davranmanın önemini ifade eder.	1
86.	Paylaşmanın önemini fark eder.	1
87.	İletişimde zamanlamanın önemini fark eder.	1
88.	Zorbalıkla karşılaştığında kimden yardım alabileceğini bilir.	1
89.	Öfkenin zaman zaman yaşanabilen doğal bir duygu olduğunu anlar.	1
90.	İsteklerini uygun biçimde ifade eder.	2
91.	Zamanlamanın önemine dikkat ederek iletişim kurar.	2
92.	Kişisel sınırlarını korumanın önemini açıklar.	2
93.	Engelli bireylere gerektiğinde yardım etmenin önemini fark eder.	2
94.	Arkadaşlık ilişkilerinde yardımlaşmanın önemini fark eder.	2
95.	Arkadaşlarının olumlu ve güzel yönlerini ifade eder.	2
96.	Zorbalıkla karşılaştığında gösterebileceği davranışları ifade eder.	2
97.	Davranışlarının kendisini ve arkadaşlarını nasıl etkilediğini fark eder.	3
98.	Arkadaşları tarafından dışlandığında neler yapabileceğini fark eder.	3
99.	Alay edilme durumlarında yapabileceklerini fark eder.	3
100	Kişisel sınırlarını korur.	3
101	İletişimde dinlemenin önemini fark eder.	3

102	Zorbalıkla karşılaştığında baş etme yollarını kullanır.	4
103	Arkadaşları tarafından dışlandığında baş etme yollarını kullanır.	4
104	Öfkenin kontrol edilebilir bir duygu olduğunu fark eder.	4
105	Öfkesini uygun yollarla ifade eder.	4
106	Arkadaşlığın önemini ifade eder.	4
107	Akran baskısıyla nasıl baş edeceğini açıklar.	5
108	Kişisel-sosyal ve eğitsel sorunlarla karşılaştığında nereden ve nasıl yardım alacağını fark eder.	5
109	Uygun reddetme davranışına ilişkin örnekler verir.	5
110	Kendini arkadaşının yerine koyarak onun duygu ve düşüncelerini anlar.	5
111	Başkalarıyla kurduğu iletişimi değerlendirir.	5
112	Barış içinde yaşamak için gereken olumlu tutum/davranışları fark eder.	5
113	Gerektiğinde reddetme davranışı gösterir.	6
114	Sorun çözme sürecinde dikkat edilecek unsurları açıklar.	6
115	Öfkeyi uygun ve uygun olmayan biçimlerde ortaya koymanın sonuçlarını açıklar.	6
116	Öfkelendiğinde gevşeme ve nefes egzersizlerini kullanır.	6
117	Kendini öğretmeninin yerine koyarak onun duygu ve düşüncelerini anlar.	6
118	Çatışma durumlarını fark eder.	7
119	Kullandığı çatışma çözme yöntemlerini değerlendirir.	7
120	Kendini aile fertlerinin yerine koyarak onların duygu ve düşüncelerini anlar.	7
121	İletişim engellerinin üstesinden nasıl gelinebileceğini açıklar.	7
122	Kişiler arası iletişimi, unsurları ve türleri açısından analiz eder.	9
123	Kurduğu iletişimleri, etkili iletişimde dikkate alınacak unsurlar açısından değerlendirir.	9
124	Kurduğu iletişimleri, iletişim engelleri açısından değerlendirir.	9
125	Öfkenin yarattığı fiziksel, duygusal ve düşünsel etkileri açıklar.	9
126	Öfke ile baş etmede kullandığı yöntemleri yarattığı etkileri açısından değerlendirir.	9
127	Öfkeyle baş etmede yapıcı yollar kullanır.	9
128	Etkili çatışma çözme basamaklarını açıklar.	9
129	Günlük hayatında kullandığı çatışma çözme basamaklarını etkililiği açısından değerlendirir.	9

130	Akran baskısıyla baş eder.	9
131	Karşı cins ile sağlıklı arkadaşlık ilişkileri geliştirmenin önemini kavrar.	10
132	Başkalarının başarılarını ve olumlu davranışlarını takdir eder.	10
133	Kişiler arası ilişkilerde esnek ve hoşgörülü olur.	10
134	Fiziksel, sözel ve duygusal şiddetle karşılaştığında nereden yardım alabileceğini belirtir.	10
135	Fiziksel, sözel ve duygusal tacizle karşılaştığında nereden yardım alabileceğini belirtir.	10
136	Etkili çatışma çözme basamaklarını kullanır.	10
137	Kişisel değerlerine, inançlarına ve tutumlarına uygun olmayan isteklere iletişim becerilerini kullanarak karşı koyar.	10
138	Yaşlılarının ya da kendinin karşılaşılabileceği kişisel-sosyal ve eğitsel sorunların farkında olur.	10
139	Eğitsel ve kişisel-sosyal sorunlarla karşılaştığında yardım alabileceği birimlere başvurur.	10
140	Günlük hayatında kullandığı sorun çözme yollarını etkililiği açısından değerlendirir.	11
141	Etkili sorun çözme basamaklarını kullanır.	11
142	Sevginin insan hayatındaki önemini belirtir.	11
143	İnsanları olduğu gibi kabul eder.	12
144	İnsanların özel hayatına saygı gösterir.	12
	AİLE VE TOPLUM	
145	Aile içinde iş birliğinin önemini ifade eder.	2
146	Doğayı ve çevreyi korumaya karşı duyarlı olur.	3
147	Toplum için gönüllü çalışmanın önemini ve gerekliliğini açıklar.	5
148	Kitle iletişim araçlarının toplum üzerindeki etkisini fark eder.	5
149	Kitle iletişim araçlarından uygun biçimde yararlanmanın önemini fark eder.	6
150	Toplumsal hayatı düzenleyen kuralların önemini ve gerekliliğini açıklar.	7
151	Okul hayatının iyi bir vatandaş olma üzerindeki etkisini açıklar.	7
152	Kitle iletişim araçlarının kişisel ve toplumsal değerler üzerindeki etkisini fark eder.	10
153	Kişisel özgürlükler ile toplumsal yaşamı düzenleyen kurallar arasında bağlantı kurar.	11
154	Kitle iletişim araçlarında sunulan yanlış mesaj ve modellerin bireysel ve toplumsal değerlere uygunluğunu analiz eder.	11

155	Toplumsal hayatı düzenleyen kurallara uygun davranır.	11
156	Kendi davranışlarını doğa ve çevreyi korumaya karşı duyarlılık açılarından değerlendirir.	11
157	Toplum için yapılan gönüllü çalışmalara katılır.	11
158	Sahip olduğu haklarını belirtir.	11
159	Eş seçiminin önemini ve eş seçiminde dikkate alınacak unsurları açıklar.	12
160	Aile yaşamında değişen kadın erkek rollerini fark eder.	12
161	Toplumsal sorunların farkına varır ve çözüm üretir.	12
162	İyi bir vatandaşın özelliklerini sergiler.	12
	GÜVENLİ VE SAĞLIKLI HAYAT	
163	Kendini tehlike oluşturacak durumlardan korur.	1
164	Sağlıklı büyümesi için gerekli olan besinleri tüketir.	2
165	Zararlı alışkanlıkların duygusal ve bedensel yönden insan hayatına etkilerini fark eder.	7
166	Sağlıklı hayat için gerekli alışkanlıkları edinir.	9
167	Kendini zararlı alışkanlıklardan korur.	10
168	Acil durumlarda nasıl davranacağını açıklar.	10
169	Akran desteği ile yetişkin yardımı gerektiren durumları ayırt eder.	10
170	Toplum ve dünyayı ilgilendiren ortak sağlık sorunlarını belirtir.	11
171	Toplum ve dünyayı ilgilendiren ortak sağlık sorunlarından korunma yollarını ifade eder.	11
172	Stresin nedenlerini ve belirtilerini açıklar.	11
173	Stres durumlarında kullandığı tepkileri etkililiği açısından değerlendirir.	11
174	Stresle başa çıkmada uygun yöntemler kullanır.	11
	EĞİTSEL VE MESLEKİ GELİŞİM	
175	Eğitsel ve mesleki planlama dosyası hazırlar.	1
176	Anne babasının ve çevresindeki diğer çalışanların mesleklerini tanır.	1
177	Yapmaktan hoşlandıklarını ve hoşlanmadıklarını ifade eder.	2
178	Mesleklerin birbirine benzer ve birbirinden farklı özelliklerinin olduğunu açıklar.	3
179	Çeşitli mesleklerde çalışanların yaptıkları işlerden örnekler verir.	3
180	Yerel çevresinde bulunan işlerden örnekler verir.	4

181	Çalışmanın insanlar ve toplum için önemini açıklar.	5
182	Okuldaki derslerin mesleklerle olan ilişkisini açıklar.	6
183	İlgilerin meslek seçimindeki rolünü fark eder.	7
184	Meslek seçiminin önemini fark eder.	7
185	İş başvurusu için öz geçmiş yazar.	8
186	Ortaöğretim tercihlerini yaparken eğitsel ve mesleki planlama dosyası ile okulda uygulanan test ve test dışı tekniklerin sonuçlarından yararlanır.	8
187	İlköğretim sonrasında yapılabilecek işleri belirler.	8
188	Yeteneklerin meslek seçimindeki rolünü fark eder.	8
189	İlgi duyduğu mesleklerin gerektirdiği eğitim ve kişisel özelliklerini ifade eder.	8
190	Geleceğin meslekleri hakkında bilgi toplar.	8
191	Mesleki amaçlara ulaşmada genel ortaöğretim programları değerlendirir.	8
192	Mesleki amaçlara ulaşmada mesleki teknik programları değerlendirir.	8
193	Alan seçimine etki eden faktörleri sıralar.	9
194	Seçeceği mesleğin geleceğini nasıl etkileyeceğini açıklar.	9
195	Kendini tanımanın alan seçimindeki önemini fark eder.	9
196	İlgileri, yetenekleri, değerleri ve kişilik özellikleri ile seçeceği alan/meslek arasında ilişki kurar.	9
197	Alan seçiminde kendini ve içinde bulunduğu koşulları gerçekçi bir biçimde değerlendirir.	9
198	Alan seçimi ile meslekler arasındaki ilişkiyi açıklar.	9
199	Okulda seçebileceği alanlarla ilgili bilgi toplar.	9
200	Eğitsel ve mesleki planlama dosyasını yeniden düzenler.	9
201	Alan seçerken eğitsel ve mesleki planlama dosyasından yararlanır.	9
202	İlgi, yetenek, değer ve kişilik özelliklerine uygun alan seçimi yapar.	9
203	Değerlerin meslek seçimindeki rolünü açıklar.	10
204	Mesleki doyum ile ilgi, yetenek, değer ve kişilik özellikleri arasındaki ilişkiyi fark eder.	10
205	İlgi duyduğu mesleklerin gerektirdiği eğitim hakkında bilgi toplar.	10
206	İlgi duyduğu mesleklerin gerektirdiği kişisel özellikler ile ilgili bilgi toplar.	10
207	Ön yargıların meslek seçimine etkilerini değerlendirir.	10

208	Ortaöğretim sonrasında işe ve mesleğe hazırlayan kurum ve kursları araştırır.	10
209	Mesleki bilgi kaynakları hakkında bilgi toplar.	10
210	Mesleki bilgi kaynaklarından yararlanır.	10
211	Yükseköğrenime yönelik mesleki ve akademik program seçenekleri hakkında bilgi edinir.	10
212	Önemi artan ve azalan meslekler hakkında bilgi toplar.	11
213	Yükseköğrenim programları ve koşulları hakkında bilgi toplar.	11
214	Ortaöğretim sonrasında işe ve mesleğe hazırlayan kurum ve kurslar hakkında bilgi toplar.	11
215	Mesleki amaçlara ulaşmada kitle iletişim araçlarından yararlanır.	11
216	Mesleki amaçlara ulaşmada çeşitli yükseköğretim kurumlarının koşullarını değerlendirir.	11
217	Yurt içi ve yurt dışı eğitim olanakları ve başvuru koşullarına ilişkin bilgi edinir.	11
218	Yükseköğretimde yararlanabileceği burslar ve yurtlar konusunda bilgi edinir.	11
219	Ekonomik ve toplumsal ihtiyaçların meslek seçimine etkilerini açıklar.	11
220	Staj yapabileceği yerlerle ilgili bilgi toplar.	11
221	Uluslararası iş piyasasında geçerli olan meslekler hakkında bilgi edinir.	11
222	Yerel çevrede bulunan işleri değerlendirir.	12
223	Ortaöğretim sonrasında kendisine uygun olacak iş imkânlarını belirler.	12
224	Üretkenliğin toplum açısından önemini fark eder.	12
225	Kişisel çabası ile edinebileceği bilgi, beceri ve birikimlerin başarılı bir iş yaşamı için gereğini açıklar.	12
226	Kısa ve uzun dönemde mesleki hedeflerini belirler.	12
227	Kendi kişilik özelliklerini iş bulma, sürdürme ve geliştirme açısından değerlendirir.	12
228	İş ve meslek yaşamında etik değerlerin önemini fark eder.	12
229	Yöneleceği iş ya da mesleğin iş piyasası, çalışma alanı ve koşullarıyla ilgili bilgi toplar.	12
230	Hayat boyu öğrenme ile meslek hayatı arasındaki ilişkiyi açıklar.	12
231	Çeşitli amaçlar için öz geçmiş yazar.	12
232	İş görüşme tekniklerini açıklar.	12
233	İşverenlerin ve çalışanların hak ve sorumluluklarına ilişkin bilgi toplar.	12
234	Mesleki deneyimin iş bulmada ve iş başarısındaki önemini açıklar.	12
235	Staj yapabileceği yerleri belirler.	12

236	Yükseköğretim programını seçerken “eğitsel ve mesleki planlama dosyası”ndan yararlanır.	12
237	Ortaöğretim sonrasında işe ve mesleğe hazırlayan kurum ve kursları değerlendirir.	12
238	Yükseköğrenim programlarını ve koşullarını değerlendirir.	12
239	Yükseköğretim programlarını seçerken kendisini gerçekçi değerlendirmenin önemini fark eder.	12
240	Yükseköğretim programları ile ilgili tercihlerini kişisel, sosyal, akademik ve mesleki açılardan kendisine uygunluğuna göre değerlendirir.	12

1. SINIF

TABLO 2
İLKÖĞRETİM SINIF REHBERLİK PROGRAMI YETERLİK ALANLARINA GÖRE KAZANIMLAR VE
KAZANIMLARA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

BİRİNCİ SINIF

YETERLİK ALANI: OKULA VE ÇEVREYE UYUM

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. Sınıf arkadaşlarını, öğretmenlerini, yönetici ve diğer çalışanları tanır.2. Okula ilişkin duygularını ifade eder.3. Okula gidip gelme yolunu fark eder.4. Farklı ortamların kendine özgü kuralları olduğunu fark eder.	<ol style="list-style-type: none">2.kazanım için yapılacak etkinlik sonrası, öğrencinin okula ilişkin olumsuz duygular yoğun şekilde devam ediyorsa okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni yoksa RAM ile işbirliği yapılarak öğrenciye destek hizmet sağlanmalıdır.3.kazanıma ilişkin etkinliğin gerçekleştirilmesinde öğrenci okul servislerinden yararlanıyorsa servis aracı ve yol güzergâhı vurgulanmalıdır.

YETERLİK ALANI: EĞİTSEL BAŞARI

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. Ders araç gereçlerini yanında bulundurmanın önemini fark eder2. Bir üst sınıfla ilgili hayallerini açıklar.	

YETERLİK ALANI: KENDİNİ KABUL

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. Kendisinde gördüğü olumlu özellikleri ifade eder.	

YETERLİK ALANI: KİŞİLER ARASI İLİŞKİLER

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. Engelli bireylere karşı hoşgörölü davranmanın önemini ifade eder.2. Paylaşmanın önemini fark eder.3. İletişimde zamanlamanın önemini fark eder.4. Zorbalıkla karşılaştığında kimden yardım alabileceğini bilir.5. Öfkenin zaman zaman yaşanabilen doğal bir duygu olduğunu anlar.	

YETERLİK ALANI: GÜVENLİ VE SAĞLIKLI HAYAT

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. Kendini, tehlike oluşturacak durumlardan korur.	<p>1.kazanıma ilişkin etkinliğin gerçekleştirilmesinde, tehlike oluşturacak durumlar olarak çocuğun günlük hayatında yaşayabileceği tehlikeler (Ev kazaları, trafikte karşılaşılabileceği tehlikeler, sokakta karşılaşılabileceği tehlikeler vb.) anlaşılmalıdır. Geçmişte ciddi bir tehlike yaşamış ve bundan hâlâ etkilenen öğrenci tespit edilirse okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni yoksa RAM ile işbirliği yapılarak çocuğa yönelik destek sağlanmalıdır.</p>

YETERLİK ALANI: EĞİTSEL VE MESLEKİ GELİŞİM

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. Eğitsel ve mesleki planlama dosyası hazırlar.2. Anne babasının ve çevresindeki diğer çalışanların mesleklerini tanır.	<p>1.kazanım için yapılacak etkinlikte hazırlanacak eğitsel ve mesleki planlama dosyası "Öğrencinin ürün dosyalarından seçilmiş örnekler, öğrenciye uygulanan ölçme araçları sonuçları, öğrencinin aldığı ödül, derece, ve sertifikalar ve gönüllü çalışmalarla ilgili" belgelerden oluşmaktadır.</p>

2. SINIF

İKİNCİ SINIF

YETERLİK ALANI: OKULA VE ÇEVREYE UYUM

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. Sınıf ve okul kurallarına uyar.2. Okula ilişkin duygularındaki değişimi sorgular.3. Sorumluluklarını fark eder.	2.kazanıma ilişkin etkinliğin gerçekleştirilmesinde, sınıf rehber öğretmeni okula ilişkin yoğun olumsuz duygular yaşayan öğrenciler tespit ederse okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni yoksa RAM ile işbirliği yaparak öğrencilere destek hizmetleri sağlamalıdır.

YETERLİK ALANI: KENDİNİ KABUL

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. Hata yapılabileceğini ve bunun doğal olduğunu fark eder.2. Başkalarının kendisinde gördüğü olumlu özellikleri fark eder.	1.kazanıma ilişkin etkinliğin gerçekleştirilmesinde öğrencinin hatalarından ders çıkarması gerekliliği de vurgulanmalıdır.

YETERLİK ALANI: KİŞİLER ARASI İLİŞKİLER

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. İsteklerini uygun biçimde ifade eder.2. Zamanlamanın önemine dikkat ederek iletişim kurar.3. Kişisel sınırlarını korumanın önemini açıklar.4. Engelli bireylere gerektiğinde yardım etmenin önemini fark eder.5. Arkadaşlık ilişkilerinde yardımlaşmanın önemini fark eder.6. Arkadaşlarının olumlu ve güzel yönlerini ifade eder.7. Zorbalıkla karşılaştığında gösterebileceği davranışları ifade eder.	3.kazanıma ilişkin etkinlik okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni yoksa RAM'dan gelecek rehber öğretmen tarafından gerçekleştirilecektir. 5.kazanıma ilişkin etkinliğin gerçekleştirilmesinde "kişisel yarar gözetmeksizin başkasına yararlı olmaya çalışma" anlamına gelen "diğerkâmlık /özgecilik" kavramları da kullanılabilir.

YETERLİK ALANI: AİLE VE TOPLUM

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
1. Aile içinde iş birliğinin önemini ifade eder.	

YETERLİK ALANI: GÜVENLİ VE SAĞLIKLI HAYAT

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
1. Sağlıklı büyümesi için gerekli olan besinleri tüketir.	1.kazanıma ilişkin etkinliğin gerçekleştirilmesinde öğretmen sağlığımız için yararlı olmayan abur cubur yiyeceklerin tüketilmemesi ya da bilinçli tüketilmesi konularını vurgulamalıdır.

YETERLİK ALANI: EĞİTSEL VE MESLEKİ GELİŞİM

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
1. Yapmaktan hoşlandıklarını ve hoşlanmadıklarını ifade eder.	

3. SINIF

ÜÇÜNCÜ SINIF

YETERLİK ALANI: OKULA VE ÇEVREYE UYUM

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
1. Sorumluluklarını yerine getirmemenin sonuçlarını fark eder.	

YETERLİK ALANI: EĞİTSEL BAŞARI

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
1. Okul araç-gereçlerini korur. 2. Ders çalışma ile başarı arasındaki ilişkiyi açıklar. 3. Zamanı etkili biçimde kullanmanın önemini açıklar. 4. Serbest zamanını ilgileri doğrultusunda değerlendirir.	4.kazanıma ilişkin etkinliğin gerçekleştirilmesinde serbest zamanın ilgiler doğrultusunda bireysel olarak (resim yapma, şiir yazma, maket yapma vb) ya da sosyal etkinlikler içerisinde (halk oyunları, spor takımları) değerlendirilebileceği vurgulanmalıdır.

YETERLİK ALANI: KENDİNİ KABUL

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
1. İlgilerini fark eder. 2. Güçlü ve zayıf yönlerini fark eder.	

YETERLİK ALANI: KİŞİLER ARASI İLİŞKİLER

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. Davranışlarının kendisini ve arkadaşlarını nasıl etkilediğini fark eder.2. Arkadaşları tarafından dışlandığında neler yapabileceğini fark eder.3. Alay edilme durumlarında yapabileceklerini fark eder.4. Kişisel sınırlarını korur.5. İletişimde dinlemenin önemini fark eder.	<p>2.kazanıma ilişkin etkinliğin gerçekleştirilmesinde, arkadaşları tarafından sürekli dışlanma sorunu yaşayan öğrenci fark edilirse okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni yoksa RAM ile işbirliği yapılarak öğrenciye destek hizmetleri sağlanmalıdır.</p> <p>3.kazanıma ilişkin etkinliğin gerçekleştirilmesinde, arkadaşları tarafından sürekli alay edilme sorunu yaşayan öğrenci fark edilirse okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni yoksa RAM ile işbirliği yapılarak öğrenciye destek hizmetleri sağlanmalıdır.</p> <p>4.kazanıma ilişkin etkinlik okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni yoksa RAM'dan gelecek rehber öğretmen tarafından gerçekleştirilecektir.</p>

YETERLİK ALANI: AİLE VE TOPLUM

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. Doğayı ve çevreyi korumaya karşı duyarlı olur	

YETERLİK ALANI: EĞİTSEL VE MESLEKİ GELİŞİM

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. Mesleklerin birbirine benzer ve birbirinden farklı özelliklerinin olduğunu açıklar.2. Çeşitli mesleklerde çalışanların yaptıkları işlerden örnekler verir.	

4. SINIF

DÖRDÜNCÜ SINIF

YETERLİK ALANI: OKULA VE ÇEVREYE UYUM

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. Sorumluluklarını yerine getirir.2. Okuldaki seçim süreçlerine katılır.	<p>2. kazanıma ilişkin etkinliğin gerçekleştirilmesinde öğrencilerin okulda yapılan öğrenci meclisi seçim sürecine demokratik tutumlar sergileyerek katılmaları amaçlanmaktadır. Kazanım için yapılacak etkinlik, okuldaki seçim sürecinden 1–2 hafta önce yapılmalıdır.</p>

YETERLİK ALANI: EĞİTSEL BAŞARI

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. Sınavlarda başarıyı etkileyen etmenleri ifade eder.2. Zamanını etkili biçimde kullanır.3. Kendi öğrenme stilini fark eder.4. İhtiyaç duyduğu bilgileri çeşitli kaynaklardan toplar.5. Grupla çalışmanın avantajlarını açıklar.	

YETERLİK ALANI: KENDİNİ KABUL

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. Başarılı olduğu etkinlikleri açıklar.2. Duygularını ve düşüncelerini ifade eder.	<p>2. kazanıma ilişkin etkinliğin gerçekleştirilmesinde, öğrencilerin duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri öğretmen tarafından teşvik edilmeli, çocuğun duygu ve düşüncelerini nasıl ifade ettiğinden çok sadece ifade edebilmesi sağlanmalıdır. Uygun ve rahat biçimde ifade edebilme becerileri iletişim becerilerine yönelik kazanımlarda verilecektir.</p>

YETERLİK ALANI: KİŞİLER ARASI İLİŞKİLER

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. Zorbalıkla karşılaştığında baş etme yollarını kullanır.2. Arkadaşları tarafından dışlandığında baş etme yollarını kullanır.3. Öfkenin kontrol edilebilir bir duygu olduğunu fark eder.4. Öfkesini uygun yollarla ifade eder.5. Arkadaşlığın önemini ifade eder.	<p>1.kazanıma ilişkin etkinlik okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni yoksa RAM'dan gelecek rehber öğretmen tarafından gerçekleştirilecektir.</p> <p>3. ve 4. kazanımlara ilişkin etkinlik okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni yoksa RAM'dan gelecek rehber öğretmen tarafından gerçekleştirilecektir.</p> <p>4.kazanıma ilişkin öfkesini uygun yolla ifade etmede yoğun sorun yaşayan öğrenci için okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni yoksa RAM ile işbirliği yapılarak öğrenciye destek hizmetleri sağlanmalıdır.</p>

YETERLİK ALANI: EĞİTSEL VE MESLEKİ GELİŞİM

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. Yerel çevresinde bulunan işlerden örnekler verir.	

5. SINIF

BEŞİNCİ SINIF

YETERLİK ALANI: OKULA VE ÇEVREYE UYUM

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
1. Yaşadığı çevredeki eğitsel ve sosyal imkânlardan yararlanmanın önemini fark eder.	

YETERLİK ALANI: EĞİTSEL BAŞARI

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
1. Kendi öğrenme stiline uygun çalışma yöntemlerini kullanır. 2. Bir üst sınıfın nasıl olacağına ilişkin hayallerini ve beklentilerini açıklar. 3. Eğitsel başarı ile ilişkili etmenleri açıklar. 4. Etkili bir grup üyesinin ve liderinin özelliklerini açıklar.	

YETERLİK ALANI: KENDİNİ KABUL

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
1. Duygularının davranışlarını nasıl etkilediğini fark eder.	1.kazanıma ilişkin etkinliğin gerçekleştirilmesinde olumlu ve olumsuz etkilerin her ikisi üzerinde de durulmalıdır.

YETERLİK ALANI: KİŞİLER ARASI İLİŞKİLER

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. Akran baskısıyla nasıl baş edeceğini açıklar.2. Kişisel-sosyal ve eğitsel sorunlarla karşılaştığında nereden ve nasıl yardım alacağını fark eder.3. Uygun reddetme davranışına ilişkin örnekler verir.4. Kendini arkadaşının yerine koyarak onun duygu ve düşüncelerini anlar.5. Başkalarıyla kurduğu iletişimi değerlendirir.6. Barış içinde yaşamak için gereken olumlu tutum/davranışları fark eder.	<p>1. kazanıma ilişkin akran baskısıyla baş etmede yoğun sorun yaşayan öğrenci için okul rehber öğretmeni ,okul rehber öğretmeni yoksa RAM ile işbirliği yapılarak öğrenci için destek hizmetleri sağlanmalıdır.</p> <p>3.kazanıma ilişkin etkinliğin gerçekleştirilmesinde zararlı alışkanlıklara da değinilmelidir.</p>

YETERLİK ALANI: AİLE VE TOPLUM

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. Toplum için gönüllü çalışmanın önemini ve gerekliliğini açıklar.2. Kitle iletişim araçlarının toplum üzerindeki etkisini fark eder.	

YETERLİK ALANI: EĞİTSEL VE MESLEKİ GELİŞİM

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. Çalışmanın insanlar ve toplum için önemini açıklar.	

6. SINIF

ALTINCI SINIF

YETERLİK ALANI: EĞİTSEL BAŞARI

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. Amaç belirlemenin önemini açıklar.2. Amaç belirlemedeki ölçütleri açıklar.3. Kısa, orta ve uzun vadeli amaçlar oluşturur.4. İlgi ve yetenekleri doğrultusunda hobiler edinir.5. Serbest zaman etkinliklerinin gelecekteki amaçlara ulaşmadaki önemini belirtir.6. Kendini başarı ve başarısızlığa neden olan etmenler açısından değerlendirir.7. Sınavda başarıyı etkileyen düşünceleri fark eder.	

YETERLİK ALANI: KENDİNİ KABUL

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. Hatalarının sonuçlarını değerlendirerek düzeltme yollarını belirler.	

YETERLİK ALANI: KİŞİLER ARASI İLİŞKİLER

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. Gerektiğinde reddetme davranışı gösterir.2. Sorun çözme sürecinde dikkat edilecek unsurları açıklar.3. Öfkeyi uygun ve uygun olmayan biçimlerde ortaya koymanın sonuçlarını açıklar.4. Öfkelenmesinde gevşeme ve nefes egzersizlerini kullanır.5. Kendini öğretmenin yerine koyarak onun duygu ve düşüncelerini anlar.	<p>3. ve 4.kazanımlara ilişkin etkinlik, okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni yoksa RAM'dan gelecek rehber öğretmen tarafından gerçekleştirilecektir.</p>

YETERLİK ALANI: AİLE VE TOPLUM

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. Kitle iletişim araçlarından uygun biçimde yararlanmanın önemini fark eder.	

YETERLİK ALANI: EĞİTSEL VE MESLEKİ GELİŞİM

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. Okuldaki derslerin mesleklerle olan ilişkisini açıklar.	

7. SINIF

YEDİNCİ SINIF

YETERLİK ALANI: EĞİTSEL BAŞARI

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. Sınav kaygısının başarı üzerindeki etkisini fark eder.2. Okulda uygulanan testlerin ve test dışı tekniklerin kendini tanımadaki önemini açıklar.3. Ortaöğretim kurumlarına giriş sınavları ile ilgili bilgi toplar.	3.kazanıma ilişkin etkinliğin gerçekleştirilmesinde öğrencilere sınavlara hazırlanmada önceden bilgi sahibi olmanın önemi ve bunun amaç belirlemedeki katkısı belirtilmelidir.

YETERLİK ALANI: KENDİNİ KABUL

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. Bedensel değişimini fark eder.2. Başarılı olduğu durumlarda kendini takdir eder.3. Yeteneklerini fark eder.	

YETERLİK ALANI: KİŞİLER ARASI İLİŞKİLER

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. Çatışma durumlarını fark eder.2. Kullandığı çatışma çözme yöntemlerini değerlendirir.3. Kendini aile fertlerinin yerine koyarak onların duygu ve düşüncelerini anlar.4. İletişim engellerinin üstesinden nasıl gelinebileceğini açıklar.	1. ve 2. kazanımlara ilişkin etkinlik okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni yoksa RAM'dan gelecek rehber öğretmen tarafından gerçekleştirilecektir.

YETERLİK ALANI: AİLE VE TOPLUM

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. Toplumsal hayatı düzenleyen kuralların önemini ve gerekliliğini açıklar.2. Okul hayatının iyi bir vatandaş olma üzerindeki etkisini açıklar.	

YETERLİK ALANI: GÜVENLİ VE SAĞLIKLI HAYAT

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. Zararlı alışkanlıkların duygusal, ve bedensel yönden insan hayatına etkilerini fark eder.	<p>1.kazanıma ilişkin etkinliğin gerçekleştirilmesinde öğrencilere zararlı alışkanlıkların hayatımızın pek çok alanını olumsuz etkileyebileceği, çevrelerinde bu alışkanlıklara sahip insanları gözleyerek de bu zararlara ilişkin bilgi edinebilecekleri vurgulanmalıdır.</p>

YETERLİK ALANI: EĞİTSEL VE MESLEKİ GELİŞİM

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. İlgilerin meslek seçimindeki rolünü fark eder.2. Meslek seçiminin önemini fark eder.	<p>1.kazanıma ilişkin etkinliğin gerçekleştirilmesinde öğrencilerin eğitsel ve mesleki planlama dosyasından yararlanmaları sağlanmalıdır.</p>

8. SINIF

SEKİZİNCİ SINIF

YETERLİK ALANI: EĞİTSEL BAŞARI

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. Vereceği kararların geleceğine olan etkilerini fark eder.2. Karar verme sürecinin aşamalarını kararlarında uygular.3. Ortaöğretim kurumlarına giriş sınavı öncesi, fiziksel açıdan sınav başarısını etkileyen etmenleri açıklar.4. Sınavlarda başarıyı etkileyen etmenler açısından kendini değerlendirir.5. Sınav kaygısının performansını düşürecek düzeyde olup olmadığını belirler ve gerekiyorsa yardım alır.	<ol style="list-style-type: none">4. kazanım ders yılı içerisinde yapılan sınavlarla ilgilidir.5.kazanıma ilişkin etkinlik okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni yoksa RAM'dan gelecek rehber öğretmen tarafından gerçekleştirilecektir. Bu kazanımda Ortaöğretim kurumları giriş sınavına yönelik yoğun sınav kaygısı yaşayan öğrenciler belirlenirse destek hizmetleri sunulmalıdır.

YETERLİK ALANI: KENDİNİ KABUL

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. Bedensel ve duygusal değişimlerin ergenlik döneminin doğal bir parçası olduğunu fark eder.2. Kendini geliştirmede eleştirinin önemini fark eder.	

YETERLİK ALANI: EĞİTSEL VE MESLEKİ GELİŞİM

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. Ortaöğretim tercihlerini yaparken eğitsel ve mesleki planlama dosyası ile okulda uygulanan test ve test dışı tekniklerin sonuçlarından yararlanır.2. İlköğretim sonrasında yapılabilecek işleri belirler.3. Yeteneklerin meslek seçimindeki rolünü fark eder.4. İlgilendiği mesleklerin gerektirdiği eğitim ve kişisel özelliklerini ifade eder.5. Geleceğin meslekleri hakkında bilgi toplar.6. Mesleki amaçlara ulaşmada, genel ortaöğretim programlarını değerlendirir.7. Mesleki amaçlara ulaşmada, mesleki ve teknik programları değerlendirir.8. İş başvurusu için öz geçmiş yazar.	<p>6. ve 7. kazanımlarda öğrencinin ilgileri, yetenekleri ve hedefleri doğrultusunda değerlendirmeler yapması beklenmektedir.</p>

9. SINIF

TABLO 3
ORTAÖĞRETİM SINIF REHBERLİK PROGRAMI YETERLİK ALANLARINA GÖRE KAZANIMLAR VE
KAZANIMLARA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

DOKUZUNCU SINIF

YETERLİK ALANI: OKULA VE ÇEVREYE UYUM

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. Okulda, yönetmeliklerin kendisini ilgilendiren bölümleri hakkında bilgi edinir.2. Okula ilişkin olumlu tutum sergiler.3. Okul ve çevresindeki eğitsel ve sosyal imkânlardan yararlanır.	2.kazanıma ilişkin, okula olumsuz duygularından dolayı yoğun sorun yaşayan öğrenci için okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni yoksa RAM ile işbirliği yapılarak öğrenciye destek hizmetleri sağlanmalıdır.

YETERLİK ALANI: EĞİTSEL BAŞARI

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. Başarı ve başarısızlığa neden olan etmenleri belirler.2. Ders çalışma alışkanlıklarını verimlilik açısından değerlendirir.3. Verimli ders çalışma tekniklerini açıklar.4. Eğitsel alanlardaki güçlü ve zayıf yönlerini geliştirir.5. Geleceğe ilişkin amaçlarını oluştururken okulda uygulanan testlerin ve test dışı tekniklerin sonuçlarından yararlanır.	

YETERLİK ALANI: KENDİNİ KABUL

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. Değerlerini fark eder.2. Ergenlik dönemindeki bedensel ve duygusal değişimlerle baş etme yollarını kullanır.	<p>2. kazanıma ilişkin etkinliğin gerçekleştirilmesinde kazanıma ilişkin, ergenlik dönemindeki bedensel ve duygusal değişimlerle baş edemeyen öğrenciler için okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni yoksa RAM ile işbirliği yapılarak öğrenciye destek hizmetleri sağlanmalıdır.</p>

YETERLİK ALANI: KİŞİLER ARASI İLİŞKİLER

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. Kişiler arası iletişimi, unsurları ve türleri açısından analiz eder.2. Kurduğu iletişimleri etkili iletişimde dikkate alınacak unsurlar açısından değerlendirir.3. Kurduğu iletişimleri, iletişim engelleri açısından değerlendirir.4. Öfkenin yarattığı fiziksel, duygusal ve düşünsel etkileri açıklar.5. Öfke ile baş etmede kullandığı yöntemleri yarattığı etkileri açısından değerlendirir.6. Öfke ile baş etmede yapıcı yollar kullanır.7. Etkili çatışma çözme basamaklarını açıklar.8. Günlük hayatında kullandığı çatışma çözme basamaklarını etkililiği açısından değerlendirir.9. Akran baskısıyla baş eder.	<p>4. , 5. , 6. , 7. , 8. ,ve 9.kazanımlara ilişkin etkinlikler okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni yoksa RAM'dan gelecek rehber öğretmen tarafından gerçekleştirilecektir.</p> <p>6. kazanımda öfkesiyle baş etmede yoğun sorun yaşayan öğrenciler için okul rehber öğretmeni , okul rehber öğretmeni yoksa RAM ile işbirliği yapılarak öğrenciye destek hizmetleri sağlanmalıdır.</p> <p>8. kazanımda yoğun çatışmalar yaşayıp bunları etkili biçimde çözemeyen öğrenci için okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni yoksa RAM ile işbirliği yapılarak öğrenciye destek hizmetleri sağlanmalıdır.</p> <p>9. kazanımda akran baskısıyla başa çıkmada yoğun sorun yaşayan öğrenci için okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni yoksa RAM ile işbirliği yapılarak öğrenciye destek hizmetleri sağlanmalıdır.</p>

YETERLİK ALANI: GÜVENLİ VE SAĞLIKLI HAYAT

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
1. Sağlıklı hayat için gerekli alışkanlıkları edinir.	1.kazanımda sağlıklı hayat sağlıklı beslenme, temizlik, spor, hastalık ve kazalara karşı korunma vb. konuları kapsamında ele alınmalıdır.

YETERLİK ALANI: EĞİTSEL VE MESLEKİ GELİŞİM

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">Alan seçimine etki eden faktörleri sıralar.Kendini tanımanın alan/bölüm seçimindeki önemini fark eder.Okulda seçebileceği alanlarla ilgili bilgi toplar.İlgileri, yetenekleri, değerleri ve kişilik özellikleri ile seçeceği alan/meslek arasında ilişki kurar.Seçeceği mesleğin geleceğini nasıl etkileyeceğini açıklar.Alan seçimi ile meslekler arasındaki ilişkiyi açıklar.Alan seçiminde kendini ve içinde bulunduğu koşulları gerçekçi bir biçimde değerlendirir.Eğitsel ve mesleki planlama dosyasını yeniden düzenler.Alan seçerken eğitsel ve mesleki planlama dosyasından yararlanır.İlgi, yetenek, değer ve kişilik özelliklerine uygun alan seçimi yapar.	<p>1., 2., 3., 4., 6., 7., 9. ve 10. kazanımlar Fen Liseleri, Spor Liseleri, Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri dışındaki tüm okul türleri için uygundur. Fen Liselerinde etkinlik yapılırken, alternatif olarak bir önceki hafta yapılan etkinliğe devam edilebilir veya okulun ve sınıfın ihtiyaçlarına göre farklı/ yeni bir etkinlik yapılabilir. Okulun kaynaklarına göre üniversite yada meslek tanıtımına yönelik etkinlikler de yapılabilir.</p> <p>4. ve 6. kazanımlarda Anadolu meslek ve teknik liseleri seçtikleri alan ile ilgili olarak bu kazanımı işleyeceklerdir.</p> <p>8. kazanım için yapılacak etkinlikte hazırlanacak eğitsel ve mesleki planlama dosyası “ öğrencinin ürün dosyalarından seçilmiş örnekler, öğrenciye uygulanan ölçme araçları sonuçları, öğrencinin aldığı ödül, derece, ve sertifikalar, öğrencinin öz geçmişi, yaptığı stajlar, çalıştığı tam-yarı zamanlı işler ve gönüllü çalışmalarla ilgili ” belgelerden oluşmaktadır.</p>

10. SINIF

ONUNCU SINIF

YETERLİK ALANI: EĞİTSEL BAŞARI

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. Grup çalışmalarında iş birliğinin önemini ve gerekliliğini açıklar.2. Grup çalışmalarına etkili biçimde katılır.3. Geleceğe ilişkin amaçlarını açıklar.4. Verdiği kararları etkili karar verme basamakları açısından değerlendirir.5. Etkili karar verme unsurlarını kararlarında kullanır.	<p>4. ve 5. kazanımlar işlenirken etkili karar vermede yoğun sorun yaşayan öğrenciler belirlenirse okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni yoksa RAM ile işbirliği yapılarak öğrenciye destek hizmetleri sağlanmalıdır.</p> <p>4.kazanım işlenirken öğrencilerin alan seçimine ilişkin kararlarını da değerlendirmeleri sağlanmalı, öğrencilere bu konu ile ilgili olarak okul rehberlik ve psikolojik danışma servisi tarafından destek hizmetleri sunulmalıdır.</p>

YETERLİK ALANI: KENDİNİ KABUL

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. Değerlerinin hayatı üzerindeki etkilerini açıklar.2. Bireyin kendini algılama biçiminin davranışlarını nasıl etkilediğini fark eder.3. Başkalarının kendisi ile ilgili görüşlerinin bireyin kendini algılama biçimini nasıl etkilediğini fark eder.	

YETERLİK ALANI: KİŞİLER ARASI İLİŞKİLER

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. Yaşlılarının ya da kendinin karşılaşılabileceği kişisel-sosyal ve eğitsel sorunların farkında olur.2. Eğitsel ve kişisel-sosyal sorunlarla karşılaştığında yardım alabileceği birimlere başvurur.3. Başkalarının başarılarını ve olumlu davranışlarını takdir eder.4. Kişisel değerlerine, inançlarına ve tutumlarına uygun olmayan isteklere iletişim becerilerini kullanarak karşı koyar.5. Etkili çatışma çözme basamaklarını kullanır.6. Karşı cins ile sağlıklı arkadaşlık ilişkileri geliştirmenin önemini kavrar.7. Kişiler arası ilişkilerde esnek ve hoşgörülü olur.8. Fiziksel, sözel ve duygusal şiddetle karşılaştığında nereden yardım alabileceğini belirtir.9. Fiziksel, sözel ve duygusal tacizle karşılaştığında nereden yardım alabileceğini belirtir.	<p>5. , 8. ve 9. kazanımlara ilişkin etkinlikler okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni yoksa RAM'dan gelecek rehber öğretmen tarafından gerçekleştirilecektir.</p> <p>5. kazanım işlenirken yoğun çatışmalar yaşayıp bunları etkili biçimde çözemeyen öğrenciler belirlenirse okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni yoksa RAM ile işbirliği yapılarak öğrenciye destek hizmetleri sağlanmalıdır.</p> <p>8. ve 9. kazanımlarda fiziksel, sözel ve duygusal şiddetin neler olduğuna yönelik anlayış geliştirmeye önem verilecektir ve bu çalışma önleyici rehberlik kapsamında ele alınacaktır.</p>

YETERLİK ALANI: AİLE VE TOPLUM

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. Kitle iletişim araçlarının kişisel ve toplumsal değerler üzerindeki etkisini fark eder.	

YETERLİK ALANI: GÜVENLİ VE SAĞLIKLI HAYAT

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. Kendini zararlı alışkanlıklardan korur.2. Acil durumlarda nasıl davranacağını açıklar.3. Akran desteği ile yetişkin yardımı gerektiren durumları ayırt eder.	<p>2. kazanımında geçmişte acil bir durum yaşamış ve etkileri hala devam eden öğrenci tespit edilirse okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni yoksa RAM ile işbirliği yapılarak öğrenciye destek hizmetleri sağlanmalıdır.</p> <p>2. kazanımda doğal afetler, trafik kazaları, okul ve ev kazaları, ani hastalık ve kriz durumları gibi konular ele alınacaktır.</p>

YETERLİK ALANI: EĞİTSEL VE MESLEKİ GELİŞİM

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. İlgili duyduğu mesleklerin gerektirdiği kişisel özellikler ile ilgili bilgi toplar.2. İlgili duyduğu mesleklerin gerektirdiği eğitim hakkında bilgi toplar.3. Değerlerin meslek seçimindeki rolünü açıklar.4. Ön yargıların meslek seçimine etkilerini değerlendirir.5. Mesleki doyum ile ilgi, yetenek, değer ve kişilik özellikleri arasındaki ilişkiyi fark eder.6. Yükseköğrenime yönelik akademik ve mesleki program seçeneklerine ilişkin bilgi edinir.7. Mesleki bilgi kaynakları hakkında bilgi toplar.8. Mesleki bilgi kaynaklarından yararlanır.9. Ortaöğretim sonrasında işe ve mesleğe hazırlayan kurum ve kursları araştırır.	<p>1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8. kazanımlar Endüstri Meslek Liselerinde 11. sınıfa geçişteki dal seçimleri dikkate alınıp dallar ve ilgili meslekler arasında ilişki kurularak düzenlenir ve uygulanır. Öğrencilere dal seçiminde yardımcı olmak üzere okul rehberlik ve psikolojik danışma servisi tarafından destek hizmetleri sunulur.</p> <p>9. kazanımda ortaöğretim sonrasında yüksek öğretime devam etmek istemeyen öğrencilere yönelik olarak iş ve mesleğe hazırlayan kurum ve kurslar hakkında bilgi verilecektir.</p>

11. SINIF

ONBİRİNCİ SINIF

YETERLİK ALANI: EĞİTSEL BAŞARI

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. Yükseköğretim kurumlarına giriş sınavları ile ilgili bilgi toplar.2. Yükseköğretim kurumlarına giriş sınavına hazırlanırken çalışma planı yapar.3. Yükseköğretim kurumlarına giriş sınavına yönelik hazırladığı çalışma planını uygulanabilirliği açısından değerlendirir.4. Yükseköğretim kurumlarına giriş sınavı için kendine özgü bir sınav taktiği belirler.5. Geleceğe ilişkin amaçlarını toplumun sosyal ve ekonomik kaynaklarını dikkate alarak belirler.6. Geleceğe yönelik belirlediği amaçların ulaşılabilirliğini değerlendirir.	

YETERLİK ALANI: KİŞİLER ARASI İLİŞKİLER

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. Sevginin insan hayatındaki önemini belirtir.2. Günlük hayatında kullandığı sorun çözme yollarını etkililiği açısından değerlendirir.3. Etkili sorun çözme basamaklarını kullanır.	<ol style="list-style-type: none">2. ,ve 3. kazanımlara ilişkin etkinlikler okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni yoksa RAM'dan gelecek rehber öğretmen tarafından gerçekleştirilecektir.3. kazanımda sorun çözme yollarını etkili kullanamayan öğrenci için okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni yoksa RAM ile işbirliği yapılarak öğrenciye destek hizmetleri sağlanmalıdır.

YETERLİK ALANI: AİLE VE TOPLUM

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. Kişisel özgürlükler ile toplumsal yaşamı düzenleyen kurallar arasında bağlantı kurar.2. Kitle iletişim araçlarında sunulan yanlış mesaj ve modellerin bireysel ve toplumsal değerlere uygunluğunu analiz eder.3. Toplumsal hayatı düzenleyen kurallara uygun davranır.4. Kendi davranışlarını doğayı ve çevreyi korumaya karşı duyarlılık açılarından değerlendirir.5. Toplum için yapılan gönüllü çalışmalara katılır.6. Sahip olduğu haklarını belirtir.	<p>5.kazanımda öğrencinin kendisinin de gönüllü çalışmalar düzenleyebileceği vurgulanmalıdır.</p>

YETERLİK ALANI: GÜVENLİ VE SAĞLIKLI HAYAT

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. Toplumu ve dünyayı ilgilendiren ortak sağlık sorunlarını belirtir.2. Toplumu ve dünyayı ilgilendiren ortak sağlık sorunlarından korunma yollarını ifade eder.3. Stresin nedenlerini ve belirtilerini açıklar.4. Stres durumlarında kullandığı tepkileri etkililiği açısından değerlendirir.5. Stresle başa çıkmada uygun yöntemler kullanır.	<p>3. , 4. ,ve 5. kazanımlara ilişkin etkinlikler okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni yoksa RAM'dan gelecek rehber öğretmen tarafından gerçekleştirilecektir.</p> <p>5. kazanımda stresle başa çıkmada uygun yöntemler kullanamayan ve uygun tepkiler veremeyen öğrenci için okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni yoksa RAM ile işbirliği yapılarak öğrenciye destek hizmetleri sağlanmalıdır.</p>

YETERLİK ALANI: EĞİTSEL VE MESLEKİ GELİŞİM

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. Ekonomik ve toplumsal ihtiyaçların meslek seçimine etkilerini açıklar.2. Önemi artan ve azalan meslekler hakkında bilgi toplar.3. Yükseköğrenim programları ve koşulları hakkında bilgi toplar.4. Ortaöğretim sonrasında işe ve mesleğe hazırlayan kurum ve kurslar hakkında bilgi toplar.5. Mesleki amaçlara ulaşmada kitle iletişim araçlarından yararlanır.6. Mesleki amaçlara ulaşmada çeşitli yükseköğretim kurumlarının koşullarını değerlendirir.7. Yurt içi ve yurt dışı eğitim olanakları ve başvuru koşullarına ilişkin bilgi edinir.8. Yükseköğretimde yararlanabileceği burslar ve yurtlar konusunda bilgi edinir.9. Uluslararası iş piyasasında geçerliği olan meslekler hakkında bilgi edinir.10. Staj yapabileceği yerlerle ilgili bilgi edinir.	<p>4. kazanımda ortaöğretim sonrasında yüksek öğretime devam etmek istemeyen öğrencilere yönelik olarak iş ve mesleğe hazırlayan kurum ve kurslar hakkında bilgi verilecektir.</p> <p>10. kazanım Mesleki ve Teknik Liseler için uygundur. Bu lise türlerinde etkinlik yapılırken, genel liselerde alternatif olarak bir önceki hafta yapılan etkinliğe devam edilebilir veya okulun ve sınıfın ihtiyaçlarına göre farklı/ yeni bir etkinlik yapılabilir. Okulun kaynaklarına göre üniversite yada meslek tanıtımına yönelik etkinlikler de yapılabilir.</p>

12. SINIF

ONİKİNCİ SINIF

YETERLİK ALANI: EĞİTSEL BAŞARI

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. Sınava ilişkin duygularını sınav performansına etkileri açısından değerlendirir.2. Sınav kaygısıyla başa çıkma yollarını kullanır.3. Yüksek öğretime giriş sınavı öncesi, fiziksel açıdan sınav başarısını etkileyen etmenleri açıklar.	<p>1., ve 2. kazanımlara ilişkin etkinlikler okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni yoksa RAM'dan gelecek rehber öğretmen tarafından gerçekleştirilecektir.</p> <p>1. ve 2. kazanımlarda ağırlıklı olarak yüksek öğretime giriş sınavları ele alınacaktır.</p>

YETERLİK ALANI: KENDİNİ KABUL

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. Hobilerin insan hayatındaki önemini belirtir.2. Kültürel birikimin kişiliğine ve kariyerine katkılarını belirtir.	

YETERLİK ALANI: KİŞİLER ARASI İLİŞKİLER

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. İnsanları olduğu gibi kabul eder.2. İnsanların özel hayatına saygı gösterir.	

YETERLİK ALANI: AİLE VE TOPLUM

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. İyi bir vatandaşın özelliklerini sergiler.2. Toplumsal sorunların farkına varır ve çözüm üretir.3. Aile yaşamında değişen kadın erkek rollerini fark eder.4. Eş seçiminin önemini ve eş seçiminde dikkate alınacak unsurları açıklar.	

YETERLİK ALANI: EĞİTSEL VE MESLEKİ GELİŞİM

KAZANIMLAR	AÇIKLAMA
<ol style="list-style-type: none">1. Staj yapabileceği yerleri belirler.2. Yükseköğretim programlarını ve koşullarını değerlendirir.3. Ortaöğretim sonrasında işe ve mesleğe hazırlayan kurum ve kursları değerlendirir.4. Yükseköğretim programını seçerken “eğitsel ve mesleki planlama dosyası”ndan yararlanır.5. Yükseköğretim programlarını seçerken kendisini gerçekçi değerlendirmenin önemini fark eder.6. Yöneleceği iş ya da mesleğin iş piyasası, çalışma alanı ve koşullarıyla ilgili bilgi toplar.7. Yükseköğretim programları ile ilgili tercihlerini kişisel, sosyal, akademik ve mesleki açılardan kendisine uygunluğuna göre değerlendirir.8. Hayat boyu öğrenme ile meslek hayatı arasındaki ilişkiyi açıklar.9. Kendi kişilik özelliklerini iş bulma, sürdürme ve geliştirme açısından değerlendirir.10. Mesleki deneyimin iş bulmada ve iş başarısındaki önemini açıklar.	<p>1. kazanım Mesleki ve Teknik Liseler için uygundur. Bu lise türlerinde etkinlik yapılırken, genel liselerde alternatif olarak bir önceki hafta yapılan etkinliğe devam edilebilir veya okulun ve sınıfın ihtiyaçlarına göre farklı/ yeni bir etkinlik yapılabilir. Okulun kaynaklarına göre üniversite yada meslek tanıtımına yönelik etkinlikler de yapılabilir.</p> <p>3. kazanımda ortaöğretim sonrasında yüksek öğretime devam etmek istemeyen öğrencilere yönelik olarak iş ve mesleğe hazırlayan kurum ve kurslar hakkında bilgi verilecektir.</p> <p>13. kazanım için yapılacak etkinlikte öğrencilerin eğitsel ve mesleki planlama dosyasından yararlanmaları sağlanmalıdır.</p>

11. Kişisel çabası ile edinebileceği bilgi, beceri ve birikimlerin başarılı bir iş yaşamı için gereğini açıklar.
12. Üretkenliğin toplum açısından önemini fark eder.
13. Çeşitli amaçlar için öz geçmiş yazar.
14. İş görüşme tekniklerini açıklar.
15. İş ve meslek yaşamında etik değerlerin önemini fark eder.
16. İşverenlerin ve çalışanların hak ve sorumluluklarına ilişkin bilgi toplar.
17. Kısa ve uzun dönemde mesleki hedeflerini belirler.
18. Ortaöğretim sonrasında kendisine uygun olacak iş imkânlarını belirler.
19. Yerel çevrede bulunan işleri değerlendirir.

ETKİNLİK UYGULAMASINDA DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR

1. Öğrencilerin etkinliklere katılımını sağlamada, onların bireysel özellikleri ve farklılıkları ile gereksinimleri göz önünde bulundurulmalıdır. Etkinlik sürecine hiç katılmayan öğrenciler zorlanmadan etkinliklere katılım konusunda cesaretlendirilmelidirler. Herkesin görüşünün değerli olduğu, “kazanan/kaybeden, doğru/yanlış, haklı/haksız” gibi bir ayırımın olamayacağı belirtilmelidir.
2. Öğrencilerin etkileşim süreçlerinde birbirlerinin paylaşımlarına ilişkin yorumlarının yapıcı olmasına dikkat edilmeli, aşağılayıcı, küçük düşürücü, yargılayıcı ifadelerin kullanılmasından kaçınılmalıdır. Paylaşımların “fikir tartışmalarına” dönüşmemesine dikkat edilmeli ve paylaşımlarda öğrencilerin düşünceleri gönüllülük ilkesine dikkat edilerek alınmalıdır.
3. Etkinliklerin işlenişinde olabildiğince grup etkileşimine uygun ortamlar oluşturulmalı ve öğrencilerin ilgili konularda bilgi toplayarak sınıfa sunmalarının yanı sıra sınıfa, uzman kişileri davet etmeleri de sağlanmalıdır.
4. Önceden hazırlanıp gelmesi gereken etkinlikler konusunda öğrenciler bilgilendirilmeli ve hazırlanmaları için gereken süre verilmelidir.
5. Öğretmen etkinlikleri önceden hazırlanarak işlemeli ve gerekli notları almalıdır. Sürekli kâğıtlara bağımlı kalarak etkinlik işlemeye çalışmak verimi düşürür ve amaca ulaşmayı engeller.
6. Gruplara ayrılarak işlenecek olan etkinliklerde grupların her seferinde aynı olmamasına ve farklı kişilerden oluşmasına dikkat edilmelidir.
7. Etkinlikler gerçekleştirilirken öğrencilerin kendini güven içerisinde hissedeceği bir ortam oluşturulmalı, etkinlilerin amacının öğrencilerin gelişimlerini desteklemek olduğu unutulmamalıdır.

EKLER

EK 1 İlköğretim ve Ortaöğretim Yeterlik Alanlarına Yönelik Örnek Etkinlikler

EK 2 İlköğretim Sınıf Rehberlik Programı Kazanımlarının İşleniş Sırası

EK 3 Ortaöğretim Sınıf Rehberlik Programı Kazanımlarının İşleniş Sırası

EK 4 İlköğretim 1-8. Sınıflar Fen Ve Teknoloji, Sosyal Bilgiler, Türkçe Ve Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programlarında Yer Alan Rehberlik ve Psikolojik Danışma ile İlgili Kazanımlar

Ek 5 İlköğretim 1-8 Sınıflar Fen ve Teknoloji, Sosyal Bilgiler, Matematik, Türkçe ve Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programları ile eşleşen ara disiplinlerde (*Rehberlik ve Psikolojik Danışma, Kariyer Bilinci Geliştirme, İnsan Hakları ve Vatandaşlık, Girişimcilik, Sağlık Kültürü, Özel Eğitim, Afetten Korunma ve Güvenli Yaşam, Spor Kültürü ve Olimpik Eğitim*) yer alan Rehberlik ve Psikolojik Danışma ile ilgili kazanımlar

EK 1
İLKÖĞRETİM ve ORTAÖĞRETİM YETERLİK ALANLARINA YÖNELİK
ÖRNEK ETKİNLİKLER

SORUMLULUKLARIM

Sınıf:	4.sınıf
Süre:	40 dk.
Yeterlik Alanı:	Okula ve Çevreye Uyum
Kazanım:	Sorumluluklarını yerine getirir.
Araç-Gereç:	Form 1 (Sorumluluklarım)

SÜREÇ

1. Öğrenci sayısı kadar çoğaltılmış olan Form 1 (Sorumluluklarım) öğrencilere dağıtılır ve doldurmaları istenir.
2. Öğrenciler formu doldurma işlemini bitirdikten sonra aşağıdaki sorularla grup etkileşimi başlatılır.
 - Belirtilen alanlara ilişkin yazdığınız sorumluluklarınız nelerdir?
 - Belirtilen alanlara ilişkin yazdığınız sorumluluklarınızı yerine getiriyor musunuz?
 - Sorumluluklarınız arasında yerine getirmedikleriniz var mı? Hangileri? Niçin?
 - Sorumluluklarınızı yerine getirmediğinizde ne gibi sonuçlarla karşılaşıyorsunuz?
 - Sorumluluklarınızı yerine getirdiğinizde neler olur?
3. Bu etkinliğin sonunda öğrencilere neler kazandıkları sorulur ve paylaşımlar alınır.
4. Sorumluluklarını yerine getirmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

FORM 1
SORUMLULUKLARIM

Hepimizin yerine getirmesi gereken sorumluluklar vardır. Sorumluluklarınızdan beşini ilgili bölümlere yazınız.	
ÖĞRENCİ OLARAK SORUMLULUKLARIM	
1.
2.
3.
4.
5.
ÇOCUK OLARAK SORUMLULUKLARIM	
1.
2.
3.
4.
5.
ARKADAŞ OLARAK SORUMLULUKLARIM	
1.
2.
3.
4.
5.
KARDEŞ OLARAK SORUMLULUKLARIM	
1.
2.
3.
4.
5.
VATANDAŞ OLARAK SORUMLULUKLARIM	
1.
2.
3.
4.
5.

KARARLARIMIN GÜCÜ

Sınıf:	8.sınıf
Süre:	40 dk.
Yeterlik Alanı:	Eğitsel Başarı
Kazanım:	Vereceği kararların geleceğe olan etkilerini fark eder.
Araç-Gereç:	Senaryolar

SÜREÇ

1. Öğrencilere aşağıdaki senaryolar verilir ve ilgili soruları cevaplamaları istenir.

Senaryo 1:

Atalay sekizinci sınıf öğrencisidir. Ders çalışmayı sevmediği için ilköğretimden sonra babasının yanında çalışmaya karar vermiştir.

- Atalay ne ile ilgili bir karar verdi?
- Sizce Atalay bu kararı neden verdi?
- Atalay'ın verdiği bu kararın muhtemel sonuçları nelerdir?
- Verdiği bu kararın geleceği üzerindeki muhtemel etkileri nelerdir?

Senaryo 2:

Ayşe yedinci sınıf öğrencisidir. Katıldığı birçok resim yarışmasında dereceye girmiştir. Resim yapmaya ilgisi olduğu için güzel sanatlar lisesinin sınavlarına girmeye karar verir.

- Ayşe ne ile ilgili bir karar verdi?
- Sizce Ayşe bu kararı neden verdi?
- Ayşe'nin verdiği bu kararın muhtemel sonuçları nelerdir?
- Verdiği bu kararın geleceği üzerindeki muhtemel etkileri nelerdir?

Senaryo 3:

Göksel altıncı sınıf öğrencisidir. Fen lisesi sınavlarını kazanmak istemektedir. Sınavda başarılı olmak için planlı bir şekilde ders çalışmaya karar verir.

- Göksel ne ile ilgili bir karar verdi?
- Sizce Göksel bu kararı neden verdi?
- Göksel'in verdiği bu kararın muhtemel sonuçları nelerdir?

- Verdiği bu kararın geleceği üzerindeki muhtemel etkileri nelerdir?
2. Öğretmen tahtaya aşağıdaki tabloyu çizer ve öğrencilerin senaryolar için verdiği cevapları tabloya yerleştirir.

Verilen karar	Verilen kararın geleceğe olan etkileri

3. Aşağıdaki sorularla grup etkileşimi devam eder?
- Bugüne kadar hangi kararları aldınız?
 - Bu kararlar hayatınızı nasıl etkiledi?
 - Geleceğe dönük aldığınız kararlar var mı?
 - Aldığınız bu kararların sonuçları hayatınızı nasıl etkiledi?
4. Bu etkinliğin sonunda öğrencilere neler kazandıkları sorulur ve paylaşımlar alınır.
5. Verilecek kararların geleceğe olan etkilerini fark etmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

HATALARIMI DÜZELTEBİLİRİM

Sınıf:	6.sınıf
Süre:	40 dk
Yeterlik Alanı:	Kendini Kabul
Kazanım:	Hatalarının sonuçlarını değerlendirerek düzeltme yollarını belirler.
Araç-Gereç:	Aynı boyutta hazırlanmış küçük boş kağıtlar

SÜREÇ

1. Öğrencilere aynı ebatta hazırlanmış kâğıtlar dağıtılarak isimlerini belirtmeden yaptıkları bir hatayı yazmalarını istenir.
2. Her öğrenci yazma işlemini tamamlayınca kâğıtlar katlanıp bir torba içinde toplanır.
3. Her öğrenci bu torbadan bir hata çeker. Öğrenci kendi yazdığı hatayı çekerse onu geri koyarak hata yazılı başka bir kâğıt çeker.
4. Gönüllü öğrencilerden başlanarak aşağıdaki sorularla grup etkileşimi başlar:
 - Bu hatayı sen yapmış olsan ne hissedersin?
 - Sence bu hata neden yapılmıştır?
 - Sence bu hata ne gibi sonuçlar doğurur?
 - Bu hatayı düzeltmek için neler yapılabilir?
 - Bu hatadan nasıl bir ders çıkarılabilir?
5. Hatalar paylaşıldıktan sonra öğrencilere genel olarak aşağıdaki sorular yöneltilir:
 - Hatalarınızı başkalarının ağzından duyduğunuzda ne hissettiniz?
 - Arkadaşlarınızla benzer hatalarınız var mı?
 - Hata yaptığınızda kendinizi nasıl hissediyorsunuz?
 - Hata yaptığınızı hemen fark ediyor musunuz?
 - Sizce hatalar düzeltilebilir mi?
 - Hatalı davranışınızdan sonra neler yapabilirsiniz?
 - Hatalı davranışınızı nasıl değiştirebilirsiniz?
6. Bu etkinliğin sonunda öğrencilere neler kazandıkları sorulur ve paylaşımlar alınır.

7. Hatalarının sonuçlarını değerlendirerek düzeltmenin önemi vurgulanır ve etkinlik sonlandırılır.

*DİNLIYORUM

Sınıf:	3.sınıf
Süre:	40 dk.
Yeterlik Alanı:	Kişiler arası ilişkiler
Kazanım:	İletişimde dinlemenin önemini fark eder.
Araç-Gereç:	Senaryolar

SÜREÇ

1. Öğrencilere Senaryo 1 okunur.

Senaryo 1:

Birsen o gün okula geldiğinde canı çok sıkındı. Serviste bir arkadaşı ile kavga etmişti. Sirasına oturduğunda yaşadığı olayı Mert'e anlatmaya başladı. Mert, Birsen'in sözünü bitirmesini beklemeden, "Barışsınız, boş ver." diyerek oradan ayrıldı ve diğer arkadaşlarının yanına gitti.

2. Aşağıdaki sorularla grup etkileşimi başlatılır.

- Sizce Mert, Birsen'i dinledi mi?
- Sizce bu durumda Birsen ne hissetmiş olabilir?
- Bu davranış, Birsen ile Mert'in arkadaşlığını etkiler mi? Nasıl?
- Sizin de buna benzer yaşadığınız durumlar oldu mu? Neler hissettiniz?
- Siz Mert'in yerinde olsaydınız ne yapardınız?

3. Öğrencilere Senaryo 2 okunur.

Senaryo 2:

Birsen o gün okula geldiğinde canı çok sıkındı. Serviste bir arkadaşı ile kavga etmişti. Sirasına oturduğunda yaşadığı olayı Mert'e anlatmaya başladı. Mert, Birsen'i sonuna kadar dikkatlice dinledi. Serviste olanları anlamak için sorular sordu. "duruma üzüldüğünü, ama onun kendini çok üzmemesini, arkadaşı ile bu konu için konuşursa barışacaklarını" söyledi. Daha sonra beraber diğer arkadaşlarının yanına gittiler.

4. Aşağıdaki sorularla grup etkileşimi devam eder.

- Sizce Mert, Birsen'i dinledi mi?
- Sizce bu durumda Birsen ne hissetmiş olabilir?
- Bu davranış, Birsen ile Mert'in arkadaşlığını etkiler mi? Nasıl?

- Sizinde buna benzer yaşadığınız durumlar oldu mu? Neler hissettiniz?
- İletişimde dinlenmek önemli midir? Neden?
- Karşımızdakini dinlemezsek neler olur?
- Karşımızdakini dinlersek neler olur?

5. Bu etkinliğin sonunda öğrencilere neler kazandıkları sorulur ve paylaşımlar alınır.

6. İletişimde dinlemenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

* Erkan, S. (2005). **Rehberlik programlarının hazırlanması**. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım

BENCE KURALLAR

Sınıf:	7.sınıf
Süre:	40 dk.
Yeterlik Alanı:	Aile ve toplum
Kazanım:	Toplumsal hayatı düzenleyen kuralların önemini ve gerekliliğini açıklar.
Araç-Gereç:	-

SÜREÇ

1. Öğrencilere toplumsal hayatı düzenleyen kuralların neler olduğu sorulur.
2. İfade edilen kurallar aşağıdaki tablo düzeninde tahtaya yazılır:

Kural	Bu kural olmazsa ne olur?

3. Daha sonra öğrenciler beşerli gruplara ayrılır.
4. Seçtikleri kural/kuralların olmadığı bir durum hayal etmeleri ve bununla ilgili bir canlandırma yapmaları istenir.
5. Aşağıdaki sorularla grup etkileşimi başlatılır.
 - Çevrenizde kuralların ihlal edildiği durumlar oldu mu? Sonuçları neler oldu?
 - Kurallara uymadığınız bir yaşantınız oldu mu? Sonuçları neler oldu?
 - Bu kuralların olmadığı bir ülkede hayat nasıl olurdu?
6. Bu etkinliğin sonunda öğrencilere neler kazandıkları sorulur ve paylaşımlar alınır.
7. Toplumsal hayatı düzenleyen kuralların önemi ve gerekliliği vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

SAĞLIĞIM İÇİN

Sınıf:	2.sınıf
Süre:	40 dk
Yeterlik Alanı:	Güvenli Ve Sağlıklı Hayat
Kazanım:	Sağlıklı büyümesi için gerekli olan besinleri tüketir.
Araç-Gereç:	“Sağlığım İçin” öyküsü

SÜREÇ

1. Öğretmen öyküyü okur.
2. .Aşağıdaki soruları grup etkileşimi devam eder:
 - Zehra önce nasıl besleniyordu?
 - Zehra sağlıklı beslenmediği için başına neler geldi?
 - Çevrenizde Zehra gibi beslenen kişiler var mı?
 - Varsa onların başına neler geldi?
 - Zehra'nın yaşadığı sorunları siz yaşadınız mı?
 - Sürekli aynı yiyecekleri tüketirsek ne olur?
 - Sağlıklı büyümek için gerekli olan besinler nelerdir?
 - Sağlıklı beslenirsek neler olur?
3. Öğretmen, öğrencilerin söylediği sağlıklı büyümemiz için gerekli olan besinleri tahtaya yazar. Öğrencilerin sıraladığı besinlere öğretmen tarafından eklemeler yapılabilir.
4. Öğrencilerden sıraladıkları besinlerin resmini yapmaları istenir.
5. Yapılan resimler panoya asılır.
6. Bu etkinliğin sonunda öğrencilere neler kazandıkları sorulur ve paylaşımlar alınır.
- 7.Sağlıklı büyümesi için gerekli olan besinleri tüketmenin önemi ve gerekliliği vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

SAĞLIĞIM İÇİN

Zehra, Güneş İlköğretim Okulu'nda öğrencidir. Sabahları kahvaltı yapmadan okula gider, bu konuda annesi ile sürekli tartışır. Annesinin hazırladığı beslenme çantasını okula götürür ama hiç açmadan eve getirirdi. Kantinden sürekli asitli içecekler, cips, çikolata, dondurma ve boyalı değişik şekerlemeler alır arkadaşları beslenmesini tüketirken Zehra kantinden aldığı bu tür yiyeceklerle karnını doyururdu. Öğretmeninin ve ailesinin uyarılarını dikkate almayan Zehra öğlen ve akşam yemeklerinde de "patates kızartması, makarna vb. yiyeceklerle" tek tip beslenirdi.

Zehra zaman zaman karnının ağrıdığından, midesinin bulandığından ve hâlsiz olduğundan şikâyet ederdi. Bir sabah uyandığında kendini kötü hissettiğini söyledi. Annesi de onu doktora götürdü. Doktor Zehra'yı muayene ederken önce şikâyetlerini sordu. Zehra karnının ağrıdığını, midesinin bulandığını ve hâlsiz olduğunu söyledi. Doktor Zehra'nın beslenme alışkanlığı ile ilgili hem Zehra'dan hem de annesinden bilgi aldı. Doktor bu görüşmeden sonra bazı tahliller yapılmasını istedi. Yapılan tahlillerin sonucunda Zehra'nın sağlıklı beslenmediği için kansız olduğunu, vitamin eksikliği olduğunu vücudunun direncinin düştüğünü ve mikroplarla savaşacak gücünün olmadığını söyledi.

Doktor Zehra'ya iyileşmesi için bazı ilaçlar verdi. Ama bu ilaçların sağlığına kavuşmak için yeterli olmayacağını anlattı. Sağlıklı olabilmek için sebze, meyve, et, süt, yoğurt, yumurta vb. vücudun ihtiyacı olan yiyeceklerden yemesi gerektiğini söyledi.

Zehra evde birkaç gün dinlendikten ve doktorun söyledikleri yiyeceklerden yemeye başladıktan sonra kendini daha iyi hissetti. Okulunu ve arkadaşlarını özlemişti. İyileştiğinde koşa koşa okula gitti ve arkadaşlarına doktor amcasının söylediklerini anlattı. O günden sonra Zehra sağlıklı olabilmek için beslenmesine dikkat etti.

EMEK OLMADAN YEMEK OLMAZ

Sınıf:	5.sınıf
Süre:	40 dk.
Yeterlik Alanı:	Eğitsel ve Mesleki Gelişim
Kazanım:	Çalışmanın insanlar ve toplum için önemini açıklar.
Araç-Gereç:	Atasözleri Yazılı Kâğıtlar

SÜREÇ

1. Öğrenciler 4 gruba ayrılır.
2. Her gruba, çalışmanın önemini ifade eden atasözleri yazılı kâğıtlar çektirilir. Öğretmen aşağıdaki atasözleri yerine çalışmanın insanlar ve toplum için önemini anlatan başka atasözleri kullanabilir.

İşleyen demir ışıldar.

Çalışkanlık baht getirir, tembellik açlıktan öldürür.

Çalışkanı mal basar, tembeli uyku basar.

Ağustosta beynin, kışın tenceren kaynasın.

3. Her gruptan çektikleri atasözü ile ilgili bir öykü yazmaları istenir.
4. Yazılan bu öyküler sınıfta okunur.
5. Aşağıdaki sorularla grup etkileşimi devam eder:
 - Öykülerinizi yazarken ne hissettiniz?
 - Çalışmak neden önemlidir?
 - Çalışmanın kişiye katkısı nedir?
 - Çalışmanın topluma katkısı nedir?
 - Çalışmayan insanların kendine verdiği zarar nedir?
 - Çalışmayan insanların topluma verdiği zarar nedir?
 - Çevrenizde çalışmalarını ile kendine ve topluma faydalı insanlar var mı? Kimler? Neler yapmışlar? Nasıl davranmışlar?
6. Bu etkinliğin sonunda öğrencilere neler kazandıkları sorulur ve paylaşımlar alınır.
7. Çalışmanın insanlar ve toplum için önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

ÇEVREMİZDE NELER VAR?

Sınıf:	9.sınıf
Süre:	40 dk.
Yeterlik Alanı:	Okula ve Çevreye Uyum
Kazanım:	Okul ve çevresindeki eğitsel ve sosyal imkânlardan yararlanır.
Araç-Gereç:	-

SÜREÇ

[Bu etkinlik ile ilgili olarak öğrenciler bir önceki hafta gruplara ayrılır ve her bir gruptan aşağıda sıralanan okul çevresindeki eğitsel, kültürel ve sosyal kurumlarla ilgili araştırma yapmaları, kurum ile ilgili (adı, adresi, hizmet saatleri, varsa ücreti, yararlanma koşulları, üyelik, kayıt gibi) bilgileri toplamaları ve bir broşür hâline getirmeleri istenir:

- Kütüphaneler
- Spor salonları
- Sağlık kuruluşları
- Tiyatro, müzik, dans, drama vb. kurslar
- Sinema ve tiyatrolar, gösteri merkezleri
- İngilizce, bilgisayar, diksiyon vb. kurslar
- Eğlence merkezleri
- Gençlik merkezleri
- Gönüllü çalışabilecekleri huzurevleri ve çocuk yuvaları vb.

Öğretmen, okul ve çevresindeki eğitsel, kültürel ve sosyal kurumlar ile ilgili küçük bir araştırma yaparak öğrencilerin topladıkları bilgilere eklemeler yapabilir.]

- Öğrencilerden bu etkinliğe yönelik yaptıkları araştırma sonuçlarını, hazırladıkları bilgileri gruplar hâlinde sınıfa sunmaları istenir.
- Bu kurum, kurs ve merkezlerden yararlanan öğrencilerden yaşantılarını paylaşmaları istenir.
- Öğrencilerin belirtmediği farklı kurum, kurs ve merkezler varsa eklenir.

4. Tüm gruplardan bu konudaki bilgilerini paylaştıktan sonra hazırladıkları broşürleri sınıf veya okul panolarında sergilemeleri istenir.
5. Daha sonraki günlerde çevrede yeni yerler açılırsa veya var olanlarla ilgili yeni bilgiler edinirlerse sınıfla paylaşabilecekleri ve hazırlanan panolara ekleyebilecekleri belirtilir.
6. Bu etkinliğin sonunda öğrencilere neler kazandıkları sorulur ve paylaşımlar alınır.
7. Okul ve çevresindeki eğitsel ve sosyal imkânlardan yararlanmanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.
8. Yıl sonunda öğrencilerin, okul ve çevresindeki eğitsel ve sosyal imkânlardan yararlanıp yararlanmadıklarına ilişkin izleme çalışması yapılır.

*DEĞERLERİMİZ

Sınıf:	9.sınıf
Süre:	40 dk.
Yeterlik Alanı:	Kendini Kabul
Kazanım:	Değerlerini fark eder.
Araç-Gereç:	Form 1 (Değerler) Form 2 (Çatışma Durumları)

SÜREÇ

1. Öğrenci sayısı kadar çoğaltılmış olan Form 1(Değerler) dağıtılır ve öğrencilerin doldurmaları istenir.
2. Öğrencilerden önem sırasına göre sıraladıkları ilk beş değeri sınıfla paylaşımları istenir.
3. Yapılan sıralamaların nedeni ile ilgili sorular yöneltilir.
4. Öğrencilere insanların değerlerinin zaman zaman çatışabileceğini belirterek aşağıdakine benzer sorular sorulur.
 - Hırsızlık konusunda ne düşünüyorsunuz?
 - Peki, ya insan hayatı hakkında ne düşünüyorsunuz?
 - Başka bir insanın hayatını kurtarmak için yiyecek, para, ya da ilaç çalmak sizce uygun bir davranış mıdır?
5. Bu sorulara verilen cevaplardan yola çıkarak değerlerin sadece insandan insana farklılaşmayacağı, aynı zamanda insanın kendi içinde de farklılaşabileceği vurgulanır.
6. Öğrenciler 6'şar kişilik gruplara ayrılır ve birer kişi yazman olarak belirlenir. Her gruba grup sayısı kadar çoğaltılmış olan birer Form 3 (Çatışma Durumları) dağıtılır ve kendi aralarında tartışarak doldurmaları istenir.
7. Gruplardan verdikleri cevapları sınıfla tartışmaları istenir.
8. Aşağıdaki soruları sınıfa yönelterek grup etkileşimi başlatılır:
 - Gruplar arasında farklılık var mı? Niçin?
 - Grupça karar verdiğiniz seçimi uygun bulmayan üye oldu mu? Niçin? Uygun bulmayanların seçimleri nelerdi?
 - Bundan on yıl sonra aynı durumla karşılaşırsanız gruplarınızın

seçimi yine aynı mı olurdu? Niçin?

9. Bu etkinliğin sonunda öğrencilere neler kazandıkları sorulur ve paylaşımlar alınır.

10. Kendi değerlerini fark etmenin önemi belirtilerek etkinlik sonlandırılır.

* (Uyarılama) Erkan, S. (2002). **Örnek Grup Rehberliği Etkinlikleri.**

Ankara: Pegem A Yayıncılık

FORM 1

DEĞERLER

Aşağıda insanların benimseyebileceği bazı değerler verilmiştir. Sizin için önemine göre bunları sıralamanız istenmektedir. Sizin için en önemli değeri 1. sıraya koyun, daha sonra önem derecesine göre değerleri ilgili sıraya yazın.

DEĞERLER

sağlık	ekonomik güvence	aile	kendine saygı
bilgi	özgürlük	ahlak	saygınlık
sevgi	heyecanlı bir hayat	eşitlik	adalet
şöhret	arkadaşlık	meslekte başarı	iç huzuru

Önem Sırası

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.
11.
12.
13.
14.
15.
16.

FORM 2
ÇATIŞMA DURUMLARI

Durum 1

En iyi arkadaşınızın matematiği zayıf ve siz ona sınava hazırlanması için yardım etme sözü verdiniz. Birtakım problemlerden dolayı iki kez söz verdiğiniz hâlde çalışmak için onların evine gidemediniz. Son olarak sınavdan iki gün öncesi çarşamba akşamı 19.00 için söz verdiniz.

Çarşamba günü öğleden sonra 17.00 civarı siz arkadaşınızla çalışmak için gerekli malzemeleri toplarken anneniz başka bir şehirde yaşayan, çok sevdiğiniz ve size çok nadir gelen amcanızın akşam saat 19.00'da birkaç saatliğine ailenizi ziyarete geleceğini ve sizi görmeyi çok istediğini söyledi. Siz de evde kalıp onu görmeyi çok istiyorsunuz, fakat arkadaşınıza verdiğiniz randevu da ortada. Zaten daha önce iki kez sözünüzü yerine getirmediniz.

Arkadaşınıza verdiğiniz sözü mü yerine getireceksiniz, evde kalıp amcanızı mı göreceksiniz? Bu durumda hangisi daha önemli?

1. Aşağıya seçeneklerinizi yazın.

2. Bu seçeneklerinizin her birinin doğuracağı sonucu bu bölüme yazın.

3. Seçeneklerden en uygununu belirleyin ve aşağıya yazın.

Durum 2

Öğretmeninizin çok pahalı olan teybi bir arkadaşınız tarafından çalındı. Bütün sınıf ve siz bunu yapanın kim olduğunu biliyorsunuz. Fakat kimse suçlunun kim olduğunu öğretmene söylemedi. Bazı arkadaşlarınızın o öğrenciden teybi geri vermesini istediğini ama onun bunu reddettiğini de duydunuz.

Bir hafta sonra öğretmeniniz sınıfta “Teybi alanın geri getireceğini ümit ediyordum, ama maalesef bu olmadı ve bu duruma çok üzüldüm. Hepinizin bunu yapanın kim olduğunu bildiğinizi sanıyorum, ancak hiçbiriniz de bana bu konuda bilgi vermedi, nedenini anlayamıyorum. Dürüst olmak gerekirse bundan sonra bu sınıfa güven duyacağımı sanmıyorum” dedi.

Öğretmeninizin yaşadıkları sizi çok üzüyor. Ancak arkadaşlarınız bir sınıf arkadaşınızı ele vermenin çok yanlış olacağını düşünüyor.

Hangisi daha önemli; öğretmeninizin duyguları mı yoksa sınıf arkadaşını ele vermeme biçiminde yazılı olmayan kural mı?

1. Aşağıya seçeneklerinizi yazın.
2. Bu seçeneklerinizin her birinin doğuracağı sonucu bu bölüme yazın.
3. Seçeneklerden en uygununu belirleyin ve aşağıya yazın.

*BİZİM ATÖLYE

Sınıf:	10.sınıf
Süre:	40 dk.
Yeterlik Alanı:	Eğitsel Başarı
Kazanım:	Grup çalışmalarında iş birliğinin önemini ve gerekliliğini açıklar.
Araç-Gereç:	Kâğıt, kalem, büyük resim kâğıdı, çeşitli boyalar

SÜREÇ

1. Öğrencilere bir atölye çalışması yapacakları söylenir. Bunlar; öykü yazarlığı atölyesi ve resim atölyesidir. Öğrencilere bu atölyelerdeki çalışmaların amacının grupta iş birliği yaparak ortaya yeni ürünler çıkarmak olduğu söylenir ve atölyeler hakkında bilgi verilir.
Öykü yazarlığı atölyesi: Bu atölyeyi seçenler, yaratıcılıklarını öykü yazarak ortaya koyarlar. Grup üyeleri yazacakları öykünün konusuna, kahramanlarına, öykünün nerede ve ne zaman geçtiğine birlikte tartışarak karar verirler. Öykü, üyelerin hepsinin düşüncesinin alınmasıyla oluşur.
Resim atölyesi: Bu atölyede resimler bireysel olarak değil, grup olarak yapılır. Grup üyeleri hep birlikte ne resmi yapacaklarına, hangi boya malzemelerini kullanacaklarına karar verirler. Dikkat edilecek konu her üyenin resme katkısının bulunmasıdır.
2. Atölye tanımları yapıldıktan sonra öğrenciler iki resim ve iki öykü yazarlığı atölyesi olmak üzere 4 gruba ayrılır. Öğrencilerden hangi atölyede çalışacaklarına karar vermeleri istenir. Herhangi bir atölyede öğrenci sayısı açısından yoğunluk olmamasına özen gösterilir.
3. Atölyelerin birinde yoğunluk olması durumunda, öğrenci sayısı az olan atölyelerin, yoğunluk olan atölyedeki arkadaşlarını ikna etmesi için öğrencilere zaman verilir.
4. Bir resim ve bir de öykü yazarlığı atölyesi grubundan bir öğrenciye diğer öğrencilerin duymayacağı bir şekilde kendi grubundaki iş birliğini engellemeye çalışması, diğerlerinin düşüncelerini dikkate

almaması, sadece kendi isteklerini ve düşüncelerini dikkate alması söylenir.

5. Her atölye grubunun önceden hazırlanmış köşelerde yerlerini almaları sağlanır. Gruplara çalışmalarını yapmak üzere 15–20 dakika süre verilir.
6. Bütün atölyeler çalışmalarını bitirdikten sonra her gruptan iki öğrenciye verilen gizli yönerge açıklanır. Bunun amacının grup çalışmalarında iş birliğinin önemini fark edilmesi olduğu belirtilir.
7. Açıklamanın ardından her atölyenin, ürününü diğer gruplara sunması ve anlatması istenir.
8. İstekli olan atölye grubundan başlanarak tüm üyelerin aşağıdaki sorularla ilgili paylaşımları alınır:
 - Çalışma sırasında ne yaşadınız, ne hissettiniz?
 - Ürününe karar verme ve ürünü oluşturma aşamasında nasıl bir gruptunuz?
 - Bir işi tek başına yapmakla bir grupla yapmak arasındaki farklılıklar nelerdir?
9. Bu etkinliğin sonunda öğrencilere neler kazandıkları sorulur ve paylaşımlar alınır.
10. Grup çalışmalarında iş birliğinin önemini ve gerekliliği vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

* (Uyarılama) Çevik, İ. (2005). **Özel Tefvik Okulları Psikolojik Danışmanı, Okul Temelli Sosyal Duygusal Eğitim Programı, Özel Tefvik Fikret Okulları –Yayın No:11.**

ACİL DURUMLAR

Sınıf:	10.sınıf
Süre:	40 dk.
Yeterlik Alanı:	Güvenli Hayat
Kazanım:	Acil durumlarda nasıl davranacağını açıklar.
Araç-Gereç:	

SÜREÇ

[Bu etkinlik ile ilgili olarak bir önceki hafta aşağıdaki acil durumlar kâğıtlara yazılır ve acil durumların yazıldığı kâğıtlardan öğrencilerin birer adet çekmeleri istenir. Sınıf kalabalık ise bazı acil durumlar birden çok yazılır. Öğrencilerden çektikleri bu acil durumla karşılaştığında neler yapılması gerektiğini araştırmaları ve yazılı olarak getirmeleri istenir.]

Acil Durumlar

Göz, kulak ve buruna yabancı cisim kaçması	Sıcak çarpması
Hayvan ısırma ve sokmaları	Trafik kazası
Kimyasal maddelerle temas	Zehirlenme
Kırık-çıkık ve burkulma	Boğulma
Solunum yolu tıkanması	Deprem
Yaralanma ve kanama	Yangın
Kan şekeri düşmesi	Yanık
Elektrik çarpması	Sel
Nöbet ve havale	Çığ vb.

1. Öğrencilerden bu etkinliğe yönelik yaptıkları araştırma sonuçlarını sınıfa sunmaları istenir.
2. Varsa yukarıdaki acil durumlar dışında örnekler vermeleri istenir.
3. Sunumların ardından gönüllü öğrencilerden varsa bu durumlarla ilgili yaşantılarını paylaşmaları istenir.
4. Son olarak öğrencilerden bir acil durum panosu oluşturmaları ve hazırladıkları bilgileri bu panoya yerleştirmeleri istenir.
5. Bu etkinliğin sonunda öğrencilere neler kazandıkları sorulur ve

paylaşımlar alınır.

6. Acil durumlarda nasıl davranılacağını bilmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

*ÇÖZÜM MERDİVENİ

Sınıf:	11.sınıf
Süre:	40 dk.
Yeterlik Alanı:	Kişiler arası ilişkiler
Kazanım:	Etkili sorun çözme basamaklarını kullanır.
Araç-Gereç:	Form 4 (Sorun Çözme Basamakları) Form 5 (Öğrenci Formu) Form 6 (Öğretmen Örnek Formu)

SÜREÇ

1. Önceden çoğaltılan Form 4 (Sorun Çözme Basamakları) öğrencilere dağıtılır ve okunur.
2. Öğrenci sayısı kadar çoğaltılmış olan Form 5 (Öğrenci Formu) dağıtılır ve öğrencilerin doldurmaları istenir.
3. Formun doldurulmasından sonra öğrencilerin sınıf arkadaşlarıyla paylaşımları sağlanır.
4. Form 6 (Öğretmen Örnek Formu) öğrencilere okunur.
5. Öğrencilere etkinliğin sonunda, karşılaşılabilecekleri çeşitli sorunları çözmek için bu şemayı kullanabilecekleri belirtilir.
6. Bu etkinliğin sonunda öğrencilere neler kazandıkları sorulur ve paylaşımlar alınır.
7. Bu etkinliğin sonunda öğrencilere neler kazandıkları sorulur ve paylaşımlar alınır.
8. Sorunlarını çözerken sorun çözme basamaklarını kullanmanın yararları vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

* MEB (2002). **Orta Öğretim Kurumları Sınıf Öğretmenleri İçin 10. Sınıf Rehberlik Programı Öğretmen El Kitabı**. Ankara

FORM 4

SORUN ÇÖZME BASAMAKLARI

“Sorunlar hayatımızın doğal bir parçasıdır. Sorunlar başarı ve mutluluğumuzu engelleyebilir. Bu yüzden sorun çözme becerisi kazanmak önemlidir. Bunun için de sorun çözmenin basamaklarını bilmemiz gerekir.

Sorun çözme basamakları aşağıda verildiği gibidir:

- a. **Sorunun tanımlanması:** Sorunun ne olduğu açık ve net olarak belirtilir.
- b. **Sorunun kime ait olduğunun belirtilmesi:** Bu aşamada sorunun bizim mi yoksa bir başkasının mı olduğu ortaya konur. Eğer sorun bir başkasına aitse çözümlenmesinde ona yardımcı olabiliriz. Ancak başkasının sorununu üstlenmemiz gerekir, sorunu üstlenirsek o kişinin sorumluluk duygusu geliştirmesi mümkün olmaz. Her zaman sorununu bir başkasının çözmesini bekler. Ayrıca kendi sorunumuzu da başkasının çözmesini beklersek hiçbir zaman çözümlenmeyebilir.
- c. **Eğer sorun bizimse, yani birinci derecede rahatsız olan biz isek, çözüm seçeneklerinin üretilmesi:** Bu basamakta akla gelen bütün çözüm seçenekleri sıralanır.
- ç. **En uygun çözüm yolunun/yollarının saptanması:** Sıralanan çözüm seçenekleri içinden en gerçekçi ve uygulanabilir olan ya da olanlar seçilir.
- d. **Çözüm yolunun uygulanması:** Seçilen çözüm yolu uygulamaya konur.
- e. **Çözümün değerlendirilmesi:** Sorunun çözüme ulaşıp ulaşmadığı değerlendirilir. Eğer sorun çözüme ulaşmamışsa aşamalar tekrar gözden geçirilir.

FORM 5
ÖĞRENCİ FORMU

Aşağıda verilen örnek sorunun kendi sorunuz olduğunu varsayarak çözüme ulaştırmaya çalışınız.

Örnek: Mağazada gördüğünüz ve çok beğendiğiniz bir kazağı almak istiyorsunuz. Ama anneniz pahalı olduğu için almanızı istemiyor. Bu duruma çok üzüldünüz, ne yaparsınız?

1. Sorunu açık bir şekilde tanımlayın.
2. Sorunun kime ait olduğunu belirleyin.
3. Problem sizinse çok sayıda alternatif çözüm yolu üretin.
4. Yukarıdaki alternatiflerin her birinin muhtemel sonuçlarını değerlendirerek uygun olmayanları eleyin.
5. Geriye kalan seçeneklerden en uygun olanını belirleyin.
6. Uygun olan alternatifi gerçekleştirmek için bir zaman belirleyin.
7. Eğer sorunuz çözüme kavuşmamışsa aşamaları tekrar gözden geçirin.

FORM 6

ÖĞRETMEN ÖRNEK FORMU

Aşağıda verilen örnek sorunun kendi sorununuz olduğunu varsayarak çözüme ulaştırmaya çalışınız.

Örnek: Mağazada gördüğünüz, beğendiğiniz bir kazağı almak istiyorsunuz. Ama anneniz pahalı olduğu için almanızı istemiyor. Bu duruma çok üzüldünüz, ne yaparsınız?

1. Mağazada gördüğüm kazağı çok beğendim. Fakat çok pahalı olduğu için annem almak istemiyor. Bu durumdan çok üzgünüm. Bu kazağı almak için annemi nasıl ikna edebilirim?
2. Bana ait.
3. Çözüm seçenekleri:
 - a. Çok ağlarsam belki annem kazağı alabilir.
 - b. Harçlıklarımı biriktirerek alabilirim.
 - c. Arkadaşlarımdan borç para alabilirim.
 - ç. Değerli bir eşyayı satabilirim.
 - d. Hafta sonları çalışabileceğim bir iş bulabilirim.
4. a) Sorunlarımı ağlayarak çözmem uygun değil. Daha uygun bir yol düşünmeliyim.
 - b) Arkadaşlarımdan borç para alabilirim fakat sonunda bu borcu ödemek zorundayım. Bunun için yine paraya ihtiyacım olacak. Yani bu seçenek bana sadece geçici bir çözüm getiriyor.
 - c) Her paraya ihtiyacım olduğunda değerli bir eşyayı satamam ve eğer böyle yaparsam sonunda hiç değerli eşyam kalmaz.
 - ç) Aslında hafta sonları çalışmak güzel bir fikir ama bu ders çalışmamı aksatmama sebep olabilir.
5. Benim için en uygun alternatif, harçlıklarımı biriktirerek kazağı almak.
6. Haftalıklarımdan biriktirsem ... hafta sonra o kazağı alabilirim.
7. Sorunum çözüme kavuştu. Bu nedenle aşamaları tekrar gözden geçirmeme gerek kalmadı.

EŐİMİ SEÇERKEN

Sınıf:	12.Sınıf
Süre:	40 dk.
Yeterlik Alanı:	Aile ve toplum
Kazanım:	Eş seçiminin önemini ve eş seçiminde dikkate alınacak unsurları açıklar.
Araç-Gereç:	Form 7 (Özellikler Tablosu)

SÜREÇ

1. Önceden öğrenci sayısı kadar çoğaltılmış olan form (Özellikler Tablosu) öğrencilere dağıtılır ve evlenecekleri insanda aradıkları özellikleri kendilerine dağıtılan tabloya yazmaları ve tabloda verilen ifadelere göre işaretlemeleri istenir.
2. Öğrencilerin ne kadar “mutlaka” ve ne kadar “asla” cevaplarının olduğu belirlenip paylaşımları sağlanır.
3. Öğrencilerden beklentilerinin hangilerinden vazgeçebileceklerini ve “asla” cevaplarını ne kadar yumuşatabileceklerini tartışmaları istenir.
4. Bu etkinliğin sonunda öğrencilere neler kazandıkları sorulur ve paylaşımlar alınır.
5. Eş seçiminin ve eş seçiminde dikkate alınacak unsurları fark etmenin önemi vurgulanarak etkinlik bitirilir.

* MEB (2002). **Orta Öğretim Kurumları Sınıf Öğretmenleri İçin 11. Sınıf Rehberlik Programı Öğretmen El Kitabı**. Ankara

*ÖZ GEÇMİŞİM

Sınıf:	12.sınıf
Süre:	40 dk.
Yeterlik Alanı:	Eğitsel ve Mesleki Gelişim
Kazanım:	Çeşitli amaçlar için öz geçmiş yazar.
Araç-Gereç:	Form 8 Öz geçmiş Nedir? Form 9 Öz geçmiş Örnekleri Form 10 Öz geçmiş Formu

SÜREÇ

1. Öğrencilere hiçbir bilgi vermeden iş başvurusunda kullanmak üzere öz geçmişlerini yazmaları istenir.
2. Öğrencilere aşağıdaki sorular sorulur ve bu konulardaki düşünceleri alınır.
 - Öz geçmiş nedir?
 - Öz geçmişimizde ne tür bilgiler olmalı?
 - Neden yazılır?
 - Etkili bir öz geçmiş nasıl olmalıdır?
 - Neden farklı türde özgeçmişler yazılır? vb.
3. Form 8 (Öz geçmiş Nedir?)’deki bilgiler öğrencilere aktarılır, istenirse öğrenci sayısı kadar çoğaltılıp dağıtılır.
4. Form 9 (Özgeçmiş Örnekleri)’dan birkaç adet çoğaltılarak öğrencilere verilir ve incelemeleri istenir.
5. İnternette bu konuda daha geniş bilgi alabilecekleri belirtilir.
6. Her öğrenciye Form 10 (Özgeçmiş Formu) dağıtılır ve etkinliğin başında yazdıkları öz geçmişlerini, edindikleri yeni bilgilerle bu formata göre yeniden düzenlemeleri istenir.
7. Gönüllü öğrencilerin yazdıkları öz geçmişlerini sınıfla paylaşmaları istenir.
8. Etkinliğin sonunda öğrencilerden hazırladıkları öz geçmiş örneğini ürün dosyalarına koymaları istenir. Öz geçmişlerini bilgi, beceri ve ilgileri ile ilgili gelişmeleri ekleyerek zaman zaman güncellemeleri önerilir.
9. Etkinliğin sonunda öğrencilere eve gittiklerinde 10 yıl sonrası ile ilgili

hayal kurmaları ve iş başvurusu için sahip oldukları bilgi, beceri deneyim ve eğitim durumlarını belirten bir öz geçmiş yazmaları söylenir. İsteyen öğrencilerin yazdıkları hayali öz geçmişlerini bir sonraki hafta sınıf arkadaşları ile paylaşabilecekleri belirtilir.

10. Bu etkinliğin sonunda öğrencilere neler kazandıkları sorulur ve paylaşımlar alınır.

11. Öz geçmiş yazmanın önemi ve gereği vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

* MEB (2002). **Orta Öğretim Kurumları Sınıf Öğretmenleri İçin 11. Sınıf Rehberlik Programı Öğretmen El Kitabı**. Ankara

FORM 8

ÖZ GEÇMİŞ NEDİR?

Öz geçmiş oluşturma, iş arayışınız içerisindeki en kritik süreçtir. İlk izlenimi verecek olan bir öz geçmiş eğer etkili bir biçimde hazırlanmaz ve sunulmaz ise diğer öz geçmişler arasından seçilip istediğiniz hedefe ulaşmanızda sizi yarı yolda bırakabilir. Öz geçmişin ana amacı sizin görüşmeye çağrılmanızı sağlamaktır.

Öz geçmiş

Öz geçmişiniz, sizi yaklaşık 30 saniyede aktaran reklâmınızdır. Ana amacı ise sizin yerinize konuşmak ve görüşmeye çağrılmanızı sağlamaktır.

Etkili Bir Öz geçmiş Nasıl Olmalı ?

Öz geçmişiniz öncelikle ;

- Sizin bilgi, beceri ve yeterliklerinizi öne çıkarmalı,
- Başvuruda bulunduğunuz şirket için neler yapabileceğinizi ortaya koymalı,
- Karşınızdaki işverenin neyi bilmek istediğine cevap vermeli,
- Diğer öz geçmişler arasında dikkati çekerek o görevi etkin bir biçimde nasıl doldurabileceğinizi göstermeli, her şeyden önemlisi bunları ifade ederken yanlış veya eksik bilgi vermekten, kendinizi olduğunuzdan farklı göstermemelidir.

Öz geçmişinizde güçlü ve etkili yönlerinizi ortaya çıkarmanız gerekmektedir. En iyi neyi yapabildiğinizle başvurduğunuz pozisyonun birbiriyle alakalı olmasına dikkat edilmelidir. İşverenin sizin hakkınızda daha çok bilgi edinebilmesi için etkili bir özgeçmiş hazırlanmalıdır.

Etkili bir öz geçmiş için bazı püf noktalar şunlardır:

- Öz geçmişinizin düzenli olmasına özen gösterin. İlk bakışta tarih sıraları, isim, başlıklar vb. hepsi muntazam bir şekilde A4 kâğıt üzerine ve mümkünse bilgisayarda yazılmalıdır. El yazısı ile yazılan öz geçmişler çok fazla dikkate alınmaz.
- Sizi diğer insanlardan ayıran kişisel becerilerinize, edindiğiniz deneyimlere ve özelliklerinize yer verin.
- Geçmişinizden çok geleceğe yönelik yapabilecekelinize odaklanın.
- Başvurduğunuz pozisyonun yapmak zorunda olduklarınızdan çok yapmaktan keyif alacağınıza inandığınız bir iş olduğundan emin olun. Bu işin size uygunluğunu ifade edin.
- Başvurduğunuz pozisyon için gerekli olan bilgi ve becerileri önceden araştırıp sizin bilgi ve becerileriniz arasında yer alıp almadığını öncelikle görün. Daha sonra bu becerilerinizi öz geçmişinizde kısaca ön plana çıkarın.
- Sizi iyi bir aday olarak nitelendirmeleri için onların adına siz en iyi olduğunuz yanlarınızı ortaya koyun.
- Ortaya koyduğunuz becerilerinizi geçmiş tecrübelerinizde nasıl kullandığınızı belirtin.
- Kariyer hedeflerinizi veya amacınızı kısaca öz geçmişinizin başına yazabilirsiniz (Ancak bu hedefi belirlerken başvuruda bulunduğunuz pozisyonla ilişkilendirin ya da eğer başka alanlarda da değerlendirilmesini de istiyorsanız başvuracağınız pozisyonla yakın ya da benzer bir alan değilse, genel bir başvuru amaçlıysa öz geçmişinizin başına hedef eklemekten kaçının, çünkü yanlış veya istemediğiniz bir yer için çağrılabilirsiniz.).
- Eğer referans belirtecekseniz referansta belirttiğiniz kişilerin konudan haberdar olmalarını mutlaka sağlayın.
- Farklı amaçlar için farklı öz geçmişler yazın.

FORM 9

ÖZ GEÇMİŞ ÖRNEKLERİ

ÖZ GEÇMİŞ

AMAÇ

Bugüne kadar kazanmış olduğum iş deneyimimi daha üst düzeye çıkarabileceğime emin olduğum kuruluşunuzda görev almak.

KİŞİSEL BİLGİLER

T.C. Kimlik Nu: 123456789123
İsim: Umut Ural Altay
Telefon: (212) 376 56 .. / Cep Tel : (533) 675 31 ..
E-mail Adresi: uralaltay@yahoo.com
Doğum Tarihi: 19.05.1980
Doğum yeri: Ankara
Adres: Çağlayan Sok. Nu: 25 Şişli/İSTANBUL
Medeni Hâli: Bekâr
Askerlik Durumu: 2007'ye kadar tecil edilmiştir.
Sürücü Belgesi: Var

EĞİTİM

2004 – 2006
Lisansüstü Bilgi Üniversitesi, Reklamcılık Bölümü
1998 – 2003
Lisans İstanbul Üniversitesi, İletişim Fakültesi,
Halkla İlişkiler Bölümü
1991 – 1998 Atatürk Lisesi

İŞ DENEYİMİ

2003 –
Reklam Atölyesi, İstanbul, Metin Yazarlığı
Haziran – Ekim 2003
HSBC Bankası, Pazarlama Bölümü, İstanbul, Stajyer
Bankanın reklam ve halkla ilişkiler kampanyalarının yapılmasına yardımcı
olmak.
Haziran – Eylül 2001
A&B Tanıtım, İstanbul, Stajyer
Basında çıkan sektörel haberleri takip etmek, müşteri ilişkilerine yardımcı
olmak.

ALINAN EĞİTİMLER

2003 – 2004

Reklamcılık ve Tanıtım Sertifika programı, Michigan Üniversitesi

Mayıs - Ağustos 2001

Metin Yazarlığı Programı, Bilgi Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

Mart – Haziran 2002

BURS VE ÖDÜLLER

Kristal Elma Türkiye Reklam Ödülleri Yarışması Üçüncüsü

Mayıs 2003

Kentleşme Projesi Türkiye Üçüncülüğü

Agora Halkla İlişkiler Yarışması, İstanbul

BİLDİĞİ YABANCI DİLLER

İngilizce

BİLGİSAYAR

MS Ofis Programları (Word, Excel ve PowerPoint)

ÜYELİKLER

Türkiye Reklamcılar Derneği

TEMA vakfı

Greenpeace

GÖNÜLLÜ ÇALIŞMALAR

Greenpeace

TEMA

HOBİLER

Tenis oynamak.

REFERANSLAR

Koray Tanaltay, HSBC Bankası İnsan Kaynakları Sorumlusu

(212) 581 45 ..e-posta: korayaltay@hsbc.com

A. Cem Erdoğan, Reklam Atölyesi Reklam Bölüm Yardımcısı

(212) 351 86 54 e-posta: cemerdogan@ab.com.tr

ÖZ GEÇMİŞ

AMAÇ

Bugüne kadar kazanmış olduğum iş deneyimimi daha üst düzeye çıkarabileceğime emin olduğum okulunuzda görev almak.

KİŞİSEL BİLGİLER

T.C. Kimlik Nu: 123456789123
İsim Ayşe Doğan
Telefon Tel : (312) 475 29 .. Cep Tel : (537) 475 62 ..
E-mail Adresi: aysedogan@yahoo.com
Doğum Tarihi 02.10.1976
Doğum yeri Ankara
Adres Orhan Veli Sok. Nu: 25, Balgat /Ankara
Medeni Hali Bekâr
Sürücü Belgesi: Var

EĞİTİM

Yüksek Lisans Ankara Üniversitesi, Yaratıcı Drama 1998–2000
Lisans Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Anaokulu Öğretmenliği, 1998
Lise Aliye Yahşi Kız Meslek Lisesi, 1994

İŞ DENEYİMİ

2000, devam
2000, Anaokulu Öğretmeni ve Drama Lideri, Özel Akyan Anaokulu
1998 – 2000, Anaokulu Öğretmeni, Özel Gökkuşluğu Anaokulu
1994 –1998, Yardımcı Öğretmen, Özel Gökkuşluğu Anaokulu
1993 – 1994, Stajyer, Özel Sevgi Anaokulu

ALINAN EĞİTİMLER

Aralık – Nisan 1999, Çoklu Zekâ Uygulamaları, Başkent Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi
Şubat – Mart 2000, Çocuklarda Sosyal Beceri eğitimi, Ankara Üniversitesi

BİLDİĞİ YABANCI DİLLER

İngilizce

BİLGİSAYAR

MS Ofis Programları (Word, Excel ve PowerPoint)

ÜYELİKLER

Çağdaş Drama Derneği

BİLDİĞİ YABANCI DİLLER

İngilizce

HOBİLER

Latin dansları

Tiyatro

REFERANSLAR

Sibel Erdoğan, Özel Yağmur Anaokulu

(312) 412 80 ..

sibelerdogan@yahoo.com

Gülfem Çakır, Özel Gökkuşuğu Anaokulu

(312) 256 28 ..

sgulfem@yahoo.com.tr

ÖZ GEÇMİŞ

AMAÇ

İş deneyimimi daha üst düzeye çıkarabileceğime emin olduğum hastanenin dış polikliniğinde görev almak.

KİŞİSEL BİLGİLER

T.C. Kimlik Nu: 123456789123
İsim: Ecem Canay Genç
Telefon: (442) 255 82 / cep tel : (542) 679 34 ..
E-mail Adresi: ecemcanay@hotmail.com
Doğum Tarihi: 04.08.1977
Doğum yeri: Erzurum
Adres: 475. Sok. Nu: 34, Pasinler/Erzurum
Medeni Hali: Bekâr
Sürücü Belgesi: Var

EĞİTİM

Lisans 1995 – 2000, Ankara Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi
Lise, 1995, Erzurum Anadolu Lisesi

İŞ DENEYİMİ

2004 - devam
2000, Diş Hekimi, Özel Sağlık Hastanesi Diş Polikliniği, Erzurum

ALINAN EĞİTİMLER

2004, Ulusal 3. Ortodonti Kongresi
2000, Ulusal Ağız ve Diş Sağlığı Kongresi

BİLDİĞİ YABANCI DİLLER

İngilizce

BİLGİSAYAR

MS Ofis Programları (Word, Excel ve PowerPoint)

ÜYELİKLER

Diş Hekimleri Odası

GÖNÜLLÜ ÇALIŞMALAR

2000-2003 Okullarda diş taraması ve tedavisi

HOBİLER

Kayak yapmak
Ata binmek

REFERANSLAR

Ahmet Turan
Özel Sağlık Hastanesi Başhekimi
(212) 281 70 ... e-posta: ahmetturan@hotmail.com

Prof. Dr. Neriman Akyol
Ankara Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi
(312) 423 78... e-posta: neriak@ankara.edu.tr

FORM 10
ÖZ GEÇMİŞ FORMU

ÖZ GEÇMİŞ

AMAÇ

KİŞİSEL BİLGİLER

T.C. Kimlik Nu:
İsim:
Telefon:
E-mail Adresi:
Doğum Tarihi:
Doğum yeri:
Adres:
Medeni Hâli:
Sürücü Belgesi:

EĞİTİM

İŞ DENEYİMİ

ALINAN EĞİTİMLER

VERİLEN EĞİTİMLER

BURS VE ÖDÜLLER

BİLDİĞİ YABANCI DİLLER

BİLGİSAYAR

ÜYELİKLER

YAYINLAR

GÖNÜLLÜ ÇALIŞMALAR

HOBİLER

REFERANSLAR

EK 2
İLKÖĞRETİM SINIF REHBERLİK PROGRAMI KAZANIMLARININ
İŞLENİŞ SIRASI

1. SINIF

HAFTA	KAZANIMLAR
1	Sınıf arkadaşlarını, öğretmenlerini, yönetici ve diğer çalışanları tanır.
1	Eğitsel ve mesleki planlama dosyası hazırlar.
1	Okula gidip gelme yolunu fark eder.
1	Kendini tehlike oluşturacak durumlardan korur.
1	Ders araç gereçlerini yanında bulundurmanın önemini fark eder.
1	Okula ilişkin duygularını ifade eder.
1	Farklı ortamların kendine özgü kuralları olduğunu fark eder.
1	Zorbalıkla karşılaştığında kimden yardım alabileceğini bilir.
1	Engelli bireylere karşı hoşgörülü davranmanın önemini ifade eder.
1	İletişimde zamanlamanın önemini fark eder.
1	Öfkenin zaman zaman yaşanabilen doğal bir duygu olduğunu anlar.
1	Paylaşmanın önemini fark eder.
1	Anne babasının ve çevresindeki diğer çalışanların mesleklerini tanır.
1	Kendisinde gördüğü olumlu özellikleri ifade eder.
1	Bir üst sınıfla ilgili hayallerini açıklar.
15	

2. SINIF

HAFTA	KAZANIMLAR
1	Sınıf ve okul kurallarına uyar.
1	İsteklerini uygun biçimde ifade eder.
1	Sorumluluklarını fark eder.
1	Kişisel sınırlarını korumanın önemini açıklar.
1	Zorbalıkla karşılaştığında gösterebileceği davranışları ifade eder.
1	Hata yapılabileceğini ve bunun doğal olduğunu fark eder.
1	Zamanlamanın önemine dikkat ederek iletişim kurar.
1	Sağlıklı büyümesi için gerekli olan besinleri tüketir.
1	Aile içinde iş birliğinin önemini ifade eder.
1	Engelli bireylere gerektiğinde yardım etmenin önemini fark eder.
1	Arkadaşlık ilişkilerinde yardımlaşmanın önemini fark eder.
1	Başkalarının kendisinde gördüğü olumlu özellikleri fark eder.
1	Arkadaşlarının olumlu ve güzel yönlerini ifade eder.
1	Okula ilişkin duygularındaki değişimi sorgular.
1	Yapmaktan hoşlandıklarını ve hoşlanmadıklarını ifade eder.
15	

3. SINIF

HAFTA	KAZANIMLAR
1	Okul araç-gereçlerini korur.
1	Ders çalışma ile başarı arasındaki ilişkiyi açıklar.
1	Zamanı etkili biçimde kullanmanın önemini açıklar.
1	Sorumluluklarını yerine getirmemenin sonuçlarını fark eder.
1	Güçlü ve zayıf yönlerini fark eder.
1	Kişisel sınırlarını korur.
1	Arkadaşları tarafından dışlandığında neler yapabileceğini fark eder.
1	Alay edilme durumlarında yapabileceklerini fark eder.
1	Davranışlarının kendisini ve arkadaşlarını nasıl etkilediğini fark eder.
1	İletişimde dinlemenin önemini fark eder.
1	İlgilerini fark eder.
1	Serbest zamanını ilgileri doğrultusunda değerlendirir.
1	Doğayı ve çevreyi korumaya karşı duyarlı olur.
1	Çeşitli mesleklerde çalışanların yaptıkları işlerden örnekler verir.
1	Mesleklerin birbirine benzer ve birbirinden farklı özelliklerinin olduğunu açıklar.
15	

4. SINIF

HAFTA	KAZANIMLAR
1	Duygularını ve düşüncelerini ifade eder.
1	Zamanını etkili biçimde kullanır.
1	Sınavlarda başarıyı etkileyen etmenleri ifade eder.
1	Kendi öğrenme stilini fark eder.
1	İhtiyaç duyduğu bilgileri çeşitli kaynaklardan toplar.
1	Öfkenin kontrol edilebilir bir duygu olduğunu fark eder.
1	Öfkesini uygun yollarla ifade eder.
1	Zorbalıkla karşılaştığında baş etme yollarını kullanır.
1	Sorumluluklarını yerine getirir.
1	Arkadaşları tarafından dışlandığında baş etme yollarını kullanır.
1	Başarılı olduğu etkinlikleri açıklar.
1	Okuldaki seçim süreçlerine katılır.
1	Grupla çalışmanın avantajlarını açıklar.
1	Yerel çevresinde bulunan işlerden örnekler verir.
1	Arkadaşlığın önemini ifade eder.
15	

5. SINIF

HAFTA	KAZANIMLAR
1	Eğitsel başarı ile ilişkili etmenleri açıklar.
1	Kişisel-sosyal ve eğitsel sorunlarla karşılaştığında nereden ve nasıl yardım alacağını fark eder.
1	Etkili bir grup üyesinin ve liderinin özelliklerini açıklar.
1	Kendi öğrenme stiline uygun çalışma yöntemlerini kullanır.
1	Yaşadığı çevredeki eğitsel ve sosyal imkânlardan yararlanmanın önemini fark eder.
1	Kendini arkadaşının yerine koyarak onun duygu ve düşüncelerini anlar.
1	Uygun reddetme davranışına ilişkin örnekler verir.
1	Akran baskısıyla nasıl baş edeceğini açıklar.
1	Duygularının davranışlarını nasıl etkilediğini fark eder.
1	Başkalarıyla kurduğu iletişimi değerlendirir.
1	Barış içinde yaşamak için gereken olumlu tutum/davranışları fark eder
1	Kitle iletişim araçlarının toplum üzerindeki etkisini fark eder.
1	Çalışmanın insanlar ve toplum için önemini açıklar.
1	Toplum için gönüllü çalışmanın önemini ve gerekliliğini açıklar.
1	Bir üst sınıfın nasıl olacağına ilişkin hayallerini ve beklentilerini açıklar.
15	

6. SINIF

HAFTA	KAZANIMLAR
1	Kendini öğretmeninin yerine koyarak onun duygu ve düşüncelerini anlar.
1	Amaç belirlemenin önemini açıklar.
1	Amaç belirlemedeki ölçütleri açıklar.
1	Kısa, orta ve uzun vadeli amaçlar oluşturur.
1	Serbest zaman etkinliklerinin gelecekteki amaçlara ulaşmadaki önemini belirtir.
1	İlgi ve yetenekleri doğrultusunda hobiler edinir.
1	Kendini başarı ve başarısızlığa neden olan etmenler açısından değerlendirir.
1	Sınavda başarıyı etkileyen düşünceleri fark eder.
1	Sorun çözme sürecinde dikkat edilecek unsurları açıklar.
1	Öfkeyi uygun ve uygun olmayan biçimlerde ortaya koymanın sonuçlarını açıklar.
1	Öfkeli olduğunda gevşeme ve nefes egzersizlerini kullanır.
1	Gerektiğinde reddetme davranışı gösterir.
1	Hatalarının sonuçlarını değerlendirerek düzeltme yollarını belirler.
1	Kitle iletişim araçlarından uygun biçimde yararlanmanın önemini fark eder.
1	Okuldaki derslerin mesleklerle olan ilişkisini açıklar.
15	

7. SINIF

HAFTA	KAZANIMLAR
1	Toplumsal hayatı düzenleyen kuralların önemini ve gerekliliğini açıklar.
1	Zararlı alışkanlıkların duygusal ve bedensel yönden insan hayatına etkilerini fark eder.
1	Çatışma durumlarını fark eder.
1	Kullandığı çatışma çözme yöntemlerini değerlendirir.
1	Okul hayatının iyi bir vatandaş olma üzerindeki etkisini açıklar.
1	Sınav kaygısının başarı üzerindeki etkisini fark eder.
1	Başarılı olduğu durumlarda kendini takdir eder.
1	Kendini aile fertlerinin yerine koyarak onların duygu ve düşüncelerini anlar.
1	İletişim engellerinin üstesinden nasıl gelinebileceğini açıklar.
1	Bedensel değişimini fark eder.
1	Okulda uygulanan testlerin ve test dışı tekniklerin kendini tanımadaki önemini açıklar.
1	Yeteneklerini fark eder.
1	İlgilerin meslek seçimindeki rolünü fark eder.
1	Meslek seçiminin önemini fark eder.
1	Ortaöğretim kurumlarına giriş sınavları ile ilgili bilgi toplar.
15	

8. SINIF

HAFTA	KAZANIMLAR
1	Bedensel ve duygusal değişimlerin ergenlik döneminin doğal bir parçası olduğunu fark eder.
1	Kendini geliştirmede eleştirinin önemini fark eder.
1	Sınavlarda başarıyı etkileyen etmenler açısından kendini değerlendirir.
1	Sınav kaygısının performansını düşürecek düzeyde olup olmadığını belirler ve gerekiyorsa yardım alır.
1	Geleceğin meslekleri hakkında bilgi toplar.
1	İlgi duyduğu mesleklerin gerektirdiği eğitim ve kişisel özelliklerini ifade eder.
1	Yeteneklerin meslek seçimindeki rolünü fark eder.
1	Vereceği kararların geleceğine olan etkilerini fark eder.
1	Karar verme sürecinin aşamalarını kararlarında uygular.
1	İş başvurusu için öz geçmiş yazar.
1	Mesleki amaçlara ulaşmada genel ortaöğretim programlarını değerlendirir.
1	Mesleki amaçlara ulaşmada mesleki ve teknik programları değerlendirir.
1	Ortaöğretim kurumlarına giriş sınavı öncesi, fiziksel açıdan sınav başarısını etkileyen etmenleri açıklar.
1	İlköğretim sonrasında yapılabilecek işleri belirler.
1	Ortaöğretim tercihlerini yaparken eğitsel ve mesleki planlama dosyası ile okulda uygulanan test ve test dışı tekniklerin sonuçlarından yararlanır.
15	

EK 3
ORTAÖĞRETİM SINIF REHBERLİK PROGRAMI KAZANIMLARININ
İŞLENİŞ SIRASI
9. SINIF

HAFTA	KAZANIMLAR
1	Okulda, yönetmeliklerin kendisini ilgilendiren bölümleri hakkında bilgi edinir.
1	Okula ilişkin olumlu tutum sergiler.
1	Başarı ve başarısızlığa neden olan etmenleri belirler.
1	Ders çalışma alışkanlıklarını verimlilik açısından değerlendirir.
1	Verimli ders çalışma tekniklerini açıklar.
1	Okul ve çevresindeki eğitsel ve sosyal imkânlardan yararlanır.
1	Değerlerini fark eder.
1	Ergenlik dönemindeki bedensel ve duygusal değişimlerle baş etme yollarını kullanır.
1	Eğitsel alanlardaki güçlü ve zayıf yönlerini geliştirir.
1	Alan seçimine etki eden faktörleri sıralar.
1	Kendini tanımanın alan seçimindeki önemini fark eder.
1	Okulda seçebileceği alanlarla ilgili bilgi toplar.
1	Eğitsel ve mesleki planlama dosyasını yeniden düzenler.
1	Kişiler arası iletişimi, unsurları ve türleri açısından analiz eder.
1	Kurduğu iletişimleri, etkili iletişimde dikkate alınacak unsurlar açısından değerlendirir.
1	Kurduğu iletişimleri, iletişim engelleri açısından değerlendirir.
1	İlgileri, yetenekleri, değerleri ve kişilik özellikleri ile seçeceği alan/meslek arasında ilişki kurar.
1	Seçeceği mesleğin hayatını nasıl etkileyeceğini açıklar.
1	Öfkenin yarattığı fiziksel, duygusal ve düşünsel etkileri açıklar.
1	Öfke ile baş etmede kullandığı yöntemleri yarattığı etkileri açısından değerlendirir.
1	Öfke ile baş etmede yapıcı yollar kullanır.
1	Alan seçimi ile meslekler arasındaki ilişkiyi açıklar.
1	Alan seçiminde kendini ve içinde bulunduğu koşulları gerçekçi bir biçimde değerlendirir.
1	Etkili çatışma çözme basamaklarını açıklar.
1	Günlük hayatında kullandığı çatışma çözme basamaklarını etkililiği açısından değerlendirir.
1	Akran baskısıyla baş eder.
1	Sağlıklı hayat için gerekli alışkanlıkları edinir.
1	Geleceğe ilişkin amaçlarını oluştururken okulda uygulanan testlerin ve test dışı tekniklerin sonuçlarından yararlanır.
1	Alan seçerken eğitsel ve mesleki planlama dosyasından yararlanır.
1	İlgi, yetenek, değer ve kişilik özelliklerine uygun alan/bölüm

	seçimini yapar.
30	

10. SINIF

HAFTA	KAZANIMLAR
1	Geleceğe ilişkin amaçlarını açıklar.
1	Yaşlıtlarının ya da kendinin karşılaşılabileceği kişisel-sosyal ve eğitsel sorunların farkında olur.
1	Eğitsel ve kişisel-sosyal sorunlarla karşılaştığında yardım alabileceği birimlere başvurur.
1	İlgi duyduğu mesleklerin gerektirdiği kişisel özellikler ile ilgili bilgi toplar.
1	İlgi duyduğu mesleklerin gerektirdiği eğitim hakkında bilgi toplar.
1	Kendini zararlı alışkanlıklardan korur.
1	Değerlerinin hayatı üzerindeki etkilerini açıklar
1	Değerlerin meslek seçimindeki rolünü açıklar.
1	Bireyin kendini algılama biçiminin davranışlarını nasıl etkilediğini fark eder.
1	Başkalarının kendisi ile ilgili görüşlerinin bireyin kendini algılama biçimini nasıl etkilediğini fark eder.
1	Grup çalışmalarında iş birliğinin önemini ve gerekliliğini açıklar.
1	Grup çalışmalarına etkili biçimde katılır.
1	Yükseköğrenime yönelik mesleki ve akademik program seçeneklerine ilişkin bilgi edinir.
1	Kişisel değerlerine, inançlarına ve tutumlarına uygun olmayan isteklere iletişim becerilerini kullanarak karşı koyar.
1	Karşı cins ile sağlıklı arkadaşlık ilişkileri geliştirmenin önemini kavrar.
1	Verdiği kararları etkili karar verme basamakları açısından değerlendirir.
1	Etkili karar verme unsurlarını kararlarında kullanır.
1	Etkili çatışma çözme basamaklarını kullanır.
1	Akran desteği ile yetişkin yardımı gerektiren durumları ayırt eder.
1	Acil durumlarda nasıl davranacağını açıklar.
1	Başkalarının başarılarını ve olumlu davranışlarını takdir eder.
1	Kişiler arası ilişkilerde esnek ve hoşgörülü olur.
1	Fiziksel, sözel ve duygusal şiddetle karşılaştığında nereden yardım alabileceğini belirtir.
1	Fiziksel, sözel ve duygusal tacizle karşılaştığında nereden yardım alabileceğini belirtir.
1	Kitle iletişim araçlarının kişisel ve toplumsal değerler üzerindeki etkisini fark eder.
1	Ön yargıların meslek seçimine etkilerini değerlendirir.
1	Mesleki doyum ile ilgi, yetenek, değer ve kişilik özellikleri arasındaki ilişkiyi fark eder.
1	Mesleki bilgi kaynakları hakkında bilgi toplar.
1	Mesleki bilgi kaynaklarından yararlanır.
1	Ortaöğretim sonrasında işe ve mesleğe hazırlayan kurum ve kursları araştırır.

11.SINIF

HAFTA	KAZANIMLAR
1	Kişisel özgürlükler ile toplumsal yaşamı düzenleyen kurallar arasında bağlantı kurar.
1	Toplumsal hayatı düzenleyen kurallara uygun davranır.
1	Ekonomik ve toplumsal ihtiyaçların meslek seçimine etkilerini açıklar.
1	Sevginin insan hayatındaki önemini belirtir.
1	Günlük hayatında kullandığı sorun çözme yollarını etkililiği açısından değerlendirir.
1	Etkili sorun çözme basamaklarını kullanır.
1	Kendi davranışlarını doğa ve çevreyi korumaya karşı duyarlılık açısından değerlendirir.
1	Önemi artan ve azalan meslekler hakkında bilgi toplar.
1	Yükseköğretim kurumlarına giriş sınavları ile ilgili bilgi toplar.
1	Yükseköğretim kurumlarına giriş sınavına hazırlanırken çalışma planı yapar.
1	Stresin nedenlerini ve belirtilerini açıklar.
1	Stres durumlarında kullandığı tepkileri etkililiği açısından değerlendirir.
1	Stresle başa çıkmada uygun yöntemler kullanır.
1	Yükseköğretim programları ve koşulları hakkında bilgi toplar.
1	Ortaöğretim sonrasında işe ve mesleğe hazırlayan kurum ve kurslar hakkında bilgi toplar.
1	Yükseköğretim kurumlarına giriş sınavına yönelik hazırladığı çalışma planını uygulanabilirliği açısından değerlendirir.
1	Toplum ve dünyayı ilgilendiren ortak sağlık sorunlarını belirtir.
1	Toplum ve dünyayı ilgilendiren ortak sağlık sorunlarından korunma yollarını ifade eder.
1	Mesleki amaçlara ulaşmada çeşitli yükseköğretim kurumlarının koşullarını değerlendirir.
1	Toplum için yapılan gönüllü çalışmalara katılır.
1	Sahip olduğu haklarını belirtir.
1	Geleceğe ilişkin amaçlarını toplumun sosyal ve ekonomik kaynaklarını dikkate alarak belirler.
1	Kitle iletişim araçlarında sunulan yanlış mesaj ve modellerin bireysel ve toplumsal değerlere uygunluğunu analiz eder.
1	Mesleki amaçlara ulaşmada kitle iletişim araçlarından yararlanır.
1	Geleceğe yönelik belirlediği amaçların ulaşılabilirliğini değerlendirir.
1	Yükseköğretim kurumlarına giriş sınavı için kendine özgü bir sınav taktiği belirler.
1	Yurt içi ve yurt dışı eğitim olanakları ve başvuru koşullarına ilişkin bilgi edinir.
1	Yükseköğretimde yararlanabileceği burslar ve yurtlar konusunda bilgi edinir.
1	Uluslar arası iş piyasasında geçerli olan meslekler hakkında bilgi

	edinir.
1	Staj yapabileceği yerlerle ilgili bilgi toplar.
30	

12. SINIF

HAFTA	KAZANIMLAR
1	Staj yapabileceği yerleri belirler.
1	İyi bir vatandaşın özelliklerini sergiler.
1	Hobilerin insan hayatındaki önemini belirtir.
1	İnsanları olduğu gibi kabul eder.
1	Yükseköğretim programlarını ve koşullarını değerlendirir.
1	Ortaöğretim sonrasında işe ve mesleğe hazırlayan kurum ve kursları değerlendirir.
1	Toplumsal sorunların farkına varır ve çözüm üretir.
1	Aile yaşamında değişen kadın erkek rollerini fark eder.
1	Kültürel birikimin kişiliğine ve kariyerine katkılarını belirtir.
1	Yükseköğretim programını seçerken “eğitsel ve mesleki planlama dosyası”ndan yararlanır.
1	Yükseköğretim programlarını seçerken kendisini gerçekçi değerlendirmenin önemini fark eder.
1	Yükseköğretim programları ile ilgili tercihlerini kişisel, sosyal, akademik ve mesleki açıdan kendisine uygunluğuna göre değerlendirir.
1	Hayat boyu öğrenme ile meslek hayatı arasındaki ilişkiyi açıklar.
1	Sınava ilişkin duygularını sınav performansına etkileri açısından değerlendirir.
1	Sınav kaygısı ile başa çıkma yollarını kullanır.
1	Yöneleceği iş ya da mesleğin iş piyasası, çalışma alanı ve koşullarıyla ilgili bilgi toplar.
1	Kendi kişilik özelliklerini iş bulma, sürdürme ve geliştirme açısından değerlendirir.
1	Kişisel çabası ile edinebileceği bilgi, beceri ve birikimlerin başarılı bir iş yaşamı için gereğini açıklar.
1	Eş seçiminin önemini ve eş seçiminde dikkate alınacak unsurları açıklar.
1	Çeşitli amaçlar için öz geçmiş yazar.
1	İnsanların özel hayatına saygı gösterir.
1	Yerel çevrede bulunan işleri değerlendirir.
1	İş görüşme tekniklerini açıklar.
1	İş ve meslek yaşamında etik değerlerin önemini fark eder.
1	Kısa ve uzun dönemde mesleki hedeflerini belirler.
1	Ortaöğretim sonrasında kendisine uygun olacak iş imkânlarını belirler.
1	Yükseköğretim kurumlarına giriş sınavı öncesi, fiziksel açıdan sınav başarısını etkileyen etmenleri açıklar.
1	Mesleki deneyimin iş bulmada ve iş başarısındaki önemini açıklar.
1	İşverenlerin ve çalışanların hak ve sorumluluklarına ilişkin bilgi toplar.

1	Üretkenliğin toplum açısından önemini fark eder.
30	

EK 4
İLKÖĞRETİM 1-8 SINIFLAR FEN VE TEKNOLOJİ, SOSYAL BİLGİLER, TÜRKÇE VE HAYAT BİLGİSİ DERSİ ÖĞRETİM
PROGRAMLARINDA YER ALAN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA İLE İLGİLİ KAZANIMLAR

DERSLER	KAZANIMLAR	SINIFLAR
Hayat Bilgisi	Okula geliş ve gidişlerde karşıdan karşıya geçerken güvenli yerleri kullanır.	1
Hayat Bilgisi	Okula geliş ve gidişleri sırasında karşılaştığı insanlarla etkileşimde bulunurken nasıl davranması gerektiğini araştırır.	1
Hayat Bilgisi	Okula geliş ve gidişleri sırasında karşılaştığı insanlarla etkileşimde bulunurken nasıl davranması gerektiğini açıklar.	1
Hayat Bilgisi	Sınıfının yerini ve sırasını bulmak için konumla ilgili temel kavramları (sağında, solunda, yanında, karşısında, önünde, arkasında, üstünde ve altında) kullanır.	1
Hayat Bilgisi	Kişisel eşyalarını özenli kullanır.	1
Hayat Bilgisi	Kullanacağı ders araç gereçlerini seçer.	1
Hayat Bilgisi	Okul ve sınıf eşyalarını tanır ve özenli kullanır.	1
Hayat Bilgisi	Görev almak istediği kulübü tercih etme nedenini açıklar.	1
Hayat Bilgisi	Günlük yaşamında oyun oynamak ve ders çalışmak için harcayacağı süreler arasında denge kurar.	1
Hayat Bilgisi	Bir gününü nasıl geçireceğini planlar ve yaptığı plana uyar.	1
Hayat Bilgisi	Bilgi edinmek amacıyla uygun sorular sorar ve resimli kaynaklardan yararlanır.	1
Hayat Bilgisi	Aile içinde görevlerini yerine getirirken kimlerden nasıl yardım alacağına karar verir.	1
Hayat Bilgisi	Ailenin dayanışma ve iş birliği yapılan özel bir çevre olduğunu kavrar.	1
Hayat Bilgisi	Ailedeki yardımlaşmayı ve görev dağılımını araştırır, dayanışmaya günlük hayattan örnekler gösterir.	1
Hayat Bilgisi	Ailesindeki liderin/liderlerin ailedeki rolünü fark eder.	1
Hayat Bilgisi	Kulüp ve diğer grup çalışmalarında olumlu değerleri gözetir.	1
Hayat Bilgisi	Kulüp ve diğer grup çalışmalarında bir görevin tamamlanması için iş birliği yapar ve sorumluluğu paylaşır.	1
Hayat Bilgisi	Evde kuralların neden gerekli olduğunu açıklar.	1
Hayat Bilgisi	Okul ve sınıf kurallarını belirleme çalışmalarına katılır ve bu kurallara uyar.	1

Hayat Bilgisi	Okulda, arkadaşlarının sergiledikleri davranışların etik olup olmadığını fark eder.	1
Hayat Bilgisi	Sınıfını, okulunu ve çevresini temiz tutmak ve korumak için sorumluluk alır.	1
Hayat Bilgisi	Bazı davranışları, önceki yıllarda tek başına yapamadığı hâlde şimdi yapabildiğini fark eder.	1
Hayat Bilgisi	Arkadaşları ile benzer ve farklı yönlerini fark eder.	1
Hayat Bilgisi	Fiziksel özelliklerini fark ederek kendini tanır ve tanıtır.	1
Hayat Bilgisi	Evde güvenlik kurallarına uyulmadığında doğabilecek sonuçlarla ilgili çıkarımda bulunur.	1
Hayat Bilgisi	Görsel, işitsel ve hem görsel hem işitsel iletişim araçlarından yararlanarak doğal afetlerin zararlarını fark eder.	1
Hayat Bilgisi	Beslenme saatinde temizlik ve görgü kurallarına uyar.	1
Hayat Bilgisi	Sağlığını korumak için aşı olması gerektiğini anlar ve aşı olmaktan kaçınmaz.	1
Hayat Bilgisi	Yemek saatinden önce ve sonra yapması gerekenleri ayırt eder ve görgü kurallarına uygun davranışlar gösterir.	1
Hayat Bilgisi	Kişisel bakımını sağlamak için yapabileceklerini belirler.	1
Hayat Bilgisi	Evinin adresini ve telefon numarasını söyler.	1
Hayat Bilgisi	Başkalarının eşyalarını izin alarak kullanır ve bu eşyalara zarar vermez.	1
Hayat Bilgisi	Öğretmeninin ve arkadaşlarının sözlerini kesmeden dinler.	1
Hayat Bilgisi	Çevresindeki insanlara karşı hissettiği duyguları fark eder ve bunları uygun biçimde ifade eder.	1
Hayat Bilgisi	Evi ve ailesi hakkındaki duygularını özgün bir biçimde ifade eder.	1
Hayat Bilgisi	Duygularını fark ederek kendini tanır ve ifade eder.	1
Hayat Bilgisi	Arkadaş edinir ve arkadaşları ile ilgili duygularını ona açıklar.	1
Hayat Bilgisi	Arkadaşları ile iyi ilişkiler geliştirme konusunda yapması gerekenleri sözlü olarak ifade eder.	1
Hayat Bilgisi	Arkadaşlarının oyunlarına katılırken onlarla oyun kurarken ve oynarken uygun davranışlarda bulunur.	1
Hayat Bilgisi	Okulda ortaya çıkan sorunları fark eder, karşılaşılabileceği her sorunun birden fazla çözümü olabileceğini kabul eder.	1
Hayat Bilgisi	Fiziksel özelliklerini tanıyarak bu özellikleri hakkında olumlu düşünür.	1
Hayat Bilgisi	Kendisinin ve ailesindekilerin hata yapabileceğini ve bunun doğal olduğunu kabul eder.	1
Hayat Bilgisi	Oyunlar sırasında kendisinin ve arkadaşlarının hata yapabileceğini kabul eder.	1
Hayat Bilgisi	Neleri kolayca yapabildiğine ve neleri yapmaktan hoşlandığına karar verir.	1

Hayat Bilgisi	Ailesinde ve akrabaları arasında etik değerlere ne kadar önem verildiğini gözlemler.	1
Hayat Bilgisi	Ailesindeki bireyleri tanır ve tanıtır.	1
Hayat Bilgisi	Okulda çalışanların mesleklerini, görevlerini tanır ve acil durumlarda kimlere başvurabileceğini bilir.	1
Hayat Bilgisi	Kısa bir öz geçmiş hazırlayarak kendini tanıtır.	1
Hayat Bilgisi	Evde güvenliği sağlamak için gerekli kurallara uyar.	2
Hayat Bilgisi	Evinin yerini, konum ile ilgili temel kavramları (sağında, solunda, yanında, karşısında, önünde, arkasında, üstünde ve altında) kullanarak bildiği yere göre tarif eder.	2
Hayat Bilgisi	Okula geliş ve gidişler sırasında karşılaştığı ulaşım araçlarını gözlemler ve sınıflandırır.	2
Hayat Bilgisi	Sınıfının ve sırasının yerini şekil çizerek gösterir.	2
Hayat Bilgisi	Ders araç gereçlerini günlük ders programına göre hazırlar ve bunları uygun biçimde kullanır.	2
Hayat Bilgisi	Okul ve sınıf eşyalarını neden özenli kullanması gerektiğini açıklar.	2
Hayat Bilgisi	Kaynak kitaplardan nasıl yararlanılacağını açıklar ve bunlardan yararlanır.	2
Hayat Bilgisi	Okulla ilgili, günlük işleri öncelik sırasına koyarak her işi belirlenen zaman içinde yapar.	2
Hayat Bilgisi	Zaman ifadelerini doğru kullanarak günlük ve haftalık plan yapar ve plana uyar.	2
Hayat Bilgisi	Evde uygun bir öğrenme ortamı yaratmak için büyüklerinden yardım alır.	2
Hayat Bilgisi	El-göz koordinasyonunu ve el becerilerini geliştirebilecek aile içi görevleri üstlenmeye istekli olur.	2
Hayat Bilgisi	Aile içinde görev paylaşımına katılır, üzerine düşen görevi yapmaktan mutluluk duyar.	2
Hayat Bilgisi	Kulüp ve diğer grup çalışmalarında yapılacak işler konusunda arkadaşlarını yönlendirir, onları cesaretlendirir ve gerektiğinde yardımda bulunur.	2
Hayat Bilgisi	Grup çalışmaları sırasında başka gruplarla dayanışma içine girerek kendi grubuna destek sağlar.	2
Hayat Bilgisi	Evde uyulması gereken kuralların belirlenmesine katkıda bulunur.	2
Hayat Bilgisi	Yemek yerken uyulması gereken görgü kurallarının nedenlerini açıklar.	2
Hayat Bilgisi	Kendisinin ve arkadaşlarının etik olmayan davranışlarını fark eder.	2
Hayat Bilgisi	Okul kurallarının neden konduğunu araştırır ve açıklar.	2
Hayat Bilgisi	Okulu ve çevreyi korumak için alternatifler üretir.	2
Hayat Bilgisi	Aile içinde kimin kime, nasıl yardım ettiğini gözlemleyerek aile içinde üstlenebileceği görevlerle ilgili yeni fikirler üretir.	2
Hayat Bilgisi	Kendisinin, arkadaşlarının ve ailesindekilerin fiziksel görünümünün zaman içinde nasıl değiştiğini	2

	fark eder.	
Hayat Bilgisi	Gerektiğinde kendi evine ve aile büyüklerine ulaşabilmesi için gerekli bilgilere sahip olur.	2
Hayat Bilgisi	Evindeki iletişim araçlarını yerinde ve doğru kullanır.	2
Hayat Bilgisi	Sağlığını koruma sorumluluğunu üstlenir ve okulda sağlığını korumak için yapması gerekenleri açıklar.	2
Hayat Bilgisi	Yaşadığı çevreyi temiz tutmasının kendi sağlığı ve gelişimiyle ilişkili olduğunu kavrar.	2
Hayat Bilgisi	Sağlıklı büyüme ve gelişme ile kişisel bakım, spor, dengeli ve düzenli beslenme arasındaki ilişkiyi açıklar.	2
Hayat Bilgisi	Gerektiğinde büyüklerinden yardım alarak kişisel bakımını yapar.	2
Hayat Bilgisi	Neden dengeli ve düzenli beslenmesi gerektiğini araştırır ve anlatır.	2
Hayat Bilgisi	Kişisel eşyalarını ve başkalarının eşyalarını neden özenli kullanması gerektiğini açıklar.	2
Hayat Bilgisi	Farklı duygularını kontrol ederek uygun biçimde ifade eder.	2
Hayat Bilgisi	Okulu, öğretmeni ve arkadaşları ile ilgili duygu ve düşüncelerinin zaman içinde nasıl değiştiğini görsel materyaller tasarlayarak açıklar.	2
Hayat Bilgisi	Gün içinde kendisinin ve arkadaşlarının duygularındaki değişimi gözlemler ve bu değişimin nedenleri hakkında çıkarımlarda bulunur.	2
Hayat Bilgisi	Duygularının kendisini ve arkadaşlarını nasıl etkilediğini fark eder.	2
Hayat Bilgisi	Çevresindekilerin kabul edilemeyen önerileriyle karşılaştığında etkili reddetme davranışları sergiler.	2
Hayat Bilgisi	Özensiz iletişimin yaratacağı sorunları belirleyerek öğretmeni ve arkadaşları ile iletişimde nezaket ifadeleri kullanır.	2
Hayat Bilgisi	Arkadaşları ile birlikte oynamak, çalışmak ve özel günleri kutlamak için plan yapar ve planını uygular.	2
Hayat Bilgisi	Arkadaşları ile farklılıklarının doğal olduğunu kabul eder.	2
Hayat Bilgisi	Aile bireyleri arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları gözlemler ve gözlem sonuçlarını çeşitli yollarla ifade eder.	2
Hayat Bilgisi	Aileyi ilgilendiren konularda karar alınırken görüş bildirir ve bunun insan hak ve hürriyetleriyle ilişkisini kurar.	2
Hayat Bilgisi	Okulda ortaya çıkabilecek sorunlarla ilgili farklı çözüm yolları üretir, sorunları çözmek için gerektiğinde okul çalışanlarından, öğretmenlerinden yardım ister.	2

Hayat Bilgisi	Vücudunun bölümlerini tanıyarak kendisinin ve arkadaşlarının vücudunun değerli olduğunu kabul eder.	2
Hayat Bilgisi	Önceki yıllarda ve şimdi ve tek başına yapabildiği ve yapamadığı davranışları karşılaştırarak zaman içinde nasıl bir değişim geçirdiğini fark eder.	2
Hayat Bilgisi	Okulda, kendisinin ve arkadaşlarının güçlü yanlarını tanır.	2
Hayat Bilgisi	Çevresindeki insanların mesleklerinin farklı özellikler gerektirdiğini açıklar.	2
Hayat Bilgisi	Yakın çevresindeki kişilerin iş ve meslekleriyle ilgili gözlemler yaparak bu kişilerin hayatımızı kolaylaştırmak için neler yaptığı ve hangi ihtiyaçlarımızı karşıladığı araştırılır. Araştırma sonuçları sınıfta sunulur.	2
Hayat Bilgisi	Geçmişte kabul gören mesleklerle günümüzde kabul gören meslekler arasındaki farklılıkları araştırır.	2
Hayat Bilgisi	Her iş ve mesleğin gerekli ve saygın olduğunu takdir ederek herhangi bir mesleğin insanların hangi ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik olduğunu araştırır.	2
Hayat Bilgisi	Kendisinin, anne ve babasının veya diğer aile büyüklerinin öz geçmişleri hakkında bilgi edinir ve bunları görsel materyallerle destekleyerek sınıfta sunar.	2
Hayat Bilgisi	Okulda, bir kaza ya da acil durum meydana geldiğinde neler yapılması gerektiğini ifade eder.	3
Hayat Bilgisi	Evini yön ile ilgili temel kavramları kullanarak bildiği yere göre tarif eder.	3
Hayat Bilgisi	Okula niçin hazırlıklı gelmesi gerektiğini açıklar.	3
Hayat Bilgisi	Okulunun ve sınıfının krokisini çizer.	3
Hayat Bilgisi	Kişisel eşyalarını ve başkalarının eşyalarını özenli kullanmadığında ortaya çıkan sorunları çözer.	3
Hayat Bilgisi	Okul ve sınıf eşyalarını özenli kullanmadığında ortaya çıkabilecek sorunları çözmek için alternatifler üretir.	3
Hayat Bilgisi	Okul yaşamıyla ilgili iyimser bir bakış açısı geliştirir.	3
Hayat Bilgisi	Nasıl daha iyi öğrendiğini açıklayarak kendisine uygun öğrenme tekniklerini seçer ve kullanır.	3
Hayat Bilgisi	Yemek, uyku, ders çalışma ve oyun saatlerine uymanın kişisel başarı ve başarısızlıkla ilişkisini araştırır.	3
Hayat Bilgisi	Aile içinde görev dağılımının adil olup olmadığını sorgular.	3
Hayat Bilgisi	Bir grup üyesi olarak dürüstlüğü, yeterliliği ile grup arkadaşlarının ve liderlerinin güvenini kazanır.	3
Hayat Bilgisi	Kulüp ve diğer grup çalışmalarında grubun henüz fark edilmeyen ortak ihtiyaçlarına karşı duyarlı olur.	3

Hayat Bilgisi	Kulüp çalışmalarında alınacak kararlar ve yapılacak çalışmalarla ilgili fikirler üretir ve bunları cesaretle uygular.	3
Hayat Bilgisi	Okulda kurallara uyulmadığında ortaya çıkabilecek sorunlarla ilgili çözüm yolları üretir ve en uygun çözüm yolunu uygular.	3
Hayat Bilgisi	Okulu ve çevresini temiz tutmak için bir proje tasarlar.	3
Hayat Bilgisi	Birey, toplum ve çevre arasındaki karşılıklı bağımlılığı kavrar ve bunu gösteren örnekler verir.	3
Hayat Bilgisi	Yaşadığı çevreyi daha temiz bir hâle getirmek için bir proje tasarlar.	3
Hayat Bilgisi	İnsanların mutluluğunun, bireylerin aile içerisinde ve ülke genelinde üzerlerine düşen görev ve sorumlulukları yerine getirmelerine bağlı olduğunu kavrar.	3
Hayat Bilgisi	Aralarındaki benzerliklere ve farklılıklara karşın bütün insanların aynı gezegenleri paylaştıklarını fark ederek daha iyi bir dünya yaratmak için her bireyin üzerine düşen görevler olduğunu kavrar.	3
Hayat Bilgisi	Önceki yıllarda tek başına yapamadığı hâlde şimdi yapabildiği davranışları ayırt eder ve zaman içinde ortaya çıkan bu değişimin nedenlerini açıklar.	3
Hayat Bilgisi	Fiziksel özelliklerini tanıyarak olumlu bir beden imgesi geliştirir.	3
Hayat Bilgisi	Evde meydana gelebilecek tehlikeli ya da acil durumlarda ne yapması gerektiğini uygulayarak gösterir.	3
Hayat Bilgisi	Çocuklara yönelik reklamların işlevlerini; reklamlar, ihtiyaçlar ve imkânlar arasındaki ilişkiyi sorgular.	3
Hayat Bilgisi	Dengeli ve düzenli beslenmek için doğal ve sağlıklı ürünler tüketir.	3
Hayat Bilgisi	Adres bilgilerine sahip olmanın önemini belirtir.	3
Hayat Bilgisi	Kendi sağlığı kadar arkadaşlarının sağlığını da korumaktan sorumlu olduğunu kavrar.	3
Hayat Bilgisi	Başkalarının duygularına saygı göstererek kendi ihtiyaçlarını, isteklerini ve görüşlerini ifade eder.	3
Hayat Bilgisi	Arkadaş seçerken ve kişisel tercihlerde bulunurken olumlu değerleri gözetir.	3
Hayat Bilgisi	Arkadaşları ve başkalarıyla ilişkilerinde duygularını uygun biçimde ifade eder.	3
Hayat Bilgisi	Okula geliş ve gidişlerinde başkalarının kabul edilemez önerileriyle karşılaştığında etkili reddetme davranışı sergiler.	3
Hayat Bilgisi	Kendi ailesi ile başka aileleri karşılaştırarak aile yapılarının farklı olabileceğini keşfeder.	3
Hayat Bilgisi	Çevresini gözlemleyerek hangi iletişim türlerinin kullanıldığını araştırır.	3
Hayat Bilgisi	Aile üyeleri arasındaki ilişki ve iletişim biçimi ile diğer kişilerle olan ilişki ve iletişim biçimi arasındaki	3

	farkı ayırt ederek ailenin özel bir çevre olduğunu kavrar.	
Hayat Bilgisi	Öğretmeni ve arkadaşları ile etkileşimde bulunurken ve iletişim kurarken uygun davranışlar gösterir.	3
Hayat Bilgisi	Ailesi ve yakın çevresiyle olan ilişkilerinde olumlu tepkiler yaratan ve görgü kurallarına uyan davranışlar gösterir.	3
Hayat Bilgisi	Kendisinin ve arkadaşlarının duygularındaki değişimin yüzlerine ve bedenlerine nasıl yansıdığını fark eder.	3
Hayat Bilgisi	Ailesi ve yakın çevresi ile iletişim kurarken sözel olmayan iletişim öğelerinin de kullanıldığını fark eder.	3
Hayat Bilgisi	Arkadaşlarının yanlış davranışlarını fark eder ve yanlışlık içermeyen davranışlar sergiler.	3
Hayat Bilgisi	Oyun sonucunda kazanmanın ve kaybetmenin doğal olduğunu fark eder.	3
Hayat Bilgisi	Farklı sosyal ve ekonomik gruplara mensup kişilerin bakış açılarının farklı olabileceğini kabul ederek bu kişilere ön yargısız davranır.	3
Hayat Bilgisi	Farklılıkların doğal olduğunu kabul eder ve farklı özelliklere sahip kişilere hoşgörüsüyle yaklaşır.	3
Hayat Bilgisi	Öğrenciler arasında benzerliklerin ve farklılıkların doğal olduğunu kabul eder.	3
Hayat Bilgisi	Kişisel olarak gelişimine uygun amaçlar belirleyerek bu amaçlara ulaşmak için izleyeceği aşamaları açıklar.	3
Hayat Bilgisi	Ailede kararlar alınırken görüş bildirir ve kendisinin üstlenebileceği görevlerle ilgili yeni fikirler üretmek bunları uygular.	3
Hayat Bilgisi	Evin kullanım alanları ile ilgili sorunları yaratıcı bir biçimde çözmek için alternatifler üretir.	3
Hayat Bilgisi	Okula geliş ve gidişlerinde karşılaştığı kişilerle aralarında çıkabilecek sorunlar için hangi çözüm yollarına başvurabileceğini açıklar.	3
Hayat Bilgisi	Öğretmeni, okul çalışanları ve arkadaşları ile ilişkilerinde gerektiğinde sorun çözme becerisini kullanır.	3
Hayat Bilgisi	Aile içinde ortaya çıkabilecek anlaşmazlıkları çözmek için, sorun çözme becerisini kullanır.	3
Hayat Bilgisi	Amaçlarına ulaşabilmek için kişisel olarak çaba harcaması gerektiğini kabul eder ve karşılaşılabileceği eleştirilere açık olur.	3
Hayat Bilgisi	Hayalindeki mesleklerle ilgili duygu, düşünce ve beklentilerini sanat yoluyla ifade eder.	3
Hayat Bilgisi	Yönergeleri takip ederek okuldaki bilgi teknolojilerinden yararlanır.	3
Hayat Bilgisi	Hayatımızı kolaylaştırmak için çalışanları tanır ve yaptığı işleri açıklar.	3

Hayat Bilgisi	Gelecekte, mesleğini seçerken göz önünde bulundurması gereken noktalar hakkında sorular sorar.	3
Sosyal Bilgiler	Gerektiğinde bilinçli bir tüketici olarak haklarını kullanır.	4
Sosyal Bilgiler	Okulunda ve yakın çevresinde katılacağı sosyal ve eğitsel etkinliklere karar verir.	4
Sosyal Bilgiler	İstek ve ihtiyaçlarını ayırt eder.	4
Sosyal Bilgiler	Farklı durumlara ait farklı duygu ve düşüncelerini ifade eder.	4
Sosyal Bilgiler	Başkalarının duygu ve düşüncelerini saygı ile karşılar.	4
Sosyal Bilgiler	Duyguları ve düşünceleri arasındaki ilişkiyi fark eder.	4
Sosyal Bilgiler	Bireysel farklılıkları tanır ve kabul eder.	4
Sosyal Bilgiler	İhtiyaçlarla meslekleri ilişkilendirir.	4
Sosyal Bilgiler	Yaşadığı bölgedeki ekonomik faaliyetlere ilişkin meslekleri belirler.	5
Sosyal Bilgiler	İçinde bulunduğu gruplar ve gruplara ait rolleri ilişkilendirir.	5
Sosyal Bilgiler	Katıldığı gruplarda aldığı roller ile rollerin gerektirdiği hak ve sorumlulukları ilişkilendirir.	5
Sosyal Bilgiler	Bir soruna getirilen çözümlerin hak, sorumluluk ve özgürlükler temelinde olması gerektiğini savunur.	6
Sosyal Bilgiler	İlgi duyduğu mesleklerin gerektirdiği eğitim, bilgi, beceri ve kişilik özelliklerini araştırır.	6
Sosyal Bilgiler	Eğitimin meslek edindirme hedefini kavrayarak ilgi ve yetenekleri doğrultusunda mesleki tercihlerine yönelik planlama yapar.	7
Sosyal Bilgiler	Kitle iletişim özgürlüğü ve özel hayatın gizliliği kavramlarını birbiri ile ilişkileri çerçevesinde yorumlar.	7
Sosyal Bilgiler	İnsanlar arasında kurulan olumlu ilişkilerde iletişimin önemini fark eder.	7
Sosyal Bilgiler	İletişimi olumsuz etkileyen tutum ve davranışları fark ederek kendi tutum ve davranışları ile karşılaştırır.	7
Türkçe	Kendine güvenerek konuşur.	1
Türkçe	Hoşlanıp hoşlanmadıkları ile ilgili yazılar yazar.	2
Türkçe	İş birliği yaparak yazar.	2
Türkçe	Dinleyicilerle göz teması kurar.	2
Türkçe	Sorunları belirler ve onlara farklı çözümler bulur.	2
Türkçe	Beden dilini kullanır.	3
Türkçe	Not alarak okur.	3
Türkçe	Grup çalışmalarında duygu ve düşüncelerini paylaşır.	3

Türkçe	Duygu, düşünce ve hayallerini ifade eder.	3
Türkçe	Yönergeleri uygular.	3
Türkçe	Günlük ilişkilerin gerektirdiği farklı durumlara uygun konuşur.	3
Türkçe	Günlük ilişkilerin gerektirdiği farklı durumlara uygun konuşur.	4
Türkçe	Doğayı izler, doğadaki değişimleri fark eder ve yorumlar.	4
Türkçe	Konuşmalarında karşılaştırmalar yapar.	4
Türkçe	Beden dilini yorumlar.	4
Türkçe	Bir işin aşamalarını anlatan yönergeler hazırlar.	4
Türkçe	Üstlendiği role uygun konuşur.	5
Türkçe	Bilgi edinmek için okur ve dinler.	5
Türkçe	Reklamlarda verilen mesajları sorgular.	5
Türkçe	Kitle iletişim araçlarıyla verilenleri sorgular.	5
Türkçe	Gazete ve dergi okur.	5
Türkçe	Duygu, düşünce ve hayallerini anlatan yazılar yazar.	5
Türkçe	Konuşmasını günlük hayatla ilişkilendirir.	6
Türkçe	Duygu, düşünce, hayal, izlenim ve deneyimlerini konuşarak ifade eder.	6
Türkçe	Sözleriyle jest ve mimiklerinin uyumuna dikkat eder.	6
Türkçe	Konuşmalarında karşısındakini yargılayıcı ve suçlayıcı bir dil kullanmaktan kaçınır.	6
Türkçe	Tepki, beğeni ve isteklerini yazılı olarak ifade eder, gerekli yerlere bildirir.	6
Türkçe	Tepki, beğeni ve isteklerini yazılı olarak ifade eder, gerekli yerlere bildirir.	7
Türkçe	Çok yönlü iletişim araçlarından faydalanarak araştırma yapar.	7
Türkçe	Yaşadığı çevre, ülke ve dünya ile ilgili sorunlara çözüm önerilerinde bulunur.	8
Türkçe	Söylediklerinin sorumluluğunu taşır.	8
Fen ve Teknoloji	Çevre duyarlılığına sahip olur.	4
Fen ve Teknoloji	Çevreyi korumak ve geliştirmek için bireysel sorumluluk bilinci kazanır.	4
Fen ve Teknoloji	Yakın çevresindeki veya ülkemizdeki çevre sorunları hakkında bilgi toplar ve sunar.	5
Fen ve Teknoloji	Sigara ve alkol içilen ortamlardan uzak durur.	5
Fen ve Teknoloji	Yakın çevresinde çevreyi bozabilecek davranışlarda bulunanları uyarır.	5

Fen ve Teknoloji	Sigara ve alkol kullanımının vücuda verdiği zararlarla ilgili bilgi toplar ve sunar.	5
Fen ve Teknoloji	Çocukluktan ergenliğe geçişte meydana gelen bedensel ve ruhsal değişimleri sıralar.	6
Fen ve Teknoloji	Gözlemleri sonucunda insanın gelişim dönemlerini isimlendirerek belirgin özelliklerini listeler.	6
Fen ve Teknoloji	Ruhsal ve bedensel değişimleri ailesi, akranları, kişisel gelişim uzmanları ile paylaşır.	6
Fen ve Teknoloji	Ergenlik döneminin insan yaşamının doğal bir dönemi olduğunun farkına varır.	6
Fen ve Teknoloji	Ergenliğin sağlıklı biçimde geçirilmesine ilişkin öneriler sunarak bu önerileri tartışmaya açar.	6
Fen ve Teknoloji	Ülkemizdeki çevre sorunları hakkında bilgi toplar, sunar ve sonuçlarını tartışır.	7
Fen ve Teknoloji	Ülkemizdeki çevre sorunlarına dair çözümler önerir.	7
Fen ve Teknoloji	Dünyadaki bir çevre probleminin ülkemizi nasıl etkileyeceğine ilişkin çıkarımlarda bulunur.	7
Fen ve Teknoloji	Ülkemizdeki ve dünyada çevre sorunlarına yönelik iş birliğine dayalı çözümler önerir ve faaliyetlere katılır.	7
Fen ve Teknoloji	Bağımlılığa sebep olan maddelerin sistemlere etkisini araştırır ve sunar.	7
Fen ve Teknoloji	Akraba evliliğinin sakıncaları ile ilgili bilgi toplar ve sunar.	8

EK 5**İLKÖĞRETİM 1-8. SINIFLAR FEN VE TEKNOLOJİ, SOSYAL BİLGİLER, MATEMATİK, TÜRKÇE VE HAYAT BİLGİSİ DERSİ
ÖĞRETİM PROGRAMLARI İLE EŞLEŞEN ARA DİSİPLİNLERDE (Rehberlik ve Psikolojik Danışma, Kariyer Bilinci
Geliştirme, İnsan Hakları ve Vatandaşlık, Girişimcilik, Sağlık Kültürü, Özel Eğitim, Afetten Korunma ve Güvenli Yaşam,
Spor Kültürü ve Olimpik Eğitim) YER ALAN REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA İLE İLGİLİ KAZANIMLAR**

AD	ARA DİSİPLİN KAZANIMLARI	DERSLER
RPD	Okul bölümlerinin ve personelinin adlarını belirtir.	Hayat Bil.-1/ Mat-1
RPD	Zamanını düzenli kullanır, planlı çalışma becerisini geliştirir.	Mat-2 / Hayat Bil.-1-2-3
RPD	Öğrenme için gerekli beceriler edinir.	Hayat Bil.-3
RPD	Verimli ders çalışmayı engelleyen durumları fark eder.	Fen-4
RPD	Etkili çalışma becerilerini kullanır, öğrenmeyle ilişkisini açıklar.	Türkçe-3
RPD	Grup içinde duygu ve düşüncelerini paylaşır, grupta iş birliği yapar.	Türkçe-3
RPD	Çevrede bulunan sportif ve kültürel etkinliklerden haberdar olur.	Sosyal Bil.-4
RPD	Bir grup içinde çeşitli rollerin önemini kabul eder.	Sosyal Bil.-5
RPD	Lider ve grup üyeleri arasındaki etkileşimi açıklar.	Sosyal Bil.-4
RPD	Günlük yapması gereken işlerin dışındaki boş zamanlarını belirler.	Hayat Bil.-3
RPD	İş birliğine dayalı oyun ve çalışma davranışları gösterir.	Hayat Bil.-2
RPD	Grupa iş birliği yapar.	Hayat Bil.-1
RPD	Oyun kurallarına uyar.	Hayat Bil.-1

RPD	Okul kural ve süreçlerinin okuldaki öğrenme ortamını iyileştirmek için gerekli olduğunu fark eder.	Hayat Bil.-2
RPD	Kuralların insan hayatındaki önemini kavrar.	Sosyal Bil.-5
RPD	Kuralların koruyucu ve önleyici yanlarını fark eder.	Fen-4
RPD	Öğrenci olarak sorumluluklarının farkına varır.	Mat-1
RPD	Okul ve sınıf içindeki sorumluluklarının farkına varır.	Hayat Bil.-1
RPD	Derslerle ilgili sorumluluklarının farkına varır.	Hayat Bil.-2
RPD	Çevre duyarlılığına sahip olur.	Türkçe K/Fen-4
RPD	Çevreye karşı duyarlı olur.	Hayat Bil.-2
RPD	Evdeki sorumluluklarını yerine getirir.	Hayat Bil.-2
RPD	Kişisel sorumluluğun ve iyi çalışma alışkanlıklarının önemini açıklar.	Sosyal Bil.-5
RPD	Okuldaki sorumluluklarını bilir.	Sosyal Bil.-5
RPD	Duyuşsal yeterlikler geliştirir(dürüstlük, saygı, hoşgörü, güven, yardımlaşma, paylaşma, adalet, tutumluluk, vb).	Hayat Bil.-2
RPD	Kendinin ve başkalarının özel, önemli ve farklı yönlerinin farkına varır.	Hayat Bil.-2
RPD	İnsanlar arasındaki bedensel ve kişisel benzerlikleri ve farklılıkları açıklar.	Hayat Bil.-1
RPD	İnsanların yaşları ilerledikçe büyüyüp geliştiklerini fark eder.	Hayat Bil.-3
RPD	Ergenlik dönemindeki gelişim özelliklerini sıralar.	Fen-6
RPD	Yaşadıklarını ergenlik dönemi açısından değerlendirir.	Fen-6
RPD	Kendinin ve diğer insanların fiziksel, zihinsel ve duygusal özelliklerini tanır.	Sosyal Bil.-4
RPD	Alkol ve ilaç kullanımını özendiren medya mesajlarını fark eder.	Türkçe-5

RPD	Alkol ve ilaç kullanımını özendiren medya mesajlarını fark eder.	Fen-5
RPD	Günlük yaşam becerileri geliştirir (temizlik, beslenme, adres-telefon bilmek vb.).	Türkçe-1-2 / Hayat Bil.-1-2
RPD	Acil ve kriz durumlarında nasıl davranılacağını bilir.	Hayat Bil.-3
RPD	İsteklerini ifade eder.	Hayat Bil.-3
RPD	İzinsiz başkasının eşyasını kullanmayacağını bilir.	Hayat Bil.-2-3
RPD	Uygun dinleme ve konuşma becerileri geliştirir.	Hayat Bil.-2
RPD	Kendinin ve diğerlerinin duygularını fark eder.	Hayat Bil.-1
RPD	Farklı durumlarda farklı duygu ve düşünceler yaşanabileceğinin farkında olur.	Sosyal Bil.-4
RPD	Olaylar karşısında yaşadığı duygu ve düşüncelerini belirtir.	Türkçe-2 / Hayat Bil.-2
RPD	Duygu ve düşüncelerini ifade etme yollarını ilişkilerinde etkili bir biçimde kullanır.	Fen-6
RPD	Hoşa giden gitmeyen duygularını ayırt ederek uygun şekilde ifade eder.	Türkçe-2
RPD	Topluluk önünde kendini ifade eder.	Türkçe-1
RPD	Reddetme davranışı sergiler.	Fen-5
RPD	Çevresindekilerle ilişkiyi sürdürmeye yönelik uygun iletişim becerileri kullanır (teşekkür ederim, iyi günler, iyi akşamlar, özür dilerim, rica ederim, geçmiş olsun, tebrik ederim vb.).	Hayat Bil.-3
RPD	Etkili insan ilişkilerinin önemini ve nasıl oluştuğunu analiz eder.	Sosyal Bil.-7
RPD	İletişim becerilerinin başkalarıyla ilişkilerini nasıl güçlendireceğini açıklar.	Fen-6
RPD	İletişimin sadece sözel olmadığını, sözsüz unsurlar da içerdiğini bilir.	Hayat Bil.-2
RPD	Sözsüz iletişimi kullanarak(uygun yüz ifadeleri ile) olumlu ve olumsuz duygularını gösterir.	Türkçe-3 / Hayat

		Bil.-3
RPD	Başkaları ile yaşadığı olaylara ilişkin duygu ve düşüncelerini ayrıntılı olarak açıklar.	Türkçe-4
RPD	Başkalarının duygularını onların yüz ifadelerinden anlar.	Türkçe-4
RPD	Akran baskısına karşı koymak için iletişim becerilerini kullanır.	Sosyal Bil.-Fen-7
RPD	Uyuşturucu ve alkol kullanımına ilişkin akran baskısına direnç gösterir.	Fen-7
RPD	İletişimde kişiler arası farklılıklara hoşgörü gösterir.	Sosyal Bil.-7
RPD	Arkadaş edinir ve arkadaşlıklarını sürdürür.	Hayat Bil.-1
RPD	Akran gruplarıyla sağlıklı arkadaşlık ilişkileri kurar.	Fen-6
RPD	Oyuna katılmak için girişken davranışlar sergiler.	Hayat Bil.-1
RPD	İnsanların fikirlerine, ilgilerine ve duygularına saygı gösterir.	Sosyal Bil.-4
RPD	Karar vermenin önemini açıklar.	Sosyal Bil.-4
RPD	Verdiği kararın sorumluluğunu üstlenir.	Türkçe-8
RPD	Kendisiyle ilgili kararlar verir.	Sosyal Bil.-4
RPD	Sorunlarını tanır ve ne zaman bir sorunu olduğunu fark eder.	Hayat Bil.-1
RPD	Problem çözme sürecini açıklar.	Mat-3/Hayat Bil.-3
RPD	Var olan bir sorun için uygun çözüm yolları üretir.	Hayat Bil.-1
RPD	Problemlere değişik çözüm yolları üretir.	Hayat Bil.-2
RPD	Etkili problem çözme yollarını açıklar.	Türkçe-6
RPD	Problemlere değişik çözüm yolları üretir.	Türkçe-2
RPD	Kendini fiziksel, zihinsel ve duygusal olarak geliştirebilme yollarını belirtir.	Hayat Bil.-2

RPD	Kendinin ve başkalarının hata yapabileceğini fark eder.	Hayat Bil.-2
RPD	Her insanın hata yapabileceğini ve bunun normal olduğunu kabul eder.	Hayat Bil.-1
RPD	Meslekleri tanır ve mesleklerin toplum içindeki önemini kavrar.	Mat-2/Hayat Bil.-2
RPD	Değişik mesleklerin farklı becerilerle ilişkili olduğunu fark eder.	Sosyal Bil.-6
RPD	Her mesleğin toplum gereğini ve önemini fark eder.	Mat-4
RPD	Meslek seçimini etkileyen faktörleri açıklar.	Sosyal Bil.-5
RPD	Fiziksel, zihinsel ve duygusal olarak kendine bakmanın gerekliliğini bilir.	Hayat Bil.-3
RPD	Kızgınlık ve öfke gibi duygularını uygun şekilde ifade eder.	Hayat Bil.-1-2
RPD	Kendinin ve başkalarının hata yapabileceğini kabul eder, bunu hoşgörülle karşılar.	Türkçe-3
RPD	Mesleklerin gerektirdiği ilgi ve yetenekleri tanır.	Sosyal Bil.-6
RPD	İlgilendiği ve ilgilenmediği faaliyetlerin farkında olur.	Mat-2
RPD	Çeşitli mesleklerle ilgili etkinlikleri tanır.	Hayat Bil.-3
RPD	Her insanın farklı olduğunu, farklı yetenek ve becerilere sahip olduğunu bilir.	Hayat Bil.-3
RPD	Karar verme sürecinde ortaya çıkabilecek çeşitli alternatifleri belirtir.	Mat-8
RPD	Sözlü ve yazılı talimatlara uyar.	Türkçe-3/Hayat Bil.-3
RPD	İnsanlarla meslekler arasındaki ilişkiyi kavrar.	AD/RPD/Sosyal Bil.-4
RPD	İlgi, yetenek ve değerlerinin eğitim hayatını nasıl etkilediğini fark eder.	AD/RPD/Sosyal Bil.-7
Kariyer	Çaba, gayret ve denemenin önemini fark eder.	AD/Kariyer/Hayat

		Bil.-3
Kariyer	Aile üyeleri arasında bağlılığı, birlikte çalışmayı ve sorumluluğu açıklar.	Sosyal Bil.-5/Hayat Bil.-2
Kariyer	Günlük yaşam ile ilgili planlamalar yapar.	Mat-4-7/Hayat Bil.-1-2-3
Kariyer	Liderlik becerilerine örnek verir.	Sosyal Bil.-4
Kariyer	Liderlerin davranışlarını ve aldığı kararların başkalarının yaşamını nasıl etkilediğini açıklar.	Türkçe-8
Kariyer	Liderlerin gruplar ve toplumlar üzerindeki etkilerini araştırır.	Sosyal Bil.-4 / Hayat Bil.-1-3
Kariyer	Bir bireyin sahip olabileceği değişik rolleri (arkadaş, öğrenci, ailenin bir üyesi vb.) belirtir.	Türkçe-5 Sosyal Bil.-5
Kariyer	İşte ve aile içinde kadın erkek rollerinin zaman içindeki değişimini açıklar.	Sosyal Bil.-6
Kariyer	Kendinde ve başkalarında olan değişimi ve gelişimi açıklar.	Mat-6
Kariyer	Amaçlara ulaşmada karşılaşılabilecek problemleri belirler ve değerlendirir.	Hayat Bil.-3
Kariyer	Kararların kendisini ve başkalarını nasıl etkilediğini açıklar.	Hayat Bil.-3
Kariyer	Hayatımızı kolaylaştırmak için çalışanları tanır ve yaptığı işleri açıklar.	Sosyal Bil.-4 / Hayat Bil.-2-3
Kariyer	Fiziksel, duygusal ve zihinsel özelliklerini belirler.	Hayat Bil.-1
Kariyer	Kişisel ilgilerini, alışkanlıklarını, güçlü ve zayıf yönlerini tanımlar.	Hayat Bil.-2
Kariyer	İnsanların tek ve kendine özgü olduğunu fark eder.	Hayat Bil.-2-3
Kariyer	Özel ilgileri ile ilgili bağlantılı olabilecek iş etkinliklerini tanımlar.	Sosyal Bil.-6

Kariyer	İlgi duyduğu meslekleri sıralar.	Sosyal Bil.-6
Kariyer	Kendisi hakkında olumlu bir tutum sergiler.	Hayat Bil.-1
Kariyer	Kendinde ve başkalarındaki değişim ve gelişimi fark eder.	Hayat Bil.-2
Kariyer	İnsanlar arasında değişik kültürlerin, yaşam tarzlarının, eğilimlerin ve alışkanlıkların olduğunu fark eder.	Hayat Bil.-2-3
Kariyer	İlgi duyduğu mesleklerin gerektirdiği eğitim, bilgi, beceri ve kişilik özelliklerini belirler.	Sosyal Bil.-6
Kariyer	İnsanların tek ve kendine özgü olduğunu fark eder.	Sosyal Bil.-4
Kariyer	Zaman içinde gelişen becerileri fark eder.	Hayat Bil.-1-2-3
Kariyer	Kendi değerlerini örneklerle ifade eder.	Türkçe-6
Kariyer	Kişilik özellikleri ile meslek seçimi arasındaki ilişkiyi açıklar.	Sosyal Bil.-6
Kariyer	Aile üyelerinin, okul personelinin ve toplum çalışanlarının işlerini tanımlar.	Hayat Bil.-1
Kariyer	Başkalarına hizmet etmeyi içeren hizmetleri tanıır.	Sosyal Bil.-4
Kariyer	Kendi yerel çevresinde bulunan meslekleri belirler.	Sosyal Bil.-5 / Hayat Bil.-2
Kariyer	Yaşadığı çevrede bulunan meslekleri sıralar.	Mat-6
Kariyer	Farklı meslek gruplarında ihtiyaç duyulan akademik becerileri sıralar.	Sosyal Bil.-6
Kariyer	Bazı işlerin yerine getirilebilmesi için farklı bilgi ve beceriye sahip olunması gerektiğini belirtir.	Sosyal Bil.-6
Kariyer	Farklı eğitim kurumlarını ve eğitim düzeylerini (ortaöğretim, üniversite, lisans ve yüksek lisans, gibi) listeler.	Sosyal Bil.-7
Kariyer	Birikimlerini gelecekte seçeceği işlerle olan ilgisini açıklar.	Sosyal Bil.-7
Kariyer	Farklı ortaöğretim kurumlarını (genel lise, meslek lisesi gibi) sıralar ve aralarındaki farklılıkları	Sosyal Bil.-7

	açıklar.	
Kariyer	Kendisi için uygun olabilecek ortaöğretim kurumlarını tanır.	Sosyal Bil./7
Kariyer	Meslekleri araştırabileceği değişik kaynakları bilir ve kullanır.	Hayat Bil.-2
Kariyer	İstediklerini elde etme ile emek arasındaki ilişkiyi açıklar.	Mat-7
Kariyer	Farklı iş tiplerini tanır.	Türkçe-4
İnsanHak.	Okulda demokratik ortamın geliştirilmesine katkıda bulunması gerektiğini fark eder.	Mat-1
İnsanHak.	Okul meclisleri çalışmalarına katılarak seçme ve seçilme hakkını kullanır.	Mat-7
İnsanHak.	Okuldaki karar verme süreçlerine katılır.	Türkçe-4
İnsanHak.	Grup çalışmalarında sorumluluk üstlenir ve bu sorumlulukları yerine getirmek için çaba harcar.	Türkçe-5
İnsanHak.	Çevrenin korunması ve gelecek kuşaklara aktarılmasının bir vatandaşlık görevi olduğu bilincine uygun davranışlar gösterir.	Fen-4-5 / Hak.ayat Bil.-1
İnsanHak.	İş birliği yapmayı sever ve işbirliği için olanaklar sağlar.	Türkçe-2
İnsanHak.	Eğitimin kendisi için bir hak olduğunu fark eder.	Sosyal Bil.-7
İnsanHak.	Sağlık hakkı olduğunu bilir.	Fen-5
İnsanHak.	Çevre haklarının varlığını bilir.	Fen-5 / Hayat Bil.- 2
İnsanHak.	Sorumluluklarını evde ve okulda yerine getirir.	Sosyal Bil.-5 / Hayat Bil.-2
İnsanHak.	Hakların ihlal edildiği durumlar karşısında yetkili kurumlara başvurmanın bir vatandaşlık görevi olduğunu belirtir.	Türkçe-7
İnsanHak.	Vatandaş olmanın getirdiği sorumlulukları fark eder.	Sosyal Bil.-6

İnsanHak.	Yaşam ve eğitim hakkına zarar verecek kötü alışkanlıklardan uzak durması gerektiğini bilir.	Hayat Bil.-3
İnsanHak.	Dayanışmanın önemini kavrar.	Hayat Bil.-1
İnsanHak.	Engelli arkadaşlarına karşı ayrımcı bir tavır sergilememeye özen gösterir.	Fen-7
İnsanHak.	Temiz ve sağlıklı bir çevrede yaşamının bir hak olduğunu kavrar.	Fen-8
İnsanHak.	Her insanın saygıyı hak ettiği bilincini taşır.	Hayat Bil.-3
İnsanHak.	İnsanların inançlarına saygı duyar.	Hayat Bil.-3
İnsanHak.	Farklılıkları insanlığın kültürel zenginliği olarak görür.	Mat-3
İnsanHak.	Okulda karşılaştığı sorunlara yönelik demokratik çözüm yolları üretir.	Hayat Bil.-1-3
İnsanHak.	Uzlaşmanın etik bir değer olduğunu bilir.	Hayat Bil.-1
İnsanHak.	Çatışmaları şiddete başvurmadan çözebilme becerisi gösterir.	Hayat Bil.-1-3
İnsanHak.	Ön yargı, ayrımcılık ve çatışmanın olumsuzluklarını bilir.	Hayat Bil.-3
İnsanHak.	Kendisinin ve başkalarının hata yapabileceğini ve bunun normal olduğunu kabul eder.	Hayat Bil.-1
İnsanHak.	Özgür ve özerk birey olmanın önemini kavrar.	Hayat Bil.-3
İnsanHak.	Aile kavramının önemini fark eder.	Hayat Bil.-1
İnsanHak.	Aile içinde demokratik bir ortamın oluşmasının önemli olduğunu bilir.	Hayat Bil.-1
Girişimcilik	Yakın çevresinde kişilerin birlikte çalıştığını fark eder.	Hayat Bil.-2
Girişimcilik	Bireylerin aile ortamında birlikte yaşayıp birlikte çalıştıklarına örnekler verir.	Hayat Bil.-1
Girişimcilik	Birlikte çalışmanın önemini kavrar.	Hayat Bil.-1-2
Girişimcilik	Reklamın yaşamımızdaki önemini kavrar.	Türkçe-5
Girişimcilik	Bir iletişim aracı olarak gazetelerin önemini kavrar.	Türkçe-5

Girişimcilik	Başkaları ile kurduğu iletişimlerin iyi olup olmadığını sorgular.	Sosyal Bil.-7
Girişimcilik	Başkalarıyla iletişim kurma ve geliştirmede sözlü ve sözsüz anlatım becerilerini kullanır.	Türkçe-6
Girişimcilik	Kişiler arasındaki farklılıkları tanır.	Hayat Bil.-2-3
Girişimcilik	Kişiler arasındaki farklılıkları tanır.	Sosyal Bil.-4
Girişimcilik	İçinde bulunduğu durumu her yönüyle değerlendirir ve fikirlerini belirtir.	Türkçe-7
Girişimcilik	Gereksinim ile istek arasındaki farkı açıklar.	Sosyal Bil.-4
Girişimcilik	Çevredeki değerşik meslekleri tanır.	Hayat Bil.-2
Girişimcilik	Karar verme modelini kullanır.	Hayat Bil.-2
Girişimcilik	Kararları dikkatlice vermenin önemini kavrar.	Hayat Bil.-2
Girişimcilik	Herkesin ilgi alanını bir ekonomik işleve çevirme olasılığının olduğunu fark eder.	Mat-8
Girişimcilik	Meslekleri tanır.	Türkçe-5
Girişimcilik	İşle ilgili fikir üretme ve araştırma becerisi edinir.	Sosyal Bil.-6
Sağlık K.	Sağlıklı çevreyi oluşturabilmede öz sorumluluk geliştirir.	Fen-4-5 / Hayat Bil.-1
Sağlık K.	Toplumda cinsiyetler arası farklılıklara bağlı ayrımcılık yapılmasının etkilerini sorgular.	Sosyal Bil.-6
Sağlık K.	Bedensel özelliklerdeki bireysel farklılıkları fark eder.	Hayat Bil.-1
Sağlık K.	Bireylerdeki farklı büyüme hızlarını gözlemler.	Hayat Bil.-2
Sağlık K.	Büyüme, gelişme, olgunlaşma kavramlarının anlamını belirtir.	Fen-6
Sağlık K.	Kız ve erkeklerde ergenlik belirtilerini sıralar.	Fen-6
Sağlık K.	Kız ve erkek ergenlerde görülen benzer ve farklı bedensel değerşikliklere örnek verir.	Fen-6

Sağlık K.	Kız ve erkeklerin ergenliğe farklı zamanda girme sebeplerini açıklar.	Fen-6
Sağlık K.	Ergenlikle ilgili sorunları ve merak edilen konuları belirler.	Fen-6
Sağlık K.	Ergenlik dönemi değişimlerine uyum sağlama yollarını sorgular.	Fen-6
Sağlık K.	Bağımlılık yaratan maddelerin sağlık üzerindeki olumsuz etkilerini saptar.	Fen-7
Sağlık K.	Sağlıklı yaşam için aşı olmanın gerekliliğini açıklar.	Hayat Bil.-1
Sağlık K.	Bedenin bakım ve korunmasını yapar.	Hayat Bil.-1
Sağlık K.	Sağlıklı olmanın bireyin öz sorumluluğu ile ilişkisini kurar.	Hayat Bil.-2
Sağlık K.	Büyüme ve sağlıklı olmak için beslenmenin önemini açıklar.	Fen-5 / Hayat Bil.-1-2
Sağlık K.	Besin öğelerinin büyüme ve sağlıkla ilişkisini kurar.	Mat-5,Fen5
Sağlık K.	Dengeli beslenmeye özen gösterir.	Fen-5 / Hayat Bil.-2-3
Sağlık K.	Düzenli beslenme alışkanlığı edinir.	Hayat Bil.-2-3
Sağlık K.	Günlük yaşam alışkanlıklarının sağlıklı olmadaki önemini belirtir.	Hayat Bil.-1
Sağlık K.	Olumsuz duygularıyla baş etme becerisi geliştirir.	Hayat Bil.-1-2
Sağlık K.	Başkalarının duygularına duyarlı olur.	Hayat Bil.-3
Sağlık K.	Duygu ve düşüncelerini paylaşma biçimlerini açıklar.	Türkçe-6
Sağlık K.	Bir ilişkiyi sürdüren ve zedeleyen tutum ve davranışlara örnek verir.	Sosyal Bil.-7
Sağlık K.	Etkili iletişim kurmanın yollarını belirler.	Sosyal Bil.-7
Sağlık K.	Anlamlı ilişkiler kurma ve sürdürmenin önemini fark eder.	Sosyal Bil.-7

Sağlık K.	Başkalarının duygularına duyarlı olur.	Sosyal Bil.-4
Sağlık K.	Gerektiğinde başkalarına yardım eder.	Hayat Bil.-2
Sağlık K.	Akraba evliliğinin anne ve bebek sağlığı açısından risklerini belirler.	Fen-8
Sağlık K.	Gerektiğinde yardım ister.	Hayat Bil.-2
Sağlık K.	Bireylerin ilgi ve yetenekleri doğrultusunda topluma üretken olarak katılması gerektiğini belirtir.	Sosyal Bil.-6
Sağlık K.	Bireysel farklılıklara saygı duyar.	Sosyal Bil.-4 / Hayat Bil.-2
Özel Eğt.	Verilen bir işi zamanında bitirir.	Hayat Bil.-1
Özel Eğt.	İş birliğine yönelik tutum geliştirir.	Hayat Bil.-2
Özel Eğt.	Kendini ifade edebilme becerisi geliştirir.	Hayat Bil.-1
Özel Eğt.	Kendi duygularının farkında olur.	Hayat Bil.-1-2
Özel Eğt.	Kendini ifade edebilme becerisi geliştirir.	Türkçe-3 / Sosyal Bil.-4
Özel Eğt.	Başkalarının duygularının farkında olur.	Sosyal Bil.-4
Özel Eğt.	İlişkiyi başlatma ve sürdürme becerisi geliştirir.	Türkçe-4
Özel Eğt.	Başkalarıyla olumlu ilişkiler kurar.	Hayat Bil.-1
Özel Eğt.	İletişim sırasında göz kontağı kurar.	Türkçe-2
Özel Eğt.	Başkalarının duygularının farkında olur.	Hayat Bil.-2
Özel Eğt.	Engellilere yönelik çevresel düzenlemenin amacına uygun kullanılmasına özen gösterir.	Mat-8
Özel Eğt.	Farklılıklara karşı anlayış ve saygı gösterir.	Sosyal Bil.-4

Özel Eğt.	Farklılıklara karşı anlayış ve hoşgörü gösterir.	Hayat Bil.-2-3
Özel Eğt.	Kişilerin yetenek, beceri ve güçlerinin değişik olabileceğinin farkına varır.	Sosyal Bil.-4
Özel Eğt.	Kendi farklılığını kabul eder.	Sosyal Bil.-4
Özel Eğt.	Gerektiğinde yardım ya da bilgi ister.	Hayat Bil.-1-2
Özel Eğt.	Kendi farklılığını kabullenir.	Hayat Bil.-1
Özel Eğt.	Kızgınlık, öfke vb. davranışları kontrol edebilme becerisi geliştirir.	Hayat Bil.-1-2-3
Özel Eğt.	Hatayı kabul edebilme becerisi geliştirir.	Hayat Bil.-1
Özel Eğt.	İlgi ve yetenekleri doğrultusunda mesleki tercihlerine yönelik planlamalar yapar.	Sosyal Bil.-7
Özel Eğt.	Yazılı ve sözlü yönergelere uyar.	Türkçe-1
Özel Eğt.	Kişilerin yetenek, beceri ve güçlerinin değişik olabileceğinin farkına varır.	Hayat Bil.-1-2-3
Özel Eğt.	Yazılı ve sözlü önergelere uyar.	Fen-4
Afet	Deprem sırasında karşılaşılabilecek tehlikeleri araştırır.	Türkçe-5
Spor	Çevrenin korunmasında diğer insanlarla iş birliği yapar.	Hayat Bil.-1-3

KAYNAKÇA

- Özel Tevfik Fikret Okulları (2005). **Okul Temelli Sosyal Duygusal Eğitim Programı** –Yayın No:11.
- Doğan, S. (1997). “**Eğitimde Psikolojik Danışma ve Rehberlik**”. **Eğitim Bilimine Giriş**. Ed:Leyla Küçükahmet. Ankara: Gazi Kitapevi,
- Erkan, S. (2002). **Örnek Grup Rehberliği Etkinlikleri**. Ankara: Pegem A Yayıncılık
- Erkan, S. (2003). “**Rehberlik Nedir?**”. **İlköğretimde Rehberlik**. Ed.Yıldız Kuzgun. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım,
- Erkan, S. (2004). **Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Programlarının Hazırlanması**. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Güven, M. (1994). **Okullardaki Rehberlik Hizmetleri İçinde Öğretmenin Yeri ve Önemi**. *Çağdaş Eğitim*. 19(203), 28-30.
- Güven, M. (2006). “**Okullarda Rehberlik Servisleri-Hizmetler**”. **Psikolojik Danışma ve Rehberlik**. Ed: Alim Kaya. Ankara: Anı Yayıncılık,
- Kepçeoğlu, M. (1994). **Psikolojik Danışma ve Rehberlik**. Ankara: Özerler Matbaası.
- Kuzgun, Y. (1988). **Rehberlik ve Psikolojik Danışma**. Ankara: ÖSYM Eğitim Yayınları.
- Millî Eğitim Bakanlığı **Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Yönetmeliği**. Resmi Gazete. Tarih: 17.04.2001, Sayı: 23476, s. 2-23.
- MEB (2002). **Orta Öğretim Kurumları Sınıf Öğretmenleri İçin 10. Sınıf Rehberlik Programı Öğretmen El Kitabı**. Ankara
- MEB (2002). **Orta Öğretim Kurumları Sınıf Öğretmenleri İçin 11. Sınıf Rehberlik Programı Öğretmen El Kitabı**. Ankara
- Özgüven, İ.E. (1999). **Çağdaş Eğitimde Psikolojik Danışma ve Rehberlik**. Ankara: PDREM Yayınları.
- Yeşilyaprak, B. (2003). **Eğitimde Rehberlik Hizmetleri**. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.